

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาล
เมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
QUALITY OF LIFE DEVELOPMENT ACCORDING TO SUFFICIENCY
ECONOMY PHILOSOPHY OF PERSONNEL IN BANGKURAD
SUB-DISTRICT MUNICIPALITY BANG BUA THONG
DISTRICT OF NONGTHABURI PROVINCE

พระคำแสน ปภัสสร (บุตราร)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาล
เมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

พระคำแสน ปภัสโร (บุตราร)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

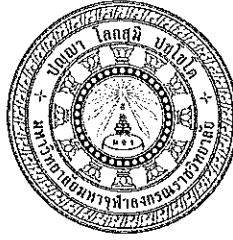
Quality of Life Development according to Sufficiency Economy
Philosophy of Personnel in Bangkurad Sub-District
Municipality Bangbuathong District of
Nonthaburi Province

Phra khamsene Pabphassarao (Boutdala)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2019

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมือง บางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

(รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.วิชุกร นาคน)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม)

กรรมการ

(ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์)

กรรมการ

(ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หน้มนมี)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หน้มนมี

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระคำแสน ปกสสร)

- ชื่อสารนิพนธ์** : การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- ผู้วิจัย** : พระคำแสน ปภัสโร (บุตดาราทา)
- ปริญญา** : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
- คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์**
- : ผศ. ดร.อนุวัต กระจ่าง, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
 - : ผศ. ดร.ธิติวดี หมั่นมี, พธ.บ. (สังคมศึกษา), พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๔ มีนาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๑ เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๕๙ ซึ่งสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๑๓๒ คน จากประชากรทั้งหมด ๑๙๗ คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างมาจากการใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ซึ่งใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑.ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๒๖๗) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับดังนี้ ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๓$, S.D. = ๐.๓๓๐) รองลงมาความมีเหตุผล ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = ๐.๓๖๗) และน้อยที่สุด ด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = ๓.๓๒$, S.D. = ๐.๔๔๘)

๒. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนประสบการณ์การทำงานและตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๓. ปัญหา อุปสรรค การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี คือ ๑) บุคลากรในองค์กรยังขาดความรู้ความสามารถเพียงพอในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมาก พอขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการพัฒนาและความรู้ด้านต่างๆ ทำให้การพัฒนาไม่ดีพอ ๒) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้บุคลากรบางส่วนมีการสร้างหนี้ เช่น มีการกู้ยืม ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อนำมาใช้จ่ายในครัวเรือน การใช้สิ่งของเกินความจำเป็น ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในส่วนของข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี คือ ๑) การทำบัญชีในครัวเรือนทำให้ก่อเกิดการประหยัดอดออม รู้จักพอเพียงพออยู่พอกินพอใช้และการส่งเสริมการพัฒนาแกนนำแต่ละองค์กร เพื่อไปเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชน เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๒) ต้องรณรงค์โทษของอบายมุขต่างๆ โดยอาศัยวัดเป็นที่อบรมคุณธรรม ศีลธรรม และสร้างระเบียบขึ้นมาร่วมกันในองค์กรหรือกลุ่มและบังคับให้ทำตามระเบียบที่สร้างขึ้นร่วมกัน ไม่ให้มีการเหลื่อมล้ำเกิดขึ้นภายในกลุ่ม

- Research Paper Title** : Quality of Life Development according to Sufficiency Economy Philosophy of Personnel in Bangkurad Sub-District Municipality Bangbuathong District of Nonthaburi Province
- Researcher** : Phra khamsene Pabphassaro (Boutdala)
- Degree** : Master of Public Administration
- Research Paper Supervisory Committee**
- : Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasang, B.A. (Buddhism), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Public Administration)
 - : Asst. Prof. Dr. Thitiwut Manmee, B.A. (Social Studies), M.A. (Philosophy), Ph.D. (Public Administration)
- Date of Graduation** : March 4, 2020

Abstract

Objectives of this paper were 1.To study the work performance quality of life development according to the sufficiency economy philosophy of Bang Ku Rud Municipality personnel. Bang Bua Thong District, 2.To compare the opinions of personnel on the work performance quality of life development according to the sufficiency economy philosophy of Bang Ku Rud Municipality personnel. Bang Bua Thong District Nonthaburi Province Classified by personal factors and 3.To study the problems, obstacles and suggestions regarding the development of work performance quality of life according to the sufficiency economy philosophy of Bang Ku Rud Municipality personnel. Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province, Methodology was the mixed methods: The quantitative research collected data using questionnaires with a confidence value equal to 0.959 by survey method, from 132 samples, derived from 197 people who were personnel of Bang Ku Rud Municipality personnel. Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province, using Taro Yamane's formula.Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation t-test And F-test using one-way analysis of variance, ANOVA. The qualitative research collected data from 12 key informants by In-depth interviewing. Data were analyzed by using descriptive content analysis.

Findings of the research were as follows:

1. The level of development of work performance quality of life in accordance with the sufficiency economy philosophy of personnel at Bang Ku Rud Municipality Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province by overall was at a medium level $\bar{X}= 3.45$ Considering each aspect, it was found that all aspects were at medium levels Respectively. The knowledge development was at high level $\bar{X}=3.53$ followed by Reasoning $\bar{X}=3.47$ and lowest level was Modesty $\bar{X}= 3.32$

2. The results of comparing the opinions of the personnel on the development of work performance quality of life in accordance with the sufficiency economy philosophy of the personnel of Bang Ku Rud Muang Municipality Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province Classified by personal factors, it was found that personnel with different sex, age, status, education level and income did not have different opinions on the development of quality of life according to the sufficiency economy philosophy of personnel in Bang Ku Rud Muang Municipality Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province, rejecting the set research hypothesis. Personnel with different work experiences and positions had different opinions on the development of work performance quality of life in accordance with the sufficiency economy philosophy of personnel at Bang Ku Rud Muang Municipality. Bang Bua Thong District, Nonthaburi province, therefore accepting the set research hypothesis.

3. Problems and obstacles to the development of work performance quality of life in accordance with the principles of the sufficiency economy of personnel in Bang Ku Rud Muang Municipality Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province were 1) personnel in the organization still lacked sufficient knowledge and ability to improve the work performance quality of life and lacked experts to give advices for development, causing the development of work performance quality of life not good enough. 2) Social and Economic changes caused some personnel to create debt, such as loans both in the system and the informal system to use as household expenses. The use of luxurious things more than necessary needs caused problems and obstacles in the development of quality of life. As for the suggestions for the development of work performance quality of life in accordance with the sufficiency economy philosophy of Bang Ku Rud Muang Municipality personnel Bang Bua Thong District Nonthaburi Province were: 1) Household accounting leads to saving, economical sufficiency and developing community leading cores In order to disseminate knowledge to the community which is the way to improve the work performance quality of life in accordance with the sufficiency economy principles. 2) must campaign against the destructive vices and ruins, using monasteries as the training centers of ethics and moralities and rules and regulations for the communities and urge members to abide by the rules and regulations created together equally.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยดีจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์, รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณะบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ผศ. ดร. อนุวัต กระสังข์ ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ช่วยให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้น จนสารนิพนธ์นี้จบบริบูรณ์

ขออนุโมทนาขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๕ ท่าน คือ รศ.ดร. เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, ผศ. ดร.ประเสริฐ ธิลาว อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ อาจารย์ ดร.บุญสิน ผิวขำ และอาจารย์ ดร.นันทวิษญ์ ฉัตรบรรยงค์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อนุโมทนาขอบคุณ นางสาวกัญญากร ไช้สง ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมือง บางคูรัด ข้าราชการผู้บริหาร กำนันผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนทุกคน ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่เมตตาอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์และยังให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง และตลอดจนเพื่อนนิสิตทุกรูป/คน ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือผลักดันในการให้คำปรึกษาในวิจัยเล่มนี้อยู่เบื้องหลัง รวมถึงให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ขออนุโมทนา คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ทั้ง ๕ ท่าน คือ รศ. ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง ประธานกรรมการ, ผศ.ดร.วิชชุกร นาครชน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร. สุรพล สุยะพรหม ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ กรรมการ ผศ.ดร.จิตวิฑูมิ หมั่นมี กรรมการและเลขานุการ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขออนุโมทนาขอบคุณบิดามารดา และญาติโยมทั้งหลายที่ให้อุปการะทั้งให้กำเนิดและส่งเสริมเรียนจนสำเร็จการศึกษา

คุณงามความดีที่เกิดจากการการกระทำวิจัยในครั้งนี้ ขอให้เกิดอานิสงส์ผลดีทั้งปวง พร้อมทั้งผู้ขออน้อมถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา ขออานิสงส์ทั้งปวงจงดลบันดาลให้ ให้บิดามารดา ครูบา อาจารย์ผู้ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนผู้ที่มีบุญคุณที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน เป็นกำลังใจ จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ประสบผลสำเร็จได้ตามความมุ่งหวังและตั้งใจ

พระคำแสน ปภัสโร (บุศดาร)

๔ มีนาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๘
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	๙
๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	๑๑
๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๒๕
๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๔๔
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๙
๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย	๖๔
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๖
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๖๖
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๘
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๑
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	๗๒

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๔	เรื่อง	หน้า
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	๔.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	๗๕
	๔.๒ ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	๗๗
	๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	๘๘
	๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	๑๐๒
	๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	๑๐๔
	๔.๖ องค์กรความรู้	๑๒๒
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๒๕
	๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๒๙
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๓๔
บรรณานุกรม		๑๓๕
ภาคผนวก		๑๔๔
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๔๕
	ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	๑๕๑
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๕๗

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม	๑๕๘
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย	๑๖๓
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	๑๖๕
ภาคผนวก ช แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๗๘
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๘๓
ประวัติผู้วิจัย	๑๙๒

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	๑๑
๒.๒	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	๑๓
๒.๓	ประเภทคุณภาพชีวิต	๑๕
๒.๔	เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต	๑๖
๒.๕	องค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุข	๑๘
๒.๖	องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต	๒๔
๒.๗	ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๒๗
๒.๘	ทฤษฎีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๓๑
๒.๙	ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๓๖
๒.๑๐	ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๓๙
๒.๑๑	ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔๓
๒.๑๒	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	๕๔
๒.๑๓	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๖๑
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด	๖๘
๔.๑	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๕
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม	๗๘
๔.๓	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความพอประมาณ	๗๙
๔.๔	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความมีเหตุผล	๘๐
๔.๕	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๘๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๖	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความรู้	๘๒
๔.๗	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านคุณธรรม	๘๓
๔.๘	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม	๘๔
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านวัตวิสัย	๘๕
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านจิตวิสัย	๘๖
๔.๑๑	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ	๘๘
๔.๑๒	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีจำแนกตามอายุ	๘๙
๔.๑๓	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพ	๙๐
๔.๑๔	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา	๙๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๕	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอ บางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	๙๒
๔.๑๖	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามโดยภาพรวม	๙๓
๔.๑๗	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านวัสดุวิสัย	๙๔
๔.๑๘	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญมากที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามด้านจิตวิสัย	๙๕
๔.๑๙	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวม	๙๖
๔.๒๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามโดยภาพรวม	๙๗
๔.๒๑	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านวัสดุวิสัย	๙๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๒	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรีจำแนกตามรายได้	๙๙
๔.๒๓	ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑-๗	๑๐๐
๔.๒๔	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	๑๐๒
๔.๒๕	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	๑๐๓

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ท่วง ๒ เงื่อนไข	๓๒
๒.๒	กรอบแนวคิดการวิจัย	๖๕
๔.๑	แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านด้านความพอประมาณ	๑๐๖
๔.๒	แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านความมีเหตุผล	๑๐๘
๔.๓	แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๑๑๑
๔.๔	แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านความรู้	๑๑๔
๔.๕	แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านคุณธรรม	๑๑๖
๔.๖	แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านวิถีชีวิต	๑๑๘
๔.๗	แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านจิตวิสัย	๑๒๑
๔.๘	องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๒๒
๔.๙	องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์	๑๒๔

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้นโดยได้น้อมนำหลัก "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๐ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ ผลจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาคและระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งรวมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนเพื่่อมุ่งสู่"ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน"^๑

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง "เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชการที่๙ ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย มาโดยตลอด นานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำ แนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันนั่นเอง โดยเฉพาะหลักธรรมเรียกว่า ทางสายกลาง หลักแห่งความเจริญและหลักแห่งความสำเร็จ เป็นต้น^๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตหน่วยของรัฐต้องยึด "หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ที่ใช้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่าง

^๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.(๒๕๖๐-๒๕๖๔)**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๒), หน้า ๑.

^๒ บุญโชติ เกตุแก้ว, "คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตในการทำงาน", **วารสารวิชาการคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม,มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖): ๙๔.

สมเหตุสมผลมีความพอประมาณและมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพและมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาชีวิต โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้คนไทยพ้นจากวิกฤติ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลมีคุณภาพและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ระดับภาค รัฐจนถึงระดับชุมชน ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์^๓

การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคล ครอบครัว จึงต้องมีการพัฒนาในด้านความรู้ชำนาญการ เฉพาะด้าน เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารตนเอง การเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่ พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้เท่ากับเป็นการยกระดับ ทั้งตนเองและสังคม ทำให้มีคุณค่า ปัญหาต่างๆ ในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ประเทศต่างๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคน ในสังคมกินดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทาง ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้สังคมมีความสุขไปด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้ บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม หลักการบริหาร เพื่อมาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและปัญหาสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคม ที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้ว่า หากคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีคุณภาพที่ดี ย่อมนำไปสู่การพัฒนา ประเทศชาติให้เจริญหน้าก้าวไกลขึ้น^๔

^๓ อภิชาติ พันธเสนและคณะ, การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑.

^๔ ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพโรจน์, “การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ ๑๑”, สารนิพนธ์ สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๙), หน้า ๓

ในหน่วยงานของเทศบาลเมืองบางคูรัดนั้น มีหน่วยการทำงานที่แยกย่อยออกไปมากมายซึ่งแต่ละหน่วยจะอยู่ในรูปแบบของกองต่างๆ เช่น กองการศึกษา กองคลัง กองช่าง กองสวัสดิการทางสังคม กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น บุคลากรจำนวนมากรวมถึงผู้บริหารและสภาเทศบาลการพัฒนาคุณภาพชีวิตจำเป็นต้องจะมีการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานจากสภาพปัญหาที่อยู่ในปัจจุบันของสังคมทั้งปัญหาด้านความรู้ ซึ่งบุคลากรบางคนยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญบางสายงานความรู้ที่มีจำกัดทำให้ต้องเพิ่มพูนความรู้ให้หลากหลายจึงจะทำงานได้ ครอบคลุมภารกิจของเทศบาล ปัญหาด้านรายได้ บุคลากรบางกลุ่มประสบกับปัญหาการขาดความมั่นคง ทางเศรษฐกิจการเงิน ส่วนมากมีเงินเดือน ค่าจ้างน้อย รายได้ไม่เพียงพอ นำมาซึ่งมีการกู้ยืมเงินมากกว่ารายได้ของตนเอง ทำให้มีภาระหนี้สิน ไม่มีการออกเงินเพื่อสร้างวินัยทางการเงินให้มั่นคงซึ่งส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม พื้นที่กว้างทำให้บุคลากรที่มีอยู่ไม่พอให้บริการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาได้ นอกจากนี้ประสบกับความไม่สมดุลที่เกิดจากการพัฒนาประเทศขาดความยั่งยืนเนื่องจากความไม่เจริญทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเดียว ขณะที่ด้านสังคมได้ประสบกับภาวะปัญหาต่างๆ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสื่อมโทรมลง จึงมีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ ซึ่งถือเป็นปรัชญาที่ชี้แนะยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคงทุกภาคส่วน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตลอดถึงศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ตลอดจนเป็นแนวทางนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างไร

๑.๒.๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๒.๓. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับแนวคิดคือ หลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ใช้ในการวิจัยเนื่องจากเครื่องชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อภาษาไทยของกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย ๒ ด้าน คือด้านวัตถุวิสัย และ ด้านจิตวิสัย หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๕ ด้าน ได้แก่คือ ๑.ด้านความพอประมาณ ๒.ด้านความมีเหตุผล ๓.ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ๔. ด้านความรู้ ๕. ด้านคุณธรรม^๕

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น (Independent Variables) ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง รายได้ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ๑. ด้านความพอประมาณ ๒. ด้านความมีเหตุผล ๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ๔. ด้านความรู้ ๕. ด้านคุณธรรม^๖

^๕ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร, (กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๙), หน้า ๑๕.

^๖ สุเมธ ตันติเวชกุล. เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก... ทางรอด; ในเปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป, ฝ่าอนาคตประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทฐานการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๕๕.

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ คุณภาพชีวิต ๒ ด้าน คือ ด้านวัตถุวิสัยและด้านจิตวิสัย^๗

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. **ขอบเขตด้านประชากร (Population)** ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๑๙๗ คน^๘

๒. **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants)** ผู้วิจัยทำการวิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเริ่มตั้งแต่ เดือน มีนาคม ๒๕๖๒ ถึง เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ รวมเป็นระยะเวลา ๑๒ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

^๗ กระทรวงสาธารณสุข, เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย, (เชียงใหม่: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

^๘ เทศบาลเมืองบางคูรัด, แผนพัฒนาบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ๒๕๖๑-๒๕๖๓, เทศบาลเมืองบางคูรัด, (ม.ป.ท.ม.ป.ป.): (เอกสารอัดสำเนา)

สมมติฐานที่ ๖ บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๗ บุคลากรที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น คุณภาพชีวิตเป็นชีวิตของบุคคลที่ไม่เป็นภาระ และไม่ก่อปัญหาให้เกิดกับสังคมเป็นชีวิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสุขภาพและสภาพแวดล้อม ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ มีความเพียบพร้อมสามารถดำรงสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาที่ซับซ้อนได้สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ข้างหน้าได้ถูกต้องและสามารถดำเนินวิถีชีวิตที่ชอบธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนประสงค์ภายใต้เครื่องมือคือทรัพยากรที่มีอยู่

คุณภาพชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในการดำรงชีวิต การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีทั้งจากการส่งเสริม สนับสนุน หรือวิธีการต่างๆ ที่ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น จากผลการศึกษาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านวัตถุวิสัย หมายถึง การดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพของบุคคลที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ประกอบด้วย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพและสิ่งแวดล้อม อาชีพการงาน และรายได้ มีสภาพทางการเงินที่ดี ได้รับความปลอดภัยในการใช้ชีวิตและมีที่พักอาศัยที่เหมาะสมเป็นไปตาม มาตรฐานของการมีชีวิตที่ดี

ด้านจิตวิสัย หมายถึง องค์กรประกอบที่เกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจและเป็นประสบการณ์ตรงของบุคคลที่เป็นนามธรรม ประกอบด้วย ความสุข อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความพึงพอใจในชีวิตและคุณธรรมพึงพอใจในการดำเนินชีวิต มีสุขภาพจิตที่ดี ไม่มีความวิตกกังวล ปราศจากความเครียด รู้จักการยอมรับตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง รวมถึงการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มทางสังคม มีส่วนร่วมในกลุ่มทางสังคม มีบทบาทในสังคมที่ตนอาศัยอยู่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมของสังคม ตลอดจนการได้รับการยอมรับทางสังคมและมีสถานภาพทางสังคมที่เป็นยอมรับของบุคคลทั่วไป

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ได้ทรงชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตโดยยึดทางสายกลางและปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงระดับภาครัฐในการดำรงชีวิตประจำวันที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ชีวิตเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ก้าวหน้า อย่างสมดุล มั่นคงและยั่งยืน โดยแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ

ด้านความพอประมาณ หมายถึง การดำรงชีวิตด้วยความพอดี ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานความพอประมาณ ได้แก่คือ รู้จักประมาณตนในการแสวงหาวัตถุ รู้จักบริหารเงิน ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเรียบง่าย ประหยัด รู้จักใช้จ่ายอย่างพอดีและไม่สร้างหนี้สินในครัวเรือน สมดุลกับอัตภาพศักยภาพของตนและสภาวะแวดล้อม

ด้านความมีเหตุผล หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ไม่ประมาท การออมทรัพย์ และมีทุนทางสังคมที่เข้มแข็งรวมทั้งมีทางเลือกพร้อมรับการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การตัดสินใจในการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม ปัจจุบันให้มากที่สุด ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง ไม่ประมาท ไม่เสี่ยง มีความรอบคอบเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัวและวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะกระทบต่อครอบครัวและองค์กรของตนเอง

ด้านความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านต่างๆ ความรอบคอบ นำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาเชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนระมัดระวังในการดำเนินชีวิตและการประกอบการงานทุกขั้นตอน เพื่อรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้กับสังคมในยุคโลกาภิวัตน์

ด้านคุณธรรม หมายถึง การที่บุคคลจะต้องเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตนเอง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรมการร่วมมือและให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในองค์กร มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน ความเพียร และรู้จักแบ่งปัน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนกระทำผลประโยชน์ส่วนรวมต้องมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัวและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

บุคลากรเทศบาลเมือง หมายถึง บุคลากรของเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้าง

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประมวลสรุปนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยโดยมีกรอบแนวคิดและ ทฤษฎีในการวิจัย ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ควรกระทำ เพราะปัญหาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ส่วนใหญ่ก็มีสาเหตุมาจากมนุษย์นั่นเอง เช่นปัญหาจำนวนประชากร มากเกินพอดี ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางสังคม รวมถึงค่านิยมต่างๆ ของสังคม การมีคุณภาพชีวิตที่ดี เริ่มจากการมีจิตสำนึกที่ดีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองก่อนเพราะคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น เริ่มมาจากการพัฒนาตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้นหากจะกล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๑.๑. ความหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ปรับปรุง การดำเนินชีวิตให้สอดคล้องและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตคุณภาพชีวิตเป็นชีวิต ของบุคคลที่ไม่เป็นภาระและไม่ก่อปัญหาให้เกิดขึ้นกับสังคมเป็นชีวิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจมีความเพียบพร้อมสามารถดำรงสถานภาพ ทางด้านเศรษฐกิจ ทางสังคมและการเมืองให้สอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมและค่านิยมของสังคมได้ ทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาที่ซับซ้อน ได้สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ข้างหน้าได้ถูกต้องและสามารถดำเนินวิถีชีวิตที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มา ซึ่งสิ่งที่ตนประสงค์ภายใต้เครื่องมือคือทรัพยากรที่มีอยู่ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดเห็น ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ความหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตว่าสังคมมนุษย์เป็นสังคมที่ต้องการความเจริญก้าวหน้าต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ เงินทอง การยอมรับ จากวงสังคมและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งไม่มีใครเลยจะสามารถปฏิเสธได้ว่าในแต่ละวันนั้นมนุษย์ต้องดิ้นรนขวนขวาย ไขว่คว้าหาสิ่งที่ตนพึงปรารถนาเพื่อให้ได้มา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ มิติดังต่อไปนี้^๑

๑.การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย ได้แก่การให้ความสำคัญกับสุขภาพ รู้จักบริโภคอาหารอย่างถูก สุขลักษณะและครบ ๕ หมู่ หาเวลาพักผ่อนและออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์

๒.การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ เป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุม อารมณ์ โดยการหมั่นฝึกให้ทาน การทำงานอดิเรกที่ชื่นชอบ การเข้าร่วมกิจกรรม สันทนาการ การฝึกสมาธิ

๓.การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคม เป็นการสร้างการยอมรับและยกย่องจากสังคมอันได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆหรือจากหน่วยงานต่างๆ ที่จัดขึ้นการใช้เวลาว่างบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชนและการปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม

๔.การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญาเป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ให้กับตนเอง อาทิ การอ่านหนังสือ การเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในด้านต่างๆ การศึกษา ข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อสารสนเทศ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เป็นต้น

สอดคล้องกับความหมายที่ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้ความพึงพอใจและการรับรู้สถานะด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อมของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม การพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงควรพัฒนาสุขภาพในด้านร่างกาย ได้แก่การให้ความสำคัญกับสุขภาพ การบริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ การพักผ่อนให้เพียงพอการออกกำลังกายเป็นประจำ เพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ การพัฒนาทางด้านอารมณ์ การเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ การพัฒนาด้านสังคม คือการใช้เวลาว่างบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน การปฏิบัติโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาทางด้าน สติปัญญา การเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ให้กับตนเอง การเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในด้านต่างๆ การศึกษาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อสารสนเทศการเข้ารับถึงการหัดสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม^๒

^๑ อาทิตยา มาคงเฮียง, ทบทวนวรรณกรรม "การศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิต", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/480595> [๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑].

^๒ วรรณภา กุมารจันทร์, “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑.

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อาทิตยา มาคงเฮียง (๒๕๖๑, ออนไลน์).	๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย ๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ ๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคม ๔. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญา
วรรณภา กุมารจันทร์, (๒๕๔๓), หน้า ๑๑.	ความพึงพอใจการรับรู้สถานะทางด้านร่างกาย จิตใจความสัมพันธ์สังคมและสภาพแวดล้อมของ บุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณสมบัติทั้งปวงของกายและจิตที่ตอบสนองความต้องการและสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับตัวของเราเองการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ทางด้านสติปัญญาเป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ให้กับตนเอง การอ่านหนังสือ การเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในด้านต่างๆ เพื่อการศึกษา

๒.๒. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวคิดของการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการศึกษาชีวิตตนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีคุณภาพเพราะผู้ที่สร้างชีวิตให้มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสร้างความสำเร็จให้กับชีวิตตนได้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ “ความเชื่อในความเป็นมนุษย์ที่พัฒนาได้หรือเชื่อในความเป็นมนุษย์ว่าเป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ จะทำให้เกิดจิตสำนึกที่จะต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองซึ่งแสดงอาการออกด้วยการเป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน อันชี้บ่งถึงความเป็นผู้พร้อมที่จะฝึกฝนพัฒนาตนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตสำนึกในการศึกษาหรือฝึกฝนพัฒนาตน จะทำให้บุคคลมีทำที่ต่อประสบการณ์ทั้งหลายอย่างหลายที่เรียกว่า มองทุกอย่างเป็นการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตน” จากความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพจะเห็นว่ามนุษย์มีลักษณะสำคัญคือ ความสามารถที่พัฒนาได้และเมื่อพัฒนาแล้วจะมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขบนพื้นฐานความต้องการของมนุษย์

ดังนั้นประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า^๓

๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยทำให้บุคคลดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย

^๓ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), การศึกษาเพื่อสันติภาพ, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๗), หน้า ๒.

๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้น คิดที่จะปรับปรุงตัวเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล ความมีคุณธรรม จริยธรรมหลัก จิตวิทยา หลักการบริหาร เพื่อมาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม

๔. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคมมีการอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ช่วยลด ปัญหาความขัดแย้งและปัญหาสังคม

สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า มิติในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่^๔

๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย ได้แก่ การให้ความสำคัญกับสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ บริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ เป็นการพัฒนาให้ร่างกาย มีความแข็งแรงสมส่วนและไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ

๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ ได้แก่ การสร้างเสริมสุขภาพจิตใจที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ โดยการพัฒนาทางด้านจิตใจด้วยการให้ทาน การทำงานอดิเรกที่ชื่นชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมสันตนาการ การฝึกสมาธิ การผ่อนคลายด้วยการฟังเพลง การพักผ่อน การท่องเที่ยว เป็นต้น

๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคม เป็นการสร้างการยอมรับและยกย่อง จากสังคมได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมกับสังคม หรือหน่วยงานต่างๆ ใช้เวลาว่างบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อชุมชนให้ความร่วมมือกับสังคมในด้านต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติตนโดยยึดหลัก ของกฎหมายและคุณธรรม จริยธรรม

๔. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญา เป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ ให้กับตนเอง ได้แก่ การอ่านหนังสือ การเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ การศึกษาข้อมูล สารสนเทศจากสื่อต่างๆ การสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลจะต้องเริ่มต้นด้วยตัวเอง เปิดใจยอมรับกับการพัฒนา ตนเองพัฒนาคุณภาพชีวิต ต้องมีความพร้อมสำหรับการศึกษาเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลง จะทำให้บุคคลนั้นสามารถใช้ชีวิตร่วมกันกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งแตกต่างจากกับแนวคิด ที่ว่าแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในประเทศเกาหลี โดย Civil Service Commission ได้กำหนดไว้ ๑๐ มิติ ดังนี้^๕

^๔ มานพ นักการเขียน, พระพุทธศาสนากับแนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิต, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/gem๒kkf/word-of-the-week/schadenfreudeshah-dn-froi-duhnoun> [๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖].

^๕ Kim, M. and Cho, K.H., “Quality among government employees”, **Social Indicators Research**, 2003 : pp.387-409.

- ๑.ด้านการเดินทาง (Commuting) ตัวชี้วัด ได้แก่ ระยะเวลาในการเดินทางมาทำงาน
- ๒.ด้านการทำงาน (Work) ตัวชี้วัด ได้แก่ รายได้ ชั่วโมงการทำงาน ความพึงพอใจในงานและความมั่นคงในงาน
- ๓.ด้านสุขภาพ (Health) ตัวชี้วัด ได้แก่ สถานะสุขภาพในปัจจุบัน ความเครียดและความกังวล
- ๔.ด้านครอบครัว (Family) ตัวชี้วัด ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส
- ๕.ด้านฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (Family finances) ตัวชี้วัด ได้แก่ รายได้เฉลี่ยสุทธิของครอบครัว สถานะทางการเงินของครอบครัว
- ๖.ด้านที่พักอาศัย (Housing) ตัวชี้วัด ได้แก่ การครอบครองที่พักอาศัย
- ๗.ด้านการพักผ่อน (Leisure) ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนวันหยุดพักผ่อน จำนวนวันลา
- ๘.ด้านสังคม (Social life) ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนเพื่อนที่มีการพบปะสังสรรค์
- ๙.ด้านชุมชน (Community) ตัวชี้วัด ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน
- ๑๐.ด้านประเทศ (Country) ตัวชี้วัด ได้แก่ ความภูมิใจในประเทศตนเองและความคิดที่ย้ายถิ่นไปต่างประเทศ

ตารางที่ ๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), ๒๕๓๗, หน้า ๒.	แนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อสันติภาพการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น กระตุ้นให้คนในสังคมเกิดความกระตือรือร้น รู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม หลักจิตวิทยา
มานพ นักการเรียน,(๒๕๕๖). (ออนไลน์).	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การพัฒนาตนเองต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองทั้งกายและใจ ๒. รู้จักใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ๓. อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

ตารางที่ ๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Kim, M. and Cho, K.H, (2003, pp.387-409)	มิติในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๑.ด้านการเดินทาง (Commuting) ๒.ด้านการทำงาน (Work) ๓.ด้านสุขภาพ (Health) ๔.ด้านครอบครัว (Family) ๕.ด้านฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (Family Finances) ๖.ด้านที่พักอาศัย (Housing) ๗.ด้านการพักผ่อน (Leisure) ๘.ด้านสังคม (Social life) ๙.ด้านชุมชน (Community) ๑๐.ด้านประเทศ (Country)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ เป็นการพัฒนาคนในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา จิตใจ คุณธรรม ถือได้ว่าความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาในทุกขั้นตอนของชีวิตจำเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งส่วนบุคคล สังคมและประเทศชาติ

๑.ประเภทของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตประกอบไปด้วยความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจในการดำรงชีวิตของบุคคล เพื่อให้การดำรงชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างมีความสุขและยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงจำเป็นที่จะต้องทราบถึงประเภทของคุณภาพชีวิตด้วย เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถตอบสนองความต้องการการพัฒนาได้อย่างแท้จริงมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิต แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม โดยทางร่างกาย คือ บุคคลจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บอันเป็นผลตอบสนองมาจาก ปัจจัยพื้นฐาน ทางด้านจิตใจคือ บุคคลจะต้องมีสภาวะจิตใจที่สมบูรณ์ร่าเริงแจ่มใสไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเอง

ครอบครัว และสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิตและทางด้านสังคม^๖ คือบุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐาน และค่านิยมของสังคมในฐานะเป็น สมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข

ตารางที่ ๒.๓ ประเภทของคุณภาพชีวิต

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ศิริ ฮามสุโพธิ์, (๒๕๔๓), หน้า ๑๔.	ประเภทของคุณภาพชีวิต ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจในการดำรงชีวิต เพื่อให้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและยั่งยืน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านสังคม ถือได้ว่าคุณภาพรวมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำเป็นอย่างยิ่งที่ทั้ง ๓ ด้านนี้จะต้องได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนโดยกำหนดตัวชี้วัดดังนี้

๒. ตัวชี้วัดในการวัดคุณภาพชีวิต

การชี้วัดคุณภาพชีวิต เป็นการทดสอบการมีคุณภาพชีวิตในลักษณะใดลักษณะหนึ่งของบุคคล ซึ่งอาจรวมไปถึงสังคมด้วย ในการตอบใจหทัยว่าคุณภาพชีวิตเป็นเช่นไร เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านที่ยังขาดหรือยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีพอ มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับตัวชี้วัดในการวัดคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับตัวชี้วัดในการวัดคุณภาพชีวิตไว้ว่า การวัดคุณภาพชีวิตควรมีองค์ประกอบของดัชนีคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นตัวชี้วัดทางสังคมที่สำคัญจำแนกเป็นสองประเภทหลักได้แก่^๗

๑. ตัวชี้วัดทางสังคมเชิงวัตถุวิสัย

ตัวชี้วัดทางสังคมเชิงภาวะวิสัย (Objective Well-being) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ มุ่งไปที่วัตถุ รายได้ของชาติหรือครัวเรือนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยรายได้ของชาติและข้อมูลทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่เข้าใจได้โดยทั่วไปและนำมาใช้อย่างกว้างขวาง แท้ที่จริงแล้ว การทำความเข้าใจตัวชี้วัดทางสังคมเชิงภาวะวิสัยไม่ใช่เรื่องซับซ้อน ตัวอย่างของตัวชี้วัดทางสังคมเชิงภาวะวิสัยได้แก่ อัตราการอ่านออกเขียนได้ อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด ประเภทของที่อยู่อาศัยและค่าครองชีพ ผู้วางนโยบายมักใช้ตัวชี้วัดทางสังคมเชิงภาวะวิสัยวัดคุณภาพชีวิตของระดับครัวเรือนชุมชนเมืองและประเทศ การประเมินตัวชี้วัดทางสังคมเชิงภาวะวิสัยมักจะเกี่ยวพันกับการใช้สถิติอย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดทางสังคมเชิงภาวะวิสัยไม่สามารถอธิบายสังคมได้อย่างแท้จริง

^๖ ศิริ ฮามสุโพธิ์, ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๑๔.

^๗ ศิรินันท์ กิตติสุขสถิตและคณะ, คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๑๗-๑๘.

๒. ตัวชี้วัดทางสังคมเชิงจิตวิสัย

ตัวชี้วัดทางสังคมเชิงจิตวิสัย (Subjective Well-being) เกี่ยวข้องกับการวัดความพึงพอใจ ความรู้สึก ทัศนคติและความเข้าใจในระดับบุคคล ซึ่งดูเหมือนเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เนื่องจากมีความยาก ในการกำหนดและวัดตัวชี้วัดนี้ถูกออกแบบมาเพื่อวัดความสุขและความพึงพอใจของมนุษย์แนวคิด ของตัวชี้วัดทางสังคมเชิงจิตวิสัยสัมพันธ์กับความเข้าใจและทัศนคติในเรื่องของชีวิตที่เป็นสุขทั้งด้าน ครอบครัวเพื่อนฝูงและมาตรฐานความเป็นอยู่ การศึกษาของแอนดริวและวิทธี เป็นตัวอย่างที่ดีของ การพัฒนาตัวชี้วัดทางสังคมเชิงจิตวิสัยที่สมบูรณ์ได้แก่ ตัวชี้วัดในเรื่องของการประสบความสำเร็จความ ปลอดภัยและความสนุกสนาน รวมถึงชีวิตการทำงานและครอบครัว การประเมินเชิงจิตวิสัยอยู่บนพื้นฐาน ของการรายงานความเข้าใจ พพอใจ ความสุข ความรู้สึกและการตอบสนองของบุคคลโดยทั่วไป ตัวชี้วัดทาง สังคมเชิงจิตวิสัยได้แก่ ความรู้สึกที่ดี คุณภาพชีวิตที่ดีและความรู้สึกผาสุกความรู้สึกนึกคิด เป็นตัวชี้วัด ที่สำคัญและขึ้นอยู่กับว่านักวิจัยต้องการศึกษาอะไร ดังนั้น ตัวชี้วัดเชิงจิตวิสัยอยู่บนพื้นฐานของ แบบสอบถาม ที่อยู่ในรูปของการให้คะแนนความพึงพอใจ การประเมินความพึงพอใจและสภาพชีวิต^๘

ตารางที่ ๒.๔ เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ศิรินันท์ กิตติสุขสถิตและคณะ, ๒๕๕๖), หน้า ๑๗-๑๙.	การชี้วัดวัดคุณภาพชีวิตควรมีองค์ประกอบของ ดัชนีคุณภาพชีวิต
กระทรวงสาธารณสุข, (๒๕๕๒), หน้า ๒.	เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ความรู้สึกดี ความรู้สึกที่ดี คุณภาพชีวิตที่ดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตนั้นแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะคือ ตัวชี้วัดทางสังคมเชิง ภาวะวิสัย เป็นการชี้วัดในเรื่องของเศรษฐกิจเป็นสำคัญมุ่งเน้นวัดดูรายได้ค่าครองชีพเป็นหลักโดยวาง นโยบายเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของระดับครัวเรือนชุมชนเมืองและประเทศชาติและตัวชี้วัดทางสังคมเชิง จิตวิสัย เป็นการชี้วัดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ของตัวบุคคลเป็นหลักคุณภาพชีวิต ที่ดี ความพอใจและสภาพชีวิตที่อยู่ในรูปของการให้คะแนนความพึงพอใจ

๓. องค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุข

ความอยู่ดีมีสุข เป็นส่วนหนึ่งของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของการดำรงชีวิตตั้งแต่เกิด จนกระทั่งตาย ความอยู่ดีมีสุขนี้สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินนโยบายด้านการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้วย เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์หรือ ประชาชนในสังคม มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขไว้ดังนี้

^๘ กระทรวงสาธารณสุข, เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย, (เชียงใหม่: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะขององค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขไว้ว่า ความอยู่ดีมีสุขแบ่งออกเป็น ๗ ด้าน ประกอบด้วย^๙

๑.ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ ซึ่งยังประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยอีก ๔ ด้านคือ ความยืนยาวของอายุ การปลอดจากโรคร้ายไข้เจ็บ โภชนาการและการให้บริการสาธารณสุข

๒.การศึกษา ซึ่งครอบคลุมสาระต่างๆ ในกระบวนการเรียนรู้ความรู้พื้นฐานและทักษะต่างๆ รวมทั้งการเข้าถึงบริการและคุณภาพการศึกษา

๓.ชีวิตการทำงานเนื่องจากประชาชนจะใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับการทำงาน การพิจารณาสภาพแวดล้อมการทำงานจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากและชีวิตการทำงานที่มีคุณภาพก็จะเกี่ยวข้องกับการจ้างงานและความไม่พอใจในค่าจ้างที่ได้รับ องค์ประกอบด้านนี้ยังรวมถึงปัจจัยองค์ประกอบย่อยในด้านการใช้แรงงานเด็กและผู้หญิงและระบบประกันสังคมด้วย

๔.ชีวิตครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวถือเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุข โครงสร้างและขนาดของครอบครัวเป็นตัวกำหนดระดับความเป็นอยู่ของสมาชิกครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่นต้องรับรู้ความต้องการของสมาชิกแต่ละคนและดูแลสมาชิกทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ

๕.การเติบโตทางเศรษฐกิจ ความยากจนการกระจายรายได้และสวัสดิการเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายความอยู่ดีมีสุข ฉะนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นปัจจัยสำคัญของความอยู่ดีมีสุข การมีปัญหาค่าความยากจนที่รุนแรงและความไม่เท่าเทียมกันด้านรายได้ในระดับสูงสะท้อนการอยู่อย่างมีทุกข์ในสังคม ประเด็นเหล่านี้จึงนับเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของเครื่องชี้วัดความอยู่ดีมีสุขด้วย

๖.สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นต่อความอยู่ดีมีสุข เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์ประกอบนี้รวมถึงประเด็นด้านที่อยู่อาศัย การอนามัย สิ่งแวดล้อม ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะจากปัญหาอาชญากรรม

๗.ด้านประชาธิปไตย หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันจะนำมาซึ่งความอยู่ดีมีสุข การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มพูนและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ให้เต็มขีดความสามารถ ซึ่งเป็นเครื่องมือของการยกระดับความอยู่ดีมีสุข องค์ประกอบนี้จะรวมประเด็นเรื่องความยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพทางการเมืองรวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ

^๙ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, *คุณภาพชีวิตของคนในเขตเมืองภาคกลาง*, (กรุงเทพมหานคร: ทิพนตร์การพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๘-๑๐.

ตารางที่ ๒.๕ องค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุข

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๘-๑๐.	องค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุข ด้านสุขภาพอนามัย และโภชนาการ การศึกษา ชีวิตการทำงาน ชีวิต ครอบครัว การเติบโตทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขนั้น เป็นปัจจัยที่สามารถชี้วัดคุณภาพชีวิตได้ เพราะในแต่ละองค์ประกอบล้วนแล้วแต่สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ โดยเฉพาะด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา ชีวิตครอบครัว เพราะถือเป็นองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของคุณภาพชีวิตและการอยู่ดีมีสุข เพื่อให้คุณภาพชีวิตได้รับการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

๑. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

การมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา แต่การที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบมากมายและแต่ละองค์ประกอบนั้นก็มีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันตามทัศนะของแต่ละบุคคลหรือแต่ละสังคม ได้มีนักวิชาการเสนอองค์ประกอบที่สำคัญของการมีคุณภาพชีวิตไว้องค์การยูเนสโก UNESCO ได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้เป็นหมวดหมู่ ดังนี้

๑. มาตรฐานการครองชีพ

๑.๑. รายได้ต่อบุคคล หมายถึง รายได้เฉลี่ยของประชากรต่อคนต่อปีโดยคิดจากผลรวมของผลผลิตประชาชาติทั้งหมดภายใน ๑ ปี ต่อจำนวนประชากรถ้าผลลัพธ์มีค่าสูงแสดงว่าประเทศนั้นมีการกินดีอยู่ดีเศรษฐกิจของประเทศดี

๑.๒. สุขภาพเป็นปัจจัยที่แสดงถึงคุณภาพชีวิต เพราะถ้าบุคคลมีสุขภาพดีร่างกายแข็งแรงมีโอกาสทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความสำเร็จสูงก่อให้เกิดความก้าวหน้าในชีวิตทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๑.๓. ที่อยู่อาศัย มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมวัสดุที่นำมาก่อสร้างมีความถาวรมีคุณภาพ

๑.๔. การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นรู้จักการแก้ปัญหา ตัวบ่งชี้ได้แก่ ระดับการศึกษาภาคบังคับประเทศที่พัฒนาแล้ว จัดการศึกษาภาคบังคับ ๑๒ ปี สำหรับประเทศไทยได้ปฏิรูปการศึกษาภาคบังคับปรับเปลี่ยนจาก ๖ ปี เป็น ๑๒ ปี

๑.๕. การสังคมสงเคราะห์เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต ประเทศพัฒนาแล้วจะจัดให้มีการประกันสังคมให้บริการแก่คนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สำหรับประเทศที่ด้อยพัฒนาไม่สามารถจัดการด้านสังคมสงเคราะห์ให้ประชากรได้อย่างทั่วถึงประชากรต้องช่วยเหลือตนเอง

๒. การเปลี่ยนแปลงประชากร

๒.๑. ขนาดของประชากรจะต้องมีความสมดุลกับทรัพยากรถ้าประชากรมากทรัพยากรน้อยไม่เพียงพอในการดำรงชีวิตจะก่อให้เกิดความยากจนขาดแคลนคุณภาพชีวิตต่ำลง

๒.๒. อัตราการเติบโตประชากร ถ้าอัตราการเติบโตของประชากรสูงจะเกิดผลกระทบต่อครอบครัวในเศรษฐกิจและสังคม

๒.๓. อัตราการเกิดและการตายซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประชากรส่งผลต่อครอบครัวสังคมและเป็นภาระที่ต้องรับเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอน

๒.๔. โครงสร้างอายุประชากรประชากรแต่ละกลุ่มอายุเช่นกลุ่มวัยเด็กวัยแรงงานวัยชราต้องมีความสมดุล

๓. ระบบสังคมและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม จำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์รูปแบบการปกครองกฎหมายแนวปฏิบัติอันเกิดจากความเชื่อความศรัทธาที่เรียกว่า วัฒนธรรมระบบสังคมและวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตดังนี้

๓.๑. ระบบสังคมแบ่งเป็นระบบเปิดและระบบปิด ระบบเปิดเป็นสังคมประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ประชากรเปลี่ยนแปลงสถานภาพความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น ระบบปิดมีลักษณะสังคมนิยมมีการแบ่งชนชั้นประชากรไม่มีโอกาสเปลี่ยนแปลงฐานะของตนเอง ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิต

๓.๒. ค่านิยมทางศาสนาเป็นความเชื่อและศรัทธาซึ่งเป็นผลต่อคุณภาพชีวิตเช่นความเชื่อเกี่ยวกับการคุมกำเนิดของบางศาสนาเชื่อว่าเป็นบาปจึงทำให้มีลูกมากเป็นต้น

๓.๓. ความเป็นอยู่การดำเนินชีวิตของคนย่อมเกี่ยวข้องกับศาสนามโนบายของวัฒนธรรม

๓.๔. ค่านิยมทางวัฒนธรรมจะกำหนดลักษณะของการดำรงชีวิตอาหารที่อยู่อาศัยซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม

๓.๕. ระบบการปกครอง

๔. กระบวนการพัฒนาเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น มุ่งเน้นคุณภาพชีวิตของคนให้ดีขึ้น ประกอบด้วย ลำดับความสำคัญของการพัฒนาประสิทธิภาพและความสามารถของบุคคลการพัฒนาเศรษฐกิจการพัฒนาสังคมการพัฒนาการค้า

๕. ทรัพยากร หมายถึง ทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่มีอยู่ตามธรรมชาติ การมีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ ประชากรมีคุณภาพจะส่งผลให้การดำรงชีวิตมีคุณภาพ ประกอบด้วย

๕.๑. บุคคล หมายถึง ประชากรที่มีสุขภาพดีมีความรู้ความสามารถมีระเบียบวินัยสามารถสร้างสังคมให้เจริญก้าวหน้าพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว

๕.๒. อาหารเป็นทรัพยากรที่มุ่งชี้คุณภาพทำให้สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์

๕.๓. ธรรมชาติ หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำมัน แร่ธาตุต่างๆ

๕.๔. การพัฒนาการค้า

๕.๕. เงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต

๖.สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย อากาศ น้ำ ดิน ป่าไม้ ความสวยงามทางธรรมชาติองค์ประกอบ ทั้ง ๖ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชากรทั้งสิ้น^{๑๐}

กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีสุขภาพดี โดยทั่วไปด้วยเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน ๘ หมวด คือ สุขภาพดีจิตใจดี มีบ้านอาศัย ศึกษาถ้วนทั่วครอบครัว สุขสบาย รายได้มาก อยากร่วมพัฒนา พาสู่คุณธรรมและบำรุงสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย ๓๙ ตัวชี้วัด จากการศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตที่ผ่านมาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความรู้ที่จะทำความเข้าใจกับองค์ประกอบคุณภาพชีวิตประชากรแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้อธิบายคุณภาพชีวิต รวมทั้งได้มีความพยายามปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่จะทำให้อุคนคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นมีมากมายหลายประการ และได้พบว่า คุณภาพชีวิตของบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับระยะเวลา โอกาสและสถานการณ์

อย่างไรก็ตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิตแบ่งได้เป็น ๒ ด้าน คือ ด้านวัตถุวิสัย(Objective) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพของบุคคลที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย รายได้ สุขภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และด้านจิตวิสัย (Subjective) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจและเป็นประสบการณ์ตรงของบุคคลที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความพึงพอใจ ความสุข อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ความพึงพอใจในชีวิตและคุณธรรม เป็นต้น^{๑๑}

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดค่านิยมของคุณภาพชีวิตไว้ว่า "การมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้ มีงานทำที่ทั่วถึง มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีพ มีครอบครัวอบอุ่นมั่นคงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

๒. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ๗ ด้าน คือ

๑.ด้านสุขภาพ เป็นตัวดัชนีตัวแรกในการวัดความสุข เนื่องจากสุขภาพอนามัยที่ดีหมายถึงความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่จะทำให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้ รวมทั้งสามารถประกอบกิจกรรมและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้น ผลสำเร็จในการพัฒนาสุขภาพอนามัย ก็คือคนไทยมีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจมีอายุยืนยาวไม่เสียชีวิตก่อนวัยอันควร

๒.ด้านความรู้ การพัฒนาความรู้หรือการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการได้มาซึ่งความอยู่ดีมีสุขของคน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างโอกาส พัฒนาสติปัญญาสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพขณะเดียวกันคนที่

^{๑๐} UNESCO, "Indicator or Environment Quality of Life", Research and Paper in Social science, 1978: p.89.

^{๑๑} กระทรวงสาธารณสุข, เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย, (เชียงใหม่: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

มีการศึกษาและรอบรู้ในระดับที่เหมาะสมสามารถมีอาชีพและสร้างรายได้ให้พอเพียงกับการเลี้ยงชีพ ได้ใช้ความรู้เพื่อเสริมสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นต่อสังคม

๓.ด้านชีวิตการทำงาน เป็นที่มาของรายได้และอำนาจซื้อและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม โอกาสในการมีงานทำเกิดจาก ๒ ปัจจัย คือ ความสามารถในการทำงานของตัวคนหรือสมรรถนะของคน ซึ่งหมายถึงจะต้องมีสุขภาพแข็งแรงและมีความรู้และทักษะในการทำงานที่ต้องรับผิดชอบและความสามารถของรัฐบาลจะบริหารนโยบายเศรษฐกิจโดยรวม ให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงพอกับการสร้างงานแก่แรงงานใหม่เข้าสู่ตลาด

๔.ด้านรายได้และการกระจายรายได้ รายได้ของคนหากมีความแตกต่างกันอย่างมากในขณะที่คนส่วนน้อยมีรายได้มากทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านการกระจายรายได้ จะพิจารณาจากสัดส่วนของคนที่มีรายได้เพียงพอต่อการหาปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพหรือสัดส่วนจำนวนคนที่อยู่เหนือเส้นความยากจนสมบูรณ์

๕.ด้านชีวิตครอบครัว ครอบครัวเป็นพื้นฐานทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งและเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดที่คนจะต้องดำรงชีวิตอยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวถือเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ดังนั้น การพัฒนาชีวิตด้านครอบครัวจึงเป็นเรื่องสำคัญ หากคนในครอบครัวอยู่อย่างมีความสุขคนจะมีสุขภาพชีวิตที่ดี หากครอบครัวไม่มีความสุข แยกแยก ล่มสลาย ชีวิตคนก็ไม่สามารถจะอยู่ดีมีความสุขไปได้ เช่นเดียวกันกับสังคมจะอยู่ดีมีความสุขได้จะต้องประกอบด้วย ครอบครัวที่อบอุ่น คือมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการดูแลและพยายามตอบสนองความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสามารถดูได้จากองค์ประกอบเบื้องต้น คือ บทบาทหน้าที่ครอบครัวสัมพันธ์ภาพในครอบครัว การพึ่งพาตนเอง

๖.ด้านสภาพแวดล้อม เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุข เพราะคนจะต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ตนเองดำรงชีวิตอยู่ โดยพิจารณาทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวคนและสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวคน ดังนั้น การพัฒนาสภาพแวดล้อมจึงครอบคลุมเรื่องต่างๆ มากมาย ทั้งเรื่องเกี่ยวกับตนเอง การได้รับสาธารณูปโภคที่วัดได้จากสัดส่วนครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง การได้รับสาธารณูปโภคที่วัดได้จากสัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาบริโภคและเรื่องที่เป็นปัจจัยภายนอก คือความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่วัดจากการเกิดคดีอาชญากรรมและคดียาเสพติดและสิ่งแวดล้อม ซึ่งวัดจากความสกปรกของแม่น้ำ ปริมาณขยะและพื้นที่ป่าไม้ ส่วนสภาพแวดล้อมของประชากรที่อยู่อาศัยในเมืองและชนบทจะมีความต้องการที่แตกต่างกันอยู่บ้าง โดยเฉพาะในเรื่องผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่ประชากรในเมืองจะมีปัญหาเรื่องของเสียงดัง ฝุ่นละอองและปัญหาขยะมูลฝอย ในส่วนชนบทมีปัญหारेื่องป่าไม้และน้ำเสียในแม่น้ำ

๗.ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐคนยังต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งจะอยู่ภายใต้การบริหารจัดการภาครัฐ ดังนั้น การพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี จึงเป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ระบบการบริหารจัดการที่ดีของรัฐที่มี “ธรรมาภิบาล” คือต้องมีการดูแลคนในสังคมอย่างดี มีความโปร่งใส เป็นธรรม ให้คนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุน

ให้คนมีสิทธิและเสรีภาพในการดำรงชีวิต มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ คนในสังคมได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกันตามกฎหมายและได้รับความคุ้มครองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างรัฐกับประชาชน ดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือช่วยยกระดับความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคมได้ ซึ่งองค์ประกอบนี้จะรวมเรื่อง ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพทางการเมืองและการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยังได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ ดังนี้^{๑๒}

๑. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คือ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัยพลังงาน การออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัวและในการประกอบอาชีพ

๒. คุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ คือ การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณมีประโยชน์ ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรักและความเป็นเจ้าของที่มีต่อหมู่คณะ

๓. คุณภาพชีวิตด้านสังคม แบ่งออกเป็น ๒ ประการ คือ

๓.๑. ประการแรก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ อันประกอบด้วยสภาพแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาดและเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศและเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการคมนาคมที่สะดวก

๓.๒. ประการที่ ๒ ได้แก่สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม คือ โอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมด้านรายได้และทางสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัย มีความเห็นอกเห็นใจกันและกันและมีค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางศาสนา

๔. คุณภาพชีวิตด้านความคิด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชนการศึกษาวิชาอาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตัวเอง ครอบครัวและชุมชนการเป็นที่ยอมรับของชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง การมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

๕. คุณภาพชีวิตและจิตใจ คือ การมีคุณธรรมในส่วนตัวและในสังคม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต เมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล กตัญญูกตเวทิตี ความจงรักภักดีต่อชาติ ความศรัทธาในศาสนา ความเสียสละและการละเว้นจากอบายมุข

^{๑๒} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔)**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), หน้า ๑๐.

เดิมที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้จัดกลุ่มองค์ประกอบองค์ประกอบคุณภาพชีวิตออกเป็น ๖ ด้าน คือด้านร่างกายด้านจิตใจด้านความเป็นอิสระของบุคคลด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมด้านความเชื่อส่วนบุคคล ดังนี้^{๑๓}

๑.ด้านร่างกายคือการรับรู้ทางสภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวันเช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายการรับรู้ถึงความรู้สึกสบายไม่มีความเจ็บปวดการรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายด้วยได้การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวันการรับรู้เรื่องการนอนหลับและพักผ่อนรวมถึงการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งการรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

๒.ด้านจิตใจคือการรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเองเช่นการรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเองการรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเองการรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองการรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเองการรับรู้ถึงความคิดความจำสมาธิและการตัดสินใจและความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตนเองและการรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการความเครียดและความกังวล เป็นต้น

๓.ด้านความเป็นอิสระของบุคคลคือการรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ได้ต้องพึ่งพาผู้อื่นการรับรู้ถึงความสามารถเคลื่อนไหวของตนเองการรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองการรับรู้ถึงความสามารถในการทำงานการรับรู้ว่าตนเองไม่ต้องพึ่งยาต่างๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่นๆ เป็นต้น

๔.ด้านระดับความสัมพันธ์ทางสังคมคือการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคมการรับรู้ว่าเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วยรวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์เพศหรือการมีเพศสัมพันธ์

๕.ด้านสิ่งแวดล้อมคือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตเช่นการรับรู้ว่ามีตนเองมีชีวิตอยู่อย่างอิสระไม่ถูกกักขังมีความปลอดภัยมีความมั่นคงในชีวิตการรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีปราศจากพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวกมีแหล่งประโยชน์ด้านการเงินสถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่ามีกิจกรรมสันทนาการและมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

๖.ด้านความเชื่อส่วนบุคคล คือ รวมไปถึงการรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อมั่นต่างๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิตและความเชื่อมั่นอื่นๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิตมีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

^{๑๓} สุวัฒน์ มหัตถินันต์กุล และคณะ, เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ โครงการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปในการสำรวจสุขภาพจิตในพื้นที่, (เชียงใหม่: โรงพยาบาลสวนปรุง, ๒๕๔๕), หน้า ๘๘.

ตารางที่ ๒.๖ องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
UNESCO, No 38 (1978 p.89)	องค์ประกอบคุณภาพชีวิตองค์การยูเนสโก ๑.มาตรฐานการครองชีพ ๒.การเปลี่ยนแปลงประชากร ๓.การอยู่ร่วมกันในสังคมและวัฒนธรรม ๔.กระบวนการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดี ๕.ทรัพยากรมนุษย์ ๖.สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย อากาศ ดิน น้ำ ป่าไม้ฯ
กระทรวงสาธารณสุข, (๒๕๕๒), หน้า ๒.	องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ๒ ด้าน ๑.ด้านวัตถุวิสัย การดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย รายได้ สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ๒.ด้านจิตวิสัย ทางด้านจิตใจ ความพึงพอใจ ความสุข อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ความพึงพอใจในชีวิตและคุณภาพ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (๒๕๕๔), หน้า ๑๐.	องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ๗ ด้าน ๑.ด้านสุขภาพ ๒.ด้านความรู้ ๓.ด้านชีวิตการทำงาน ๔.รายได้และการกระจายรายได้ ๕.ด้านชีวิตครอบครัว ๖.ด้านสภาพแวดล้อม ๗.ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ
สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ, หน้า๘๘.	องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตองค์การอนามัยโลก ๖ ด้าน ๑.ด้านร่างกาย ๒.ด้านจิตใจ ๓.ด้านความเป็นอิสระ ๔.ด้านระดับความสัมพันธ์ ๖.ด้านความเชื่อส่วนบุคคล

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ มนุษย์ทุกคนที่เกิดมามีความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพอนามัยร่างกายมีความแข็งแรง ปราศจากโรค การศึกษาจิตใจคุณธรรมความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาในทุกขั้นตอนของชีวิตนับตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งส่วนบุคคล เพื่อนในสังคม จะต้องมีโอกาสในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียมกัน มีการเสริมพลังให้เกิดมากขึ้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ^{๑๔} คุณภาพชีวิตเป็นผลที่เกิดจากสวัสดิการทางสังคม นโยบาย การเมืองการปกครองการศึกษา ศาสนาและประเทศชาติ ฯลฯ

๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำซึ่งมีผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาแนวคิดสำคัญที่สุดในการสอนคน ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนในทุกๆระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ความหมายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง (Self-Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน ต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนคือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ^{๑๕} ต่างจากความหมายที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่เหนือกว่าเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตก ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุที่เป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน กำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจธุรกิจ เพราะครอบคลุมถึง ๔ ด้านคือ

๑. มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้มีความขยันหมั่นเพียรประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน การปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งช่วยให้เกษตรกรจำนวนมากมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น มีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่อัตภาพตนจากการเป็นหนี้และความยากจน สามารถพึ่งตนเองได้

^{๑๔} คุณภาพชีวิต, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/gem๒kkr/word-of-the-week/schadenfreudeshah-dn-froi-duhnoun>, [๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

^{๑๕} สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนกรมการพัฒนาชุมชน, คู่มือการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียง ต้นแบบ, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอสเพรส จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๘.

๒. มิติด้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณและพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเอง โดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคงเริ่มจากใจที่รู้จักพอ เป็นการปฏิบัติตามทางสายกลาง

๓. มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกัน

๔. มิติด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยม^{๑๖}

ดังนั้นจึงสรุป เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล คือความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยมทำให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและประเทศชาติและเลือกใช้กับที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของประเทศและการพัฒนาจากภูมิปัญญาของเราด้วยดังนั้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงอยู่ ละปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยจุดมุ่งหมายปลายทางของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ถ้าหากเปรียบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแก่น แนวปฏิบัติต่างๆ ก็คือเครื่องมือ หลักการก็คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน

สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศหรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของและต้องมีพอเพียงในอย่างน้อย ๗ ประการด้วยกัน คือ^{๑๗}

๑. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
๒. จิตใจพอเพียงทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้
๓. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้
๔. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง รวมตัวกันแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม

๕. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวอย่างต่อเนื่อง

๖. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์กันอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงควรมีสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง

๗. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่ুবวาบเดียวเดียวรววยแบบกะทันหัน เดียวตกงานไม่มีกินมีใช้ ถ้าเป็นแบบนั้นประสาทมนุษย์คงรับไม่ได้กับความผันผวนที่เร็วเกินไป จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยนรุนแรง ฆ่าตัวตาย ตัดยา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงจะทำให้สุขภาพจิตดี

^{๑๖} สมพร เทพสิทธิ, เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: สภาอายุพุทธิกสมาคมแห่งชาติ, ๒๕๔๙), หน้า ๓๙-๔๐.

^{๑๗} ประเวศ วะสี, เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม, สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, ๒๕๕๐), หน้า ๕-๗.

เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดความสุข ความสุขคือความเป็นปกติและยั่งยืน ซึ่งอาจเรียก เศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่นๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการหรือเศรษฐกิจ ศีลธรรมและนี่คือเศรษฐกิจทางสายกลางหรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา เพราะเชื่อมโยงทุกอย่าง เข้าด้วยกัน ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ที่จริงคำว่า เศรษฐกิจเป็นคำที่มีความหมาย ที่ดี ที่หมายถึง ความเจริญที่เชื่อมโยงจิตใจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน

โดยมีประเด็นที่แตกต่าง คือ เศรษฐกิจพอเพียง มิได้หมายถึง แค่การใช้จ่ายอย่างประหยัดการ ห้ามไม่ให้เบียดเบียน การเป็นอยู่โดยไม่เกี่ยวข้องกับใครการไม่ชวนชวายเป็นสิ่งใดๆ อย่างเต็มที่เหตุผลเพื่อใช้ ยอมรับสภาพที่เป็นอยู่^{๑๘}

ตารางที่ ๒.๗ ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนกรมการ พัฒนาชุมชน, (๒๕๕๔), หน้า ๘.	ความหมายของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๑. เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง ๒. ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเท ๓. พึ่งตนเองได้
สมพร เทพสิทธา, (๒๕๔๙), หน้า ๓๙-๔๐. ประเวศ วะสี, (๒๕๕๐), หน้า ๕-๗.	เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่เหนือกว่า เศรษฐกิจแบบทุนนิยม ๑. มิติด้านเศรษฐกิจ ๒. มิติด้านสังคม ๓. มิติด้านสังคม ๔. มิติด้านวัฒนธรรม
พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, (๒๕๕๐), หน้า ๘.	การยอมรับสภาพที่เป็นอยู่ความพอเพียง ๗ ด้าน ๑. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ๒. จิตใจพอเพียงทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่น ๓. การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ๔. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียงรวมตัวกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ๕. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ๖. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม

^{๑๘} พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร, (สถาบันไทยพัฒนา: มูลนิธิบูรณะชนบทแห่ง ประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๐), หน้า ๘.

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความหมายของหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐประเทศหรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้พยายามหลีกเลี่ยงที่จะพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เรามีได้เป็นเจ้าของและเศรษฐกิจพอเพียงในระดับ บุคคลนั้นคือความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างประมาณ ตนตามฐานะตามอัตภาพและที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด

๒.๓.๒. แนวคิดและทฤษฎีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดของหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน การพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย โดยทรงเน้นย้ำถึงแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ในตัวเอง รวมถึงการใช้ความรู้ความสามารถที่ประกอบไปด้วยคุณธรรมในการดำรงชีวิต เพื่อป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมั่นคง^{๑๙} ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้ที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียร มีสติปัญญา เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก^{๒๐}

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคำที่ประชาชนชาวไทยได้ยึดมั่นมาอย่างต่อเนื่องตลอด ๒๐ ปีที่ผ่านมา ซึ่งหลายภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาคราชการและภาคเอกชน ต่างพยายามน้อมนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันและประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานในองค์กร

เมื่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถูกน้อมนำไปปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ให้ความหมายและรูปแบบการปฏิบัติเริ่มหลากหลายและเบี่ยงเบนไปจากกรอบแนวคิดหลัก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายนพ.ศ.

^{๑๙} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๕๐), หน้า ๓.

^{๒๐} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ, ทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้มุ่งสู่เศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, ๒๕๔๓), หน้า ๗๙.

๒๕๔๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระบรมราชวินิจฉัยและพระกรุณาปรับปรุงแก้ไข พระราชทานบทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่นๆ มาร่วมกันประมวล และกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของสำนักงานฯ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไป โดยมีความว่า

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมี ระบบคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและ ภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของ คนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนมีความเพียรพยายาม มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ กว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

“ความพอเพียง นี้ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องผลิตอาหารของตัวเองจะทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิต ได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไรไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก”^{๒๑}

“เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่จำเป็นต้องต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์หรือสิ่งทันสมัยต่างๆ ทุกคนใน สังคมสามารถนำไปใช้ได้ แต่มักถูกเข้าใจผิดว่าเป็นการใช้จ่ายอย่างขี้เหนียว การห้ามเป็นหนี้ การยอมรับสภาพ หรือการไม่ชวนขวยทำอะไร ความหมายที่ลึกซึ้งของเศรษฐกิจพอเพียงคือ การคำนึงถึงความพอประมาณ คือ ให้ทำอะไรด้วยความพอดีไม่มากหรือน้อยเกินไปและต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ดำเนินชีวิตให้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง เปรียบเสมือนการสร้างเสาเข็ม สร้างฐานให้แข็งแรงมั่นคงไม่ว่าอายุใดๆ เข้ามาหรือจะต่อเติมสร้างเพิ่มใน ภายหลัง บ้านก็จะยังคงยืนหยัดอยู่ได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระราชดำริว่า มันไม่ได้มีความจำเป็นที่เราจะกลายเป็น ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NIC) พระองค์ได้ทรงอธิบายว่า ความพอเพียงและการพึ่งตนเองคือ ทางสายกลางที่จะป้องกันการเปลี่ยนแปลงความไม่มั่นคงของประเทศได้และการดำเนินชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง เชื่อว่าจะสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมของชุมชนให้ดีขึ้น โดยมีปัจจัย ๒ อย่าง คือ

๑. การผลิตจะต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างปริมาณผลผลิตและการบริโภค

๒. ชุมชนจะต้องมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรของตนเองอย่างครบวงจร ผลที่เกิดขึ้น คือ

๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถที่จะคงไว้ซึ่งขนาดของประชากรที่ได้สัดส่วน

^{๒๑} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, *เรียนรู้หลักการทรงงานใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ*, ๒๕๕๑, หน้า ๒๙.

๒.๒ ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

๒.๓ รักษาสมดุลของระบบนิเวศและปราศจากการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอก^{๒๒}

ในปัจจุบันนี้ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการนำไปใช้เป็นนโยบายของรัฐบาลและปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในส่วนที่ ๓ แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๗๘ (๑) ว่า “การบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ^{๒๓}

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียงและมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบและระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนทั้งนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลก โลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง ต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อนคือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ^{๒๔}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาคน เพราะเน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์และความยั่งยืนของการพัฒนาให้ความสำคัญต่อเรื่องความอยู่ดีมีสุขมากกว่าความมั่งคั่งและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และการใช้คุณธรรมนำความรู้ เพราะว่าการเป็นผู้ซึ่งเป็นผู้สร้างแวดล้อมของตนทำให้เกิดความพอเพียงได้ด้วยการรักษาความสมดุลในชีวิตของแต่ละคน แต่ละชุมชน แต่ละองค์กรและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ การพัฒนาคนให้ดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นการปลูกฝังคุณค่าของความเป็นคนการคิดให้ถูกพูดให้ถูกปฏิบัติให้ถูกอย่างมีสติและใช้ปัญญาไปในทางที่ถูกต้อง

^{๒๒} ศราวุธ บวรเจริญ, จ่าน หนูนิล และพัฒนสุตา สอนชื่อ, หนังสือเรียนสาระกับทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ฉบับปรับปรุง, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔) หน้า ๑๑-๑๒.

^{๒๓} สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๒๒.

^{๒๔} สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, คู่มือการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอสเพรส จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๘.

เพื่อทางเลือกและพัฒนาศักยภาพของแต่ละคนให้สามารถอยู่อย่างพอกพูนกิน คุ้มชูตนเองและครอบครัว ได้โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นอีกทั้งอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข^{๒๕}

ตารางที่ ๒.๘ ทฤษฎีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

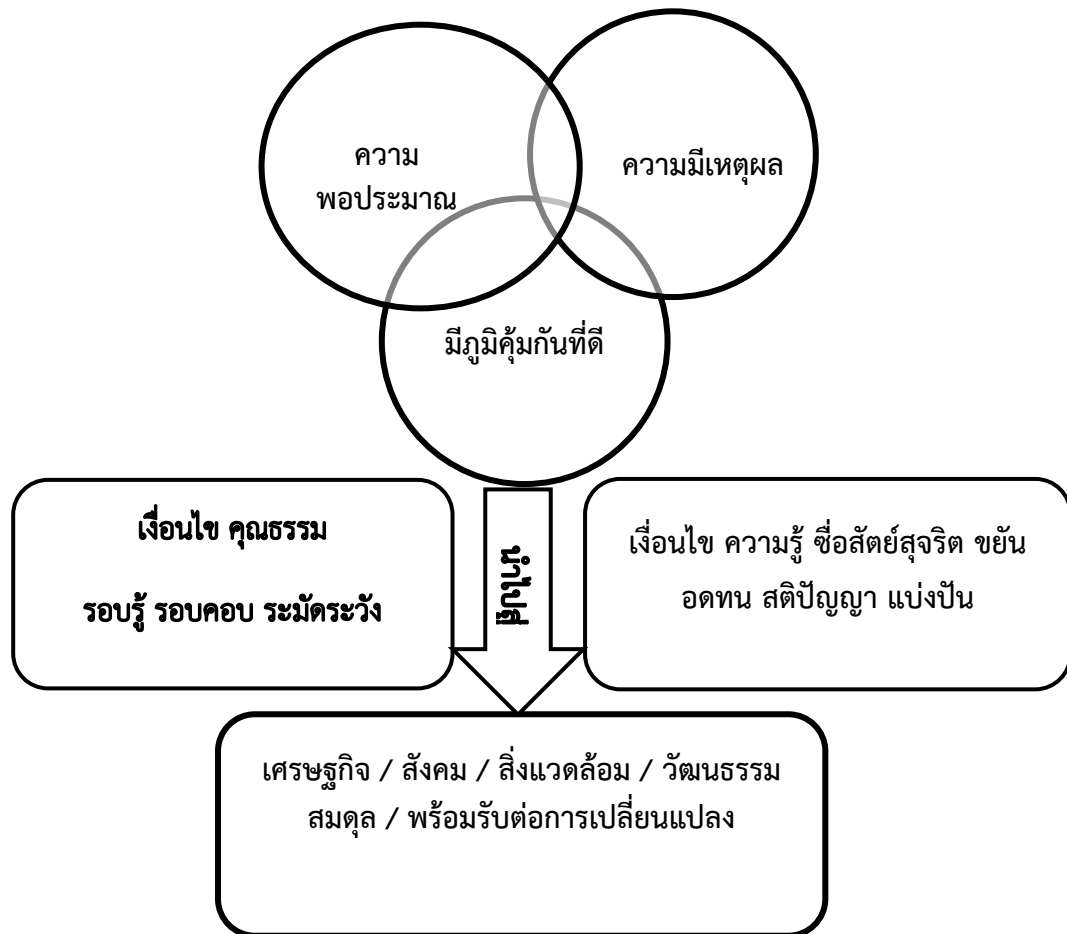
นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (๒๕๕๐), หน้า ๓.	ปรัชญาซึ่งถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ, (๒๕๔๓), หน้า ๗๙.	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคำที่ประชาชนชาวไทย การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ ต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (๒๕๕๑), หน้า ๒๙.	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถูกนำมาไปปฏิบัติ การดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐรวมถึง การพัฒนาและบริหารประเทศ
ศรายุทธ บุรณ์เจริญ, จำนง หนูนิล และ พัฒน์สุดา สอนชื่อ, (๒๕๕๔), หน้า ๑๑-๑๒.	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการนำไปใช้เป็นนโยบายของรัฐบาลและปรากฏในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, (๒๕๕๐), หน้า ๒๒.	การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของ ประเทศอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการดำเนินการตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, (๒๕๕๔), หน้า ๘.	แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินชีวิตไปในทางสายกลางมีความพอเพียง ความพร้อมจะจัดการต่อ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง
วันชัย ทรงเมตตา, (๒๕๕๓), หน้า ๕๗.	เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์และความยั่งยืนของ การพัฒนาให้ความอยู่ดีมีสุขมากกว่าความมั่งคั่ง และคุณค่าของการเรียนรู้

^{๒๕} วันชัย ทรงเมตตา, “พุทธศาสนากับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”, วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒, (เมษายน-ธันวาคม ๒๕๕๓): ๕๗.

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดหลักหรือปรัชญาการพัฒนาวิถีการดำเนินชีวิตแบบพึ่งตนเอง พออยู่พอกินดำเนินชีวิตไปในทางสายกลางมีความพอเพียง ความพร้อมจะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการพัฒนาให้ความอยู่ดีมีสุขให้เกิดประโยชน์อันมั่นคงและยั่งยืนแล้วนำมาไปปฏิบัติแก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทางสายกลาง

มีหลักจำง่าย ๆ คือประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ และเงื่อนไข ๒ เงื่อนไข ดังนี้

ที่มา: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, (ออนไลน์).

แผนภาพที่ ๒.๑ แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงปรับปรุงพระราชทานเป็นที่มาของนิยาม ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านช่องทางสื่อต่างๆ อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไข ความรู้และคุณธรรม^{๒๖}

ห่วงที่ ๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ห่วงที่ ๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

ห่วงที่ ๓. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ ดังนี้

เงื่อนไข ๑. เงื่อนไขความรู้ องค์กรประกอบในการทำงานทุกอย่างต้องเริ่มต้นจากความรู้ ซึ่งต้องรู้ลึก รู้กว้างและสามารถนำวิชาการต่างๆ นั้นมาวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนอย่างรอบคอบและระมัดระวัง เพราะหากไม่มีความรู้ การนำไปปฏิบัติอาจมีปัญหา

เงื่อนไข ๒. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต^{๒๗}

สอดคล้องกับทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ คือ ปรัชญาการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาตลอดนานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. ๒๕๔๐) และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นจากความยากจนสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงมีความยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลง สถานการณ์ต่างๆ^{๒๘}

รวมถึงแนวคิดที่ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ ความรอบคอบละคุณธรรมประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำต่างๆ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

^{๒๖} คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร, หน้า ๑๕.

^{๒๗} มูลนิธิปิดทองหลังพระ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, พ.ศ ๒๕๕๕, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.pidthong.org/philosophy.php#XHoz-MAzBIU> [๐๗ ตุลาคม ๒๕๖๑].

^{๒๘} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๒), หน้า ๓๓.

เช่น การผลิตและการบริโภคที่พอประมาณ ความมีเหตุผลหมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีหมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้และคุณธรรม เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังในการดำเนินชีวิต และการประกอบการงาน ส่วนเงื่อนไขคุณธรรมคือ การยึดถือคุณธรรมต่างๆ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมและการแบ่งปันเป็นต้นตลอดเวลาที่ประยุกต์ใช้ปรัชญา^{๒๙}

ตั้งพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานเนื่องในโอกาสวันปิดภาคเรียนของโรงเรียนจิตรลดา ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ณ ศาลาภาภิรมย์ พระราชวังดุสิตเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๕ มีใจความตอนหนึ่งว่า

“ความรู้ในวิชาการเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้สามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้และทำให้เป็นคนที่มีเกียรติ เป็นคนที่สามารถ เป็นคนที่จะมีความพอใจได้ในตัวว่า ทำประโยชน์แก่ตนเองและแก่ส่วนรวมนอกจากวิชาความรู้ ก็จะต้องฝึกฝนในสิ่งที่ตัวจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับสังคม สอดคล้องกับสมัยและสอดคล้องกับศีลธรรมที่ดีงาม ถ้าได้ทั้งวิชาการทั้งความรู้รอบตัวและความรู้ในชีวิต ก็จะทำให้เป็นคนที่ครบคน”^{๓๐}

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินั้นมีหลักพิจารณาเริ่มแรกเป็นกรอบแนวคิดเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ตลอดเวลาและเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลามุ่งเน้นการรอดพ้นจาก ภัยและวิกฤติ เพื่อความ มั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนาทั้งนี้ คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการ ปฏิบัติตนได้ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ความพอเพียง นั้นจะประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ ดังนี้^{๓๑}

๑.ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียน ตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒.ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่าง มีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ

^{๒๙} จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา “คำปรารภ” ในคำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาท และพระราช ดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพระดาบส, ๒๕๕๑), หน้า ๘.

^{๓๐} พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, คำพ่อสอน: ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราช ดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ, ๒๕๕๒), หน้า ๔๗.

^{๓๑} ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ์, “หมู่บ้านต้นแบบดีเด่นเศรษฐกิจพอเพียง ๗๕ จังหวัด”, มติชน, (๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕): ๓๓.

๓. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายอย่างเดียวกัน หรือเหมือนกันกับเศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม เศรษฐกิจพื้นฐานและเศรษฐกิจชุมชน โดยในส่วนของเศรษฐกิจพื้นฐานนั้น หมายถึง เศรษฐกิจที่คำนึงถึงการทะนุบำรุงพื้นฐานของตัวให้เข้มแข็งทั้งทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคมก็คือเศรษฐกิจชุมชน เพราะฉะนั้นเศรษฐกิจพื้นฐานกับเศรษฐกิจชุมชนคืออย่างเดียวกัน หัวใจของเศรษฐกิจพื้นฐานหรือเศรษฐกิจชุมชนอยู่ที่การรวมตัวของชาวบ้านในการทำอาชีพต่างๆ เช่น เกษตรกรรม การแปรรูปอาหารงานหัตถกรรมธุรกิจชุมชน ศูนย์การแพทย์แผนไทย กองทุนชุมชนเพื่อการเพิ่มทุนต่างๆ ทางพร้อมกันคือ ทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสิ่งแวดล้อม ทุนทางเศรษฐกิจ^{๓๒} โดยดำเนินการตามฐานคิดการพัฒนาเพื่อความพอเพียง ดังนี้

๑. ยึดแนวพระดำริในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงตามขั้นตอนทฤษฎีใหม่

๒. สร้างพลังงานสังคม โดยการประสาน พลังสร้างสรรค์ ของทุกฝ่ายในลักษณะพหุภาคีอาทิ ภาครัฐ องค์กร พัฒนาเอกชน นักวิชาการ ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน ฯลฯ เพื่อให้ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาธุรกิจชุมชน

๓. ยึด พื้นที่เป็นหลักและใช้องค์กรชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ส่วนภาคีอื่นๆ ทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นอำนวยความสะดวก ส่งเสริมและสนับสนุน

๔. ใช้กิจกรรมของชุมชนเป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้และการจัดการร่วมกันพร้อมพัฒนาอาชีพที่หลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกของคนในชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ทั้งด้าน เพศ วัย การศึกษา ความถนัด ฐานะเศรษฐกิจ ฯลฯ

๕. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการสร้างเครือข่าย องค์กรชุมชนเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรม” และการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างรอบด้าน อาทิ การศึกษา สาธารณสุข การฟื้นฟูวัฒนธรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๖. วิจัยและพัฒนาธุรกิจชุมชนครบวงจร (ผลิต - แปรรูป - ขาย - บริโภค) โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และฐานทรัพยากรของท้องถิ่นควรเริ่มพัฒนาจากวงจรธุรกิจขนาดเล็กในระดับท้องถิ่นไปสู่วงจรธุรกิจที่ใหญ่ขึ้นระดับประเทศและระดับต่างประเทศ

๗. พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่มีศักยภาพของแต่ละเครือข่ายให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ธุรกิจชุมชนที่มีข้อมูลข่าวสารธุรกิจนั้นๆ อย่างครบวงจรพร้อมทั้งใช้เป็นสถานที่สำหรับศึกษาดูงานและมีกิจกรรม^{๓๓}

สอดคล้องกับแนวคิดที่ได้กล่าวไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เป็นวิถีชีวิตที่สามารถใช้ได้กับทุกคนทุกอาชีพ เพื่อให้ดำรงตนและปฏิบัติตนให้

^{๓๒} ประเวศน์ วะสี, ประชาคมตำบลยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศีลธรรมและสุขภาพ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๑), หน้า ๔๐-๔๖.

^{๓๓} สุเมธ ตันติเวชกุล, ๒๐๙ คำสอนพ่อเศรษฐกิจพอเพียง หนังสือเฉลิมพระเกียรติเฉลิมฉลองพระชนมายุ ๘๑ พรรษา, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา สถาบันสื่อธรรม, ๒๕๕๑), หน้า ๒๔๙-๒๕๑.

สมดุล ทั้งชีวิตส่วนตัวครอบครัวการทำงาน ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม หลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เศรษฐกิจ แต่เป็นการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงเช่น เป็นผู้บริหารที่พอเพียง การพูด การคิดต้องพอเพียง อย่ทำให้ความคิดกระจาย ซึ่งเราสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำงานได้ง่ายๆ ดังนี้^{๓๔}

ความพอประมาณ ได้แก่ เรียบง่ายประหยัดการทำอะไรที่พอเหมาะพอควรสมดุลกับอัตภาพ ศักยภาพของตนและสภาวะแวดล้อม ตามความสามารถของแต่ละคน พอประมาณกับภูมิสังคม สิ่งแวดล้อม สถานการณ์ การทำงานทุกอย่างต้องเรียบง่าย ประหยัด อย่ทำงานให้ยุ่ง ทำให้ยุ่ง ต่อการเข้าใจ มีกำหนดการทำงานตามลำดับขั้นตอนและมีการปฏิบัติชัดเจน เช่น การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต้องรู้ว่านักศึกษาต้องการอะไร ผู้ใช้บัณฑิตต้องการอะไร เพราะทุกกิจกรรมทุกงานที่ทำมีต้นทุน อย่ทำงานทิ้งๆ ขว้างๆ การทำงานต้องมีประโยชน์มีผลผลิตที่เกิดขึ้น

ความมีเหตุผล คือ การคิด ฟัง ปฏิบัติ การทำงานต้องใช้หลักความรู้ในการทำงานวางแผน งานต้องระมัดระวังต้องใช้หลักวิชาการช่วยสนับสนุนอย่าใช้ความรู้สึกและอารมณ์ในการทำงานทุกคน มีศักยภาพในการทำงาน การพัฒนาตัวเองต้องเกิดขึ้นจากภายในตัวเองของแต่ละคนจึงต้องแสดงศักยภาพ ออกมาให้ได้

มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ ต้องมีแผนกลยุทธ์ เช่น เป็นอาจารย์ต้องมีแผนการสอนองค์กร ต้องมีแผนกลยุทธ์ เป็นต้น การทำงานต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมองภาพรวมทุกคนมีส่วนร่วม คือ การประสานงานและการบูรณาการปรับวิธีการทำงาน หน่วยงานองค์กรต้องมีธรรมาภิบาลเพื่อเป็นการ สร้างภูมิคุ้มกันภายในตัว

ตารางที่ ๒.๙ ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (๒๕๕๒), หน้า ๓๓.	ทฤษฎีตามแนวพระราชดำริ การรอดพ้นจากความยากจน ดำรงชีวิตอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ความเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่างๆ
จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, (๒๕๕๑), หน้า ๘.	การเตรียมตัวรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ปัจจัยเหล่านี้อาศัยความรู้ คุณธรรม เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน

^{๓๔} ภูษณิศ นวลสกุล, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการทำงาน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.ubu.ac.th/46f2013062123054435.doc> [๒ เมษายน ๒๕๖๑].

ตารางที่ ๒.๙ ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (๒๕๕๑), หน้า ๕๘.	ความรู้ทางวิชาการเป็นสิ่งที่ฝ่เอาอุปสรรคได้ เป็นคนที่มีเกียรติ มีความสามารถ เป็นคนที่มีความพอใจในตนเอง
ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ์, (๒๕๔๙): หน้า ๓๓.	การพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ความพอเพียงนั้นจะประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ ๑. ความพอประมาณ ๒. ความมีเหตุผล ๓. ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
ประเวศน์ วะสี, (๒๕๕๑): หน้า ๔๐-๔๖.	เศรษฐกิจพอเพียงค่านึงถึงการทะนุบำรุงพื้นฐานของตนเองให้เข้มแข็งทั้งทางด้าน สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของสังคม
สุเมธ ตันติเวชกุล, (๒๕๕๑), หน้า ๒๔๙-๒๕๑.	การพัฒนาเพื่อความพอเพียง ยึดแนวพระดำริในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงตามขั้นตอนทฤษฎีใหม่ สร้างพัฒนาสังคมเครือข่าย
ภูษณิศ นวลสกุล, (๒๕๕๑), (ออนไลน์).	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีชีวิตใช้ได้กับทุกอาชีพการงาน การปฏิบัติตนให้สมดุล ทั้งชีวิตส่วนตัวครอบครัวการทำงาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงหลักหรือปรัชญาการพัฒนาวิถีการดำเนินชีวิตแบบพึ่งตนเอง ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะไม่หลงใหลไปตามกระแสค่านิยมทางวัตถุ พออยู่ พอกิน ในทางสังคมเศรษฐกิจการเมืองและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อันมั่นคงและยั่งยืนแก่ตนเองครอบครัว ชุมชนและประเทศ

๒.๓.๓. ความสำคัญเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นแนวคิดที่เริ่มขึ้นจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านมีความคิดเห็นสนับสนุนแนวพระราชดำรินี้และได้ให้ความหมายพร้อมอธิบายหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียงคือ เศรษฐกิจพื้นฐาน และเศรษฐกิจชุมชนว่าถ้าสังคมไทยทำความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพื้นฐานกันอย่างทั่วถึง เราสามารถขจัดความยากจนของคนทั่วประเทศพร้อมกับสร้างฐานทางสังคมและธรรมชาติแวดล้อมให้ฟื้นฟูบูรณะเพิ่มพูนขึ้นเต็มประเทศ ความเข้มแข็งที่เป็น

พื้นฐานทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมจะส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจในระดับบนมั่นคงและยั่งยืน เศรษฐกิจพื้นฐานหรือเศรษฐกิจชุมชนหรือเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสถึงเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ มีความคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน^{๓๕}

เศรษฐกิจพื้นฐาน หมายถึง เศรษฐกิจที่คำนึงถึงการทะนุบำรุงพื้นฐานของตัวให้เข้มแข็งทั้งทาง สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคมก็คือชุมชน เพราะฉะนั้นเศรษฐกิจชุมชน คือ อย่่างเดียวกัน

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอเพียงสำหรับทุกคน มีธรรมชาติพอเพียง มีความรักพอเพียง มีปัญญาพอเพียงเมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดความสมดุลจะเรียกว่า เศรษฐกิจสมดุลก็ได้เมื่อสมดุลเป็น ปกติ สบายไม่เจ็บไข้ไม่วิฤต เศรษฐกิจพื้นฐานกับเศรษฐกิจชุมชนล้วนมุ่งไปสู่เศรษฐกิจพอเพียงข้อสำคัญ เมื่อพูดถึงเศรษฐกิจพื้นฐานต้องไม่มองเรื่องเศรษฐกิจแบบแยกส่วน แต่เป็นเศรษฐกิจที่อยู่บนความเข้มแข็ง ของสังคมหรือชุมชน อาศัยการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนเป็นเครื่องมือพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นบูรณาการ

ลักษณะ ๕ ประการ ของเศรษฐกิจพื้นฐาน

๑. เป็นเศรษฐกิจสำหรับคนทั้งมวลไม่ใช่เศรษฐกิจที่สร้างความร่ำรวยให้คนส่วนน้อยแต่ทั้งคน ส่วนใหญ่ให้ยากจน

๒. มีพื้นฐานอยู่ที่ความเข้มแข็งของชุมชน

๓. มีบูรณาการ คือ ไม่ใช่เป็นเรื่องเศรษฐกิจโดดๆ แต่เชื่อมโยงกับสังคมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม พร้อมกันไป

๔. อยู่บนพื้นฐานความเข้มแข็งของตนเอง

๕. การจัดการและนวัตกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มเติมความก้าวหน้าให้แก่เรื่องพื้นฐานทำให้มีพลวัต อย่่างไม่หยุดนิ่ง

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๑๐ ประการ ว่าปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและพัฒนาคน ดังนี้^{๓๖}

๑. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการขจัดความยากจนและการลด ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

๒. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจชุมชนและการพัฒนา ศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ

๓. เศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้วยการสร้างข้อปฏิบัติ ในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน

^{๓๕} ประเวศน์ วะสี, ประชาคมตำบลยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียงศีลธรรมและสุขภาพ, หน้า ๒๐-๒๒.

^{๓๖} ศรายุทธ์ บุรณ์เจริญ, จำนวน หนูนิล และพัฒนสุดา สอนชื่อ, หนังสือเรียนสาระกับทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ฉบับปรับปรุง, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑-๑๒.

๔. หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

๕. ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลันเพื่อปรับปรุงนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเติบโตที่เสมอภาคและยั่งยืน

๖. ในการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมและความคิดของคนเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคน

๗. ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์มีความพออยู่ พอกิน พอใช้ พึ่งตนเองได้และมีความสุขตามอัตภาพ

๘. ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นตลอดจนเสรีภาพในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอาัดเอาเปรียบแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตาและจิตสาธารณะ

๙. ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนโดยไม่ทำลาย เห็นคุณค่าและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๐. ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่อย่างมีรากเหง้าทางวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ค่านิยมและเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลสังคม^{๓๗}

ตารางที่ ๒.๑๐ ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ประเวศ วะสี, (๒๕๔๑): หน้า ๒๐-๒๒.	ความเข้มแข็งเป็นพื้นฐานทางสังคมและธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถจัดความจนของคนทั่วประเทศกับการสร้างฐานทางสังคมและธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ศรายุทธ์ บุรณ์เจริญ, งานง หนูนิล และพัฒน์สุตา สอนชื่อ, (๒๕๕๔), หน้า ๑๑-๑๒.	ลักษณะ ๕ ประการ ของเศรษฐกิจพื้นฐาน ๑. สร้างความร่ำรวยให้คนส่วนน้อยแต่ทั้งคนส่วนใหญ่ให้ยากจน ๒. มีพื้นฐานอยู่ที่ความเข้มแข็งของชุมชน ๓. มีบูรณาการเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับสังคมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมพร้อมกันไป ๔. อยู่บนพื้นฐานความเข้มแข็งของตนเอง ๕. การจัดการและนวัตกรรมต่างๆ

^{๓๗} ศรายุทธ์ บุรณ์เจริญ, งานง หนูนิล และพัฒน์สุตา สอนชื่อ, หนังสือเรียนสาระกับทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง (ทช ๒๑๐๐๑) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๖-๑๗.

ตารางที่ ๒.๑๐ ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ศรายุทธ บุรณ์เจริญ, จำนง หนูนิล และพัฒน์สุดา สอนชื่อ, (๒๕๕๔), หน้า ๑๖-๑๗.	<p>ความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง ๑๐ ประการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.เศรษฐกิจพอเพียงขจัดความยากจน ๒.การพัฒนาศักยภาพชุมชน ๓.ยกระดับความผิตชอบต่อสังคม ๔.ปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลของรัฐ ๕.สร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบ ๖.ปลูกจิตสำนึกพอเพียง ๗.ช่วยให้มนุษย์พออยู่ พอกิน พอใช้ ๘.ช่วยให้มนุษย์อยู่กับผู้อื่นตบอดจนเสรีภาพ ๙. ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๑๐. ช่วยส่งเสริมประเพณี ภูมิปัญญา ค่านิยม เอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลในสังคม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับชุมชนและระดับชาติ อันมีจุดเด่นอยู่ที่การใช้ชีวิตอย่างสมดุลทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ไม่สร้างผลกระทบที่เสียหายทั้งแก่ตนและส่วนรวม โดยเฉพาะมุ่งถึงการพัฒนาแบบองค์รวมช่วยให้มนุษย์มีความพออยู่ พอกิน พอใช้ พึ่งตนเองได้ เศรษฐกิจพอเพียงยังช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เสรีภาพอย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีจิตเมตตาต่อสาธารณชน

๒.๓.๔. หลักการเศรษฐกิจพอเพียงสรุปได้ดังนี้

ให้เดินทางสายกลาง ประชาชนควรบริโภคสินค้าหรือบริการเท่าที่ทรัพยากรในประเทศจะเอื้ออำนวยหรือผลิตได้ภายในประเทศจะต้องป้องกันตัวและปรับตัวให้อยู่รอดจากภาวะไม่สมดุลซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกประเทศ เช่น สินค้าขาดตลาดทั่วโลกหรือเศรษฐกิจในยุโรปอ่อนแอ เป็นต้น

ธุรกิจจะต้องช่วยรักษาทรัพยากรและไม่ทำลายสภาพแวดล้อมของโลก เช่นการปล่อยภาวะเรือนกระจก ควรใช้ทรัพยากรอย่างระมัดระวังพึงระลึกไว้ว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้หมายถึงการอยู่อย่างปลีกวิเวกโดยไม่ทำการค้าขายกับต่างประเทศ เศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนให้อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เหลือไว้คู่กับโลกอย่างยั่งยืน^{๓๘}

จากคำดังกล่าวข้างต้นนั้น มีความสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานไว้ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ มีความตอนหนึ่งว่า

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมี พอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียวโดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและประชาชนโดยสอดคล้องด้วยก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้^{๓๙} และเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ มีพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ เพื่อทรงเตือนสติคนไทยเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ภาวะเศรษฐกิจของไทย เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตมีความตอนหนึ่งว่า “การจะเป็นเช่นนั้น มันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกินและมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกินแบบพอมีพอกิน หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง”^{๔๐} หลักเศรษฐกิจพอเพียงว่าการพัฒนาชุมชนในลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการใช้ “คน” เป็นเป้าหมาย และเน้น “การพัฒนาแบบองค์รวม” หรือ “การพัฒนาอย่างบูรณาการ” ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม การเมือง ฯลฯ โดยใช้พลังทางสังคมขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาในรูปของกลุ่ม เครือข่ายหรือประชาสังคมกล่าวคือเป็นการผนึกกำลังของทุกฝ่ายในลักษณะ “พหุภาคี” (แปลว่า หลายฝ่าย) ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน กล่าวโดยสรุป คือเศรษฐกิจพอเพียง ก็หมายถึงการหันกลับมายึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในการดำรงชีวิต โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ๕ ประการ คือ

^{๓๘} Chirayu Isarangkun Na Ayuthaya, His majesty the King and the Royal Initiatives towards Balancing Thailand's Development, Translated by Sawanee Nivasabutr, (Devawongse Varopakam Institute of Foreign Affairs, Ministry of Foreign Affairs, n.d.), pp. 4-5.

^{๓๙} พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, คำพ่อสอน: ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพระดาบส, ๒๕๕๗), หน้า ๑๒๕.

^{๔๐} จุมพล วิเชียรศิลป์, “ระบบเศรษฐกิจพอเพียง Sufficiency Economy”, ในเอกสารการสัมมนาในการประชุมทางวิชาการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย, (เชียงใหม่: สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๕.

๑. ฟังตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถฟังตนเองได้ ดังนั้น จึงควรที่สร้างพลังผลักดันให้มีภาวะจิตใจอีกเหนือต่อชีวิตด้วยความสุจริตแม้ว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จบ้างก็ตามมีฟังควรท้อแท้ให้พยายามต่อไป

๒. ฟังตนเองทางสังคมควรเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นได้ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกันนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอด และเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน

๓. ฟังตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือ การส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพของผู้คนในท้องถิ่นสามารถเสาะแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ หรือวัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศได้อย่างดียิ่งสิ่งดีก็คือการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) ซึ่งมีมากมายในประเทศ

๔. ฟังตนเองได้ทางเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาทดลองทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทยและสิ่งสำคัญสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

๕. ฟังตนเองได้ทางเศรษฐกิจ หมายถึง สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้นกล่าวคือแม้ไม่มีเงินก็ยังมีความ ขว ปลา ผัก ผลไม้ ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อการยังชีพและสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคต่อไปได้ด้วย การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

๕.๑. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำริที่ว่า “ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง”

๕.๒. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความสุจริตธรรม ดังพระราชดำริที่ว่า “ความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นหลักสำคัญ”

๕.๓. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันกันในทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันรุนแรงดังอดีต

๕.๔. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากที่เป็นอยู่ “โดยต้องขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญให้มั่นคงนี้เพื่อตนเองเพื่อที่จะให้ตนเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไปก็คือให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง”

๕.๕. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ตีลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ดังพระราชโองการที่ว่า “พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่น พยายามลดพยายามละความชั่วที่ตัวเองมีอยู่พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้นให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น”

การประยุกต์ใช้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัวและระดับชุมชน โดยอธิบายคำว่า “พอ” ในหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ๓ ขั้นตอน คือ^{๔๑}

^{๔๑} อุชฌณี เกษมสันต์ฯ, “ศาสตร์แห่งธรรมราชา สร้างคุณค่าแห่งชีวิต”, นิตยสารข่าวทางเดิน, ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๑๔๙, (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๓): ๕๑-๕๒.

ขั้นที่ ๑ พอมิ พอกิน เป็นการผลิตเพื่อตนเอง เพื่อครอบครัวเป็นอันดับแรก

ขั้นที่ ๒ อยู่ดี กินดี เป็นขั้นของการรวมกลุ่มสมาชิกในชุมชนและในสังคมใกล้เคียงเข้าด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดพลัง ก่อให้เกิดการผลิต เพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจชุมชน

ขั้นที่ ๓ มั่งมี ศรีสุข ขั้นนี้เป็นการดำ เนินธุรกิจชุมชนที่เกิดจากพลังสร้างสรรค์จากเครือข่าย สหกรณ์ที่มีกิจกรรมคล้ายคลึงกันเป็นความมั่งมี ความสุขที่ยั่งยืนด้วย เพราะใช้หลักการพึ่งตนเองและการ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันบนฐานของความไม่มีหนี้สิน

หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะของ นายธนินท์ เจียรวนนท์ที่ได้นำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในการ ประกอบธุรกิจว่า ความพอเพียงนั้น คือ วิถีชีวิตที่ดีและถูกกับชีวิตของคนไทยอย่างแท้จริง การมีชีวิต อย่างพอเพียง รู้จักตนเอง มีชีวิตที่อยู่กับความเป็นจริงไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักที่จะลงทุนอย่างพอเพียงตามกำลัง ที่มีอยู่และทำงานนั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงไม่มากไปแต่ก็ไม่น้อยจนเกินไปจนเกิดผลเสีย รู้ต้นตอของปัญหาที่ แท้จริงและแก้ไขได้ตรงจุด เราทุกคนจะฝ่าวิกฤตนี้ได้^{๔๒}

ตารางที่ ๒.๑๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จุมพล วิเชียรศิลป์, (๒๕๕๐), หน้า ๕.	การพัฒนาประเทศบนพื้นฐานความพอเพียงมี เศรษฐกิจพอเพียงแบบพออยู่พอกิน
สุเมธ ตันติเวชกุล, (๒๕๕๔), หน้า ๒๒-๒๔.	ทางสายกลางในการดำรงชีวิต โดยใช้หลักการ พึ่งตนเอง การพัฒนาอย่างบูรณาการ ทางด้าน เศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม การเมือง
อุษณีย์ เกษมสันต์, (๒๕๕๓): หน้า ๕๑-๕๒.	การพึ่งพาตนเอง ๕ ประการ ๑. พึ่งตนเองทางจิตใจ ๒. พึ่งตนเองทางสังคม ๓. พึ่งพาตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ ๔. พึ่งพาตนเองได้ทางเทคโนโลยี ๕. พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ

^{๔๒} ทศ คณนาพร, พลิกกลยุทธ์ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจ สโตร์เจ้าสัวธนินท์ เจียรวนนท์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไพลิน, ๒๕๕๒), หน้า ๕๓.

ตารางที่ ๒.๑๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ทศ คณนาพร, (๒๕๕๒), หน้า ๕๓.	หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการประยุกต์ใช้ประกอบธุรกิจ“พอ”ในหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ๓ ขั้นตอน ๑.พอมี พอกิน เป็นการผลิตเพื่อตนเอง เพื่อครอบครัวเป็นอันดับแรก ๒.อยู่ดี กินดี เป็นขั้นของการรวมกลุ่มสมาชิกในชุมชนและในสังคมใกล้เคียงเข้าด้วยกันเพื่อก่อให้เกิดพลัง ก่อให้เกิดการผลิต เพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจชุมชน ๓.มั่งมี ศรีสุข ความมั่งมี ความสุขที่ยั่งยืนเพราะใช้หลักการพึ่งตนเองและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันบนฐานของความไม่มีหนี้สิน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หลักการเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นหลักการที่สอนให้คนทุกระดับทุกฝ่าย รู้จักการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม คือ ให้เดินสายกลาง ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่สร้างผลกระทบที่เสียหายทั้งแก่ตนและส่วนรวม โดยเฉพาะมุ่งถึงการพัฒนาแบบองค์รวม ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ตลอดจนการเมือง การปกครอง ใช้พลังทางสังคมขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาในรูปแบบของกลุ่ม เครือข่ายหรือประชาสังคม ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

เทศบาลเมืองบางคูรัด เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นเทศบาลเมืองบางคูรัด ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายเพื่อบริหารจัดการและพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ตั้งอยู่เลขที่ ๒๑/๑ หมู่ที่ ๔ ถนนบางไผ่-หนองแพร่างาย ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางบัวทอง ประมาณ ๑๕ กิโลเมตรมีพื้นที่ทั้งหมด ๑๙.๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๒,๓๑๒.๕ ไร่

วิสัยทัศน์

“มุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเน้นประโยชน์เพื่อประชาชน บนพื้นฐานตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องตามครรลองหลักธรรมาภิบาล ประสานความสามัคคีมีความโปร่งใสตรวจสอบได้”

พันธกิจ

๑. มุ่งพัฒนาความเป็นเลิศ โดยการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานให้กับประชาชนได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ตลอดจนพัฒนาระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานเพียงพอกับความต้องการ

๒. พัฒนาอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓. พัฒนาเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น พัฒนาปรับปรุงความสงบเรียบร้อยตลอดจนความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔. สร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาลบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มี ความโปร่งใสตรวจสอบได้ตลอดจนการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

๕. พัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน เพื่อเป็นการสร้างงานสร้างรายได้และพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

๖. พัฒนาระบบสาธารณสุข ให้ครอบคลุมและทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม สนับสนุนการจัดการกีฬา การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีอย่างถ้วนหน้า

๗. พัฒนาและส่งเสริมระบบการจัดการศึกษา พื้นฟู อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่คู่ตำบลต่อไป^{๔๓}

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการพัฒนาด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๑. สนับสนุนการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน

๒. ป้องกัน แก้ไขเฝ้าระวัง ปัญหายาเสพติด

๓. ส่งเสริม สนับสนุนคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

๔. ส่งเสริมสนับสนุนการสังคมสงเคราะห์

๕. ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

๖. ส่งเสริมสนับสนุนการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล

๗. สนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนในรูปแบบต่างๆ

๘. ส่งเสริม สนับสนุน การกีฬา สวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

๙. ส่งเสริมสนับสนุน ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

^{๔๓} เทศบาลเมืองบางคูวัด , แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี (พศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔), เทศบาลเมืองบางคูวัด, (มปท), (อัดสำเนา).

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่ แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทาง ภาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลมีระเบียบวินัยเคารพ กฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทยมีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่ ต้องให้ ความสำคัญ อาทิ

- ๑.การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ
- ๒.การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง
- ๓.การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์
- ๔.การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี

๕.การสร้างความปลอดภัยดีมีสุขของครอบครัวไทยเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการ บ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์พัฒนาเมืองนนทบุรีเพื่อการอยู่อาศัยของประชาชนอย่างมีความสุข แนวทางการพัฒนา

- ๑.ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน
- ๒.ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน
- ๓.ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน
- ๔.ส่งเสริมสนับสนุนการสังคมสงเคราะห์
- ๕.สนับสนุนการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว การรักษาพยาบาล
- ๖.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- ๗.สนับสนุน การกีฬา สวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ๘.ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
- ๙.ขยายเขตประปาและไฟฟ้า

ยุทธศาสตร์เสริมสร้างพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง

ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๑.บริหารจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสียและมลพิษต่างๆ
- ๒.ทำนุบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓.ส่งเสริมการลดภาวะโลกร้อน

ยุทธศาสตร์เสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้มาตรฐานและมีมูลค่าเพิ่ม

แนวทางการพัฒนา

- ๑.ส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒.ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกและประกอบอาชีพ
- ๓.ส่งเสริมสนับสนุนการพาณิชย์และการลงทุน

๔. ส่งเสริมภาคเกษตรกรรมปลอดภัยได้มาตรฐาน

๕. แนวทางส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเชิงอนุรักษ์

ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้าปลอดภัยและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมสนับสนุนความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

๒. ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันรักษาความสงบเรียบร้อยในชีวิตและทรัพย์สิน

๓. ส่งเสริมสนับสนุนประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

๔. ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนในรูปแบบต่างๆ

๕. ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ^{๔๔} เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกัน ผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติและพัฒนาไปสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๑. การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

๒. การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหาร จัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ

๓. การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔. การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕. การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๖. การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเทศบาลเมือง

๑. โครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีรองปลัดเทศบาล ข้าราชการ ลูกจ้าง เข้าร่วมโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๓ พรรษา มีกำหนดตำบลบางคูรัด นายชัยรัตน์ นิลทัศน์ เป็นประธานในพิธี ณ วัดเต็มรักสามัคคี โดยผู้ใหญ่บ้านผู้นำชุมชนนักเรียนและประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม

๒. โครงการ ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นโดยกองการศึกษา จัดโครงการ ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (รำดาบ) เพื่อให้เด็ก เยาวชนและประชาชน ได้เรียนรู้ศิลปการรำดาบอย่างถูกต้องและสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันดีงานให้คงอยู่สืบไป โดยมีผู้สนใจเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก ณ ห้องประชุมชั้น ๕ เทศบาลเมืองบางคูรัด

^{๔๔} เทศบาลเมืองบางคูรัด, แผนพัฒนาบุคลากร, (พศ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓), หน้า ๗

๓. โครงการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาเทศบาลเมืองบางคูรัดจัดทำโครงการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาเทศบาลเมืองบางคูรัด เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจระเบียบกฎหมายคำสั่งและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่สำคัญและที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีผลให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดผลดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ต้องเสี่ยงกับการกระทำผิดกฎหมายหรือถูกตรวจสอบ จึงจัดโครงการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาเทศบาลเมืองบางคูรัดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการแก่สมาชิกสภาเทศบาลและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองบางคูรัด เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การดำเนินงานของสมาชิกสภาท้องถิ่น และพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาท้องถิ่นให้พร้อมบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. โครงการสอบคัดเลือกเพื่อเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองบางคูรัดดำเนินการจัดการสอบคัดเลือก เพื่อเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองบางคูรัดโดยมีการสอบความรู้ ความสามารถทั่วไป สอบภาคปฏิบัติและสอบสัมภาษณ์ ณ สำนักงานเทศบาลเมืองบางคูรัด

๕. โครงการสร้างภูมิคุ้มกันในทางสังคมจังหวัดนนทบุรี เทศบาลเมืองบางคูรัด (สวนราชการ) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและวัฒนธรรม สร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมอยู่เย็นเป็นสุข เด็กและเยาวชน ประชาชน ชุมชน มีความรู้เท่ากัน กระแสการเปลี่ยนแปลงและมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันจำนวนเด็กเยาวชนและประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความเข้มแข็ง มั่นคงในครอบครัว เด็ก เยาวชนและประชาชนได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันด้วยมิติทางวัฒนธรรม

๖. โครงการคืนคนดีสู่สังคม (สวนราชการ) เพื่อนำผู้ติดยาเสพติดมาบำบัดคืนคนดีให้สังคม ลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดลดจำนวน ตัวชีวิต ผลที่คาดว่าจะได้รับ จำนวนผู้ติดยาเสพติดลดลงจำนวนผู้ติดยาเสพติดติดในพื้นทีลดลง

๗. โครงการอบรมสุขภาพ และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ(สวนราชการ) เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกันและผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเป้าหมายส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาศักยภาพ ผู้สูงอายุทุกคน ในเขตเทศบาลตัวชีวิตจำนวนผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุได้พัฒนาศักยภาพกิจกรรม ร่วมกัน สามารถดูแลสุขภาพตัวเอง

๘. โครงการฝึกอบรม อาชีพให้กับประชาชน ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส (สวนราชการ) เพื่อส่งเสริมประชาชน ผู้สูงอายุคนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้มีอาชีพ ฝึกอบรมอาชีพให้กับ ประชาชนผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ตัวชีวิตจำนวนประชาชนคนพิการและผู้ด้อยโอกาสที่เข้าร่วมการฝึกอบรม อาชีพ ผลที่คาดว่าจะได้รับประชาชนผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๙. โครงการอบรมและศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มพัฒนาสตรีเพื่อพัฒนากลุ่มพัฒนาสตรี ให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน เป้าหมายกลุ่มสตรี กลุ่มสตรีได้ศึกษา ดูงานเพิ่มความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินงาน ตัวชีวิต รายงานสรุปผลการดำเนินงาน ผลที่คาดว่าจะได้รับกลุ่มสตรีให้ได้รับความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มสตรี

๑๐. โครงการรณรงค์การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สวนราชการ) เพื่อให้ประชาชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต เป้าหมายประชาชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ตัวชี้วัดรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ผลที่คาดว่าจะได้รับ ประชาชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

๑๑. โครงการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อให้การปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมีประสิทธิภาพส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร การเกษตรประจำตำบล ตัวชี้วัดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ผลที่คาดว่าจะได้รับ การปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมีประสิทธิภาพ

๑๒. โครงการสนับสนุน การปลูกผักสวนครัวหลังบ้าน (สวนราชการ) เพื่อให้ประชาชน สามารถลดรายจ่ายในครอบครัว สนับสนุนการแจกพันธุ์พืชผักสวนครัวหลังบ้านลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ตัวชี้วัดจำนวนหลังคาเรือนที่มีการปลูกผักสวนครัว ผลที่คาดว่าจะได้รับประชาชนสามารถลดรายจ่ายในครอบครัว

๑๓. โครงการเสริมสร้าง ครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง (สวนราชการ) เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวสมาชิกครอบครัวในเขตตำบลเข้าร่วมโครงการฯ ตัวชี้วัดสรุปรายงานผลการดำเนินงาน ผลที่คาดว่าจะได้รับสมาชิกในครอบครัวได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวรักและสามัคคี

สรุป การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมเป็นตัวขับเคลื่อน ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในองค์กรสังคม และวัฒนธรรม สร้างครอบครัวอบอุ่น ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวสมาชิกครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ชุมชนเข้มแข็ง สังคมอยู่เย็นเป็นสุข การแสวงหาความรู้ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรยุคปัจจุบันรณรงค์การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนา ได้มีผู้รู้และนักวิชาการหลากหลายท่าน ได้ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงไว้ ดังนี้

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต คือ คุณลักษณะที่ดีของบุคคลที่อยู่ในความเป็นอยู่ ทั้งร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ สามารถดำรงชีวิตของตนเองได้ในระดับที่เหมาะสมพึ่งพาตนเองได้โดยไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ยังเป็นการนำสังคมให้เป็นปกติสุขอย่างพอเหมาะแก่กาล

โกนิญ์ ศรีทอง และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธศาสตร์: กรณีศึกษาวัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี” ผลการวิจัยพบว่า การสร้างชีวิตให้มีความสุขเป็นการพัฒนาชีวิตที่มีคุณค่าด้วยการนำหลักพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางการปฏิบัติได้รับความสุขทั้งแก่ตนเองและผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติที่เห็นจริงอีกทั้งเป็นการแก้ปัญหาด้วยการสร้างศรัทธาต่อคุณงามความดีด้วยการทำบุญ ทำทาน ฟังเทศน์ ฟังธรรมและการปฏิบัติตามพิธีกรรมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ทำให้จิตใจสงบด้วยการปฏิบัติกรรมฐานสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและยังเป็นการนำสังคมให้เป็นปกติสุขอย่างพอเหมาะแก่กาล ทั้งร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ^{๔๔}

วรารณ ปันสุรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพนักงานเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพนักงานเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน พบว่า พนักงานเทศบาลผู้ตอบ แบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (= ๓.๘๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับ ความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด (= ๓.๙๕) ในด้านความรู้และด้านคุณธรรม ส่วนค่าเฉลี่ยต่อยอด (= ๓.๖๒) การวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศและระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพ รายได้ต่อเดือนและระยะเวลาในการทำงาน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานเทศบาลตำบลอุโมงค์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่เน้นในเรื่องของการดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างรู้คุณค่าของการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัดที่สุด รู้จักการใช้เหตุผลในการทำงานเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อให้การทำงานมีคุณภาพ รวมถึงการใช้ความรู้และคุณธรรมในการเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด^{๔๖}

กมลวรรณ ปันขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา เงินเดือนและตำแหน่งในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มี เพศ สถานภาพ และระยะเวลาในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี

^{๔๔} โกนิญ์ ศรีทอง (และคณะ), “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธศาสตร์: กรณีศึกษาวัดอัมพวันจังหวัดสิงห์บุรี”, รายงานวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖).

^{๔๖} วรารณ ปันสุรัตน์, “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้แก่ ๑) ควรมีการปรับเพิ่มฐานเงินเดือนของบุคลากรให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อความสมดุลกับค่าครองชีพในปัจจุบันและการแบ่งภาระงานยังไม่ชัดเจน ๒) ควรมีการทำเรื่องเบิกค่ารักษาพยาบาลโดยการเบิกตรงกับกรมบัญชีกลาง ควรให้มีสร้างสถานที่ออกกำลังกายให้กับบุคลากรและควรให้มีการตรวจตรา รถเข้า-ออก เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๓) ควรเพิ่มงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาความสามารถซึ่งไม่เพียงพอ ในบางส่วนงาน และควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้ตรงกับตำแหน่งงาน^{๕๗}

อำนาจ เจริญสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (=๒.๕๔) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านที่อยู่อาศัยและด้านการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสุขภาพอนามัย ด้านรายได้และสวัสดิการ อยู่ในระดับน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖^{๕๘}

สุทธิพงศ์ บุญผดุง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ ๑)” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการรวมกลุ่มทางสังคม ด้านสภาพอารมณ์ที่ดีและด้านสภาพร่างกายที่ดี ตามลำดับ ในขณะที่ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และด้านการตัดสินใจด้วยตนเองมีระดับคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง ๒) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต พบว่าด้านสภาพอารมณ์ที่ดี มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ปัจจัยด้านความหวัง อ่างว้างและปัจจัยด้านความสุขกายสบายใจ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวมิตรสหายและเพื่อนบ้านด้านการรวมกลุ่มทางสังคมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านการอุทิศและการได้รับการยอมรับจากชุมชน ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดีมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านการดำรงชีพและปัจจัยด้านรายรับและรายจ่ายคุณภาพชีวิตด้านสภาพร่างกาย

^{๕๗} กมลวรรณ ปั่นขาว, “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”, สารนิพนธ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

^{๕๘} อำนาจ เจริญสุข, “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ที่ดีมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านการใส่ใจเรื่องสุขภาพ และปัจจัยด้านการบริโภคที่ดีและสุดท้ายด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านความเป็นอิสระทาง ความคิดและปัจจัยการเลือกทำในสิ่งที่ต้องการ ๓) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านความเห็นชอบจากทรงคุณวุฒิซึ่งสามารถนำไปทดลองใช้และศึกษาผลการใช้กับผู้สูงอายุในท้องถิ่นในงานวิจัยระยะที่ ๒ ต่อไปคำสำคัญคุณภาพชีวิตโรงเรียนเป็นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงผู้สูงอายุสิ้นสุดการสนทนา^{๔๙}

ธาริน สุขอนันต์และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๖๔.๒ รองลงมาเป็นระดับดี ร้อยละ ๒๔.๘ และระดับไม่ดี ร้อยละ ๑๑.๐ เมื่อพิจารณารายได้พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ด้านร่างกาย สภาพแวดล้อมและจิตใจตามลำดับ ส่วนที่อยู่ในระดับดี คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูง อายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ในปัจจัยต่อไปนี้ คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับสวัสดิการกองทุนผู้สูงอายุคือ ผู้ที่มีอายุ ๖๐ – ๖๙ ปี, การศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไป อาชีพข้าราชการบำนาญ รายได้เฉลี่ยมากกว่า ๕,๐๐๑ บาท, เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและไม่รับสวัสดิการกองทุนผู้สูงอายุจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่ากลุ่มอื่น จากผลการศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการพัฒนาในด้านร่างกาย จิตใจและสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุคุณภาพชีวิตให้มากขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตจากปานกลางไปสู่ระดับดี^{๕๐}

พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชน วัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งตรงตามสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มี เพศ สถานภาพ ตำแหน่งในชุมชน การเรียนรู้อบรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเป็นสมาชิกในชุมชน การศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงและความมุ่งมั่นในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนวัดไตรรัตนาราม เขตบางเขนกรุงเทพมหานคร พบว่าการออมและการทำบัญชีในครัวเรือน ทำให้ก่อเกิดการประหยัด อดออม รู้จักพอเพียง พออยู่ พอกินพอใช้และการส่งเสริมการพัฒนาแกนนำแต่ละชุมชนเพื่อไปเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชน การส่งเสริมการ

^{๔๙} สุทธิพงศ์ บุญผดุง, “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ ๑)”, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔).

^{๕๐} ธาริน สุขอนันต์และคณะ, “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนจังหวัดชลบุรี” วารสารสาธารณสุขศาสตร์, ปีที่ ๔๑ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๔): หน้า ๒๔๐-๒๔๙.

สร้างค่านิยมให้ชุมชนยอมรับคุณค่าความดีของบุคคลจากคุณธรรมจริยธรรม การส่งเสริมให้ชุมชนสร้างค่านิยมในการพึ่งตนเอง ลดละเลิกอบายมุขและสิ่งเสพติดทุกชนิดและการส่งเสริมชุมชนให้ประชาชนมีการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมด้วยภูมิปัญญาการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง^{๕๑}

สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี ๒๕๕๓” ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตด้านการทำงานส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจกับชีวิตการทำงานในระดับมาก คุณภาพชีวิตด้านครอบครัว ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับชีวิตครอบครัวในระดับมากที่สุด คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ยกเว้นปัญหาเกี่ยวกับเสียงจากยานพาหนะ ซึ่งมีปัญหาระดับน้อยและมีความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ในระดับมาก คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและความเครียด ส่วนใหญ่มีสุขภาพอยู่ในระดับค่อนข้างดี ในรอบปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่เคยเจ็บป่วยเล็กน้อยแต่ยังไม่เคยเจ็บป่วยจนต้องเข้ารักษาตัวในสถานพยาบาลและไม่มีโรคประจำตัวสำหรับภาวะความเครียดนั้น ส่วนใหญ่ไม่มีอาการผิดปกติที่บ่งบอกถึงความเครียดคุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ประจำวัน ส่วนใหญ่เห็นว่าสินค้าประเภทอาหารมีราคาค่อนข้างแพงแต่ก็มีความพึงพอใจในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ส่วนเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่จะเห็นว่าชีวิตและทรัพย์สินของตนยังมีความปลอดภัยในระดับค่อนข้างน้อย^{๕๒}

อารดา ระเบียบศิริกัจจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๖๐-๗๔ ปี สมรสและคู่สมรสยังมีชีวิตอยู่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ก่อนอายุ ๖๐ ปีประกอบอาชีพหลักที่มีรายได้ไม่แน่นอน เช่น รับจ้างทั่วไป แม่บ้าน เป็นต้น จากการวัดระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ พบว่า ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับดี คือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตเท่ากับ ๔.๓๒ จากคะแนนเต็ม ๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ย ๓ อันดับแรกคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพและด้านสังคม การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร คือ อาชีพหลักก่อนอายุ ๖๐ ปี (รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ) ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับระดับ

^{๕๑} พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง) “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชน วัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

^{๕๒} สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(NIDA), “คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี ๒๕๕๓”, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๓).

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ได้แก่ อายุและปัจจัยด้านสุขภาพ (การมีโรคประจำตัว) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ โดยปัจจัยด้านเพศไม่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ^{๕๓}

ตามที่ได้มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนา คือ การพัฒนาคน พัฒนากลุ่มคน พัฒนางองค์กร พัฒนาสถาบัน หากคนได้รับการพัฒนาให้เต็มเต็ม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แล้ว คนก็จะไปสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของเขาเองได้ เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานตลอดจนความต้องการขั้นสูงของตนเองได้โดยสถาบันที่เล็กที่สุดของการอยู่ร่วมกันคือ ครอบครัว สถาบันที่ใหญ่ขึ้นคือ ความเป็นชุมชนท้องถิ่นและสถาบันอื่นๆ ที่ใหญ่ขึ้นการพัฒนามีแก่นสารอยู่ที่การพัฒนาคนและการพัฒนาคนนั้นจะมีความสำคัญอยู่ ๒ ประการดังนี้ ๑) การพัฒนาคนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ มีความสามารถสูง สามารถใช้สติปัญญาตัดสินใจปัญหาเกี่ยวกับตนเองและปัญหาอันเกี่ยวกับส่วนรวมได้ ๒) พัฒนาคนให้มีทักษะสามารถดำเนินกิจการของสังคมได้โดยสมบูรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นคนและกำลังคน

ตารางที่ ๒.๑๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

นักวิจัย	ผลการวิจัย
โกนิฐ์ ศรีทอง และคณะ (๒๕๔๖)	การสร้างชีวิตให้มีความสุข เป็นการพัฒนาชีวิตที่มีคุณค่า ด้วยการนำหลักพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางการปฏิบัติ ได้รับความสุขทั้งแก่ตนเองและผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ที่เห็นจริง อีกทั้ง เป็นการแก้ปัญหาด้วยการสร้างศรัทธา ต่อคุณงามความดีด้วยการทำบุญทำทาน ฟังเทศน์ ฟังธรรม และการปฏิบัติตามพิธีกรรมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ทำให้จิตใจสงบด้วยการปฏิบัติกรรมฐาน สู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและยังเป็นการนำสังคมให้เป็นปกติสุขอย่างพอเหมาะแก่กาล ทั้งร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ
วรารภรณ์ ปันสุรัตน์ (๒๕๕๓)	พบว่า พนักงานเทศบาลผู้ตอบ แบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงาน ตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับ ความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก

^{๕๓} อารดา ธารเกียรติกำจร, “คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, ภาคนิพนธ์ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะเศรษฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔).

ตารางที่ ๒.๑๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
กมลวรรณ ปิ่นขาว (๒๕๖๑)	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา เงินเดือนและตำแหน่งในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มี เพศ สถานภาพและระยะเวลาในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย
อำนาจ เจริญสุข (๒๕๕๗)	ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสุขภาพอนามัย ด้านรายได้ และสวัสดิการ อยู่ในระบับน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
สุทธิพงศ์ บุญผดุง (๒๕๕๔)	ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการรวมกลุ่มทางสังคม ด้านสภาพอารมณ์ที่ดีและด้านสภาพร่างกายที่ดี ตามลำดับ ในขณะที่ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และด้านการตัดสินใจด้วยตนเองมีระดับคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต พบว่าด้านสภาพอารมณ์ที่ดี มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ปัจจัยด้านความไว้ห้ว อ่างว่าง และปัจจัยด้านความสุขกายสบายใจ

ตารางที่ ๒.๑๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ธาริน สุขอนันต์และคณะ (๒๕๕๔)	คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๖๔.๒ รองลงมาเป็นระดับดี ร้อยละ ๒๔.๘ และระดับไม่ดี ร้อยละ ๑๑.๐ เมื่อพิจารณารายได้พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ด้านร่างกาย สภาพแวดล้อมและจิตใจ ตามลำดับ ส่วนที่อยู่ในระดับดี คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕
พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง) (๒๕๖๑)	ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งตรงตามสมมติฐาน
สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (๒๕๕๓)	คุณภาพชีวิตด้านการทำงานส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจกับชีวิตการทำงานในระดับมาก คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับชีวิตครอบครัวในระดับมากที่สุด คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ยกเว้นปัญหาเกี่ยวกับเสียงจากยานพาหนะ ซึ่งมีปัญหาระดับน้อย และมีความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ในระดับมาก คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและความเครียด ส่วนใหญ่มีสุขภาพอยู่ในระดับค่อนข้างดี ในรอบปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่
อารดา ธรเกียรติกำจร (๒๕๕๔)	ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ย ๓ อันดับแรก คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพและด้านสังคม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ โดยปัจจัยด้านเพศไม่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ปรากฏว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

พระหมื่น ธิรจิตโต (สีทน) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะอำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพและรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองเอาะ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี คือชาวบ้านยังไม่เข้าใจแนวทางในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ชาวผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการพัฒนาและความรู้ด้านต่างๆ คนในชุมชนบางส่วนยังไม่สามารถเลืกอบายมุข นอกจากนั้นยังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจในชุมชน และผู้นำชุมชนแต่ละคนที่เข้ามามักมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะควรเน้นพัฒนาคนในพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อให้คนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาชุมชนโดยต้องคำนึงถึงบริบทพื้นที่ของชุมชนในการจัดทำระบบการพัฒนาในด้านต่างๆ ในชุมชนทุกระดับอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทุกคนมีความรู้ มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะทำให้ชุมชนกลายเป็นชุมชนที่อยู่เย็น เป็นสุข อย่างแท้จริง^{๕๔}

รุ่งทิวา สันติผลธรรม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนควรได้รับการถ่ายทอดด้านความรู้ ความเข้าใจถึงวิธีการที่จะน้อมนำแนวทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและควรสร้างความตระหนักแก่ครูทำให้เห็นความสำคัญของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการดำรงชีวิต^{๕๕}

^{๕๔} พระหมื่น ธิรจิตโต (สีทน), “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี”, **สารนิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

^{๕๕} รุ่งทิวา สันติผลธรรม, “การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๕๒).

ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมอโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า การรับรู้ด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า คุณภาพชีวิตด้านปลูกฝังค่านิยมไทยอยู่ในระดับมากที่สุด การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมอโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนปทุมอโศก ที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพในชุมชนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมอโศก คือ การตั้งใจฝึกฝนตนเอง เรียนรู้ที่จะมีชีวิตรอยู่อย่างเรียบง่ายพอเพียง มีศีลมีธรรมเป็นหลักเป็นที่พึ่งพิงตนให้พึ่งตนเอง ขวนขวาย เอาภาระรับผิดชอบในกิจการต่างๆ ของชุมชนและมีชีวิตอยู่อย่างผู้ให้เสียสละ^{๕๖}

พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวม ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ต่างกัน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ พบว่า อุปสรรค หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ เริ่มตั้งแต่ให้ประชาชนร่วมรับรู้รับทราบ ร่วม วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้นๆ ร่วมกันเป็นอย่างดี องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน ในกิจกรรมต่างๆ มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยการรวมกลุ่ม กิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชนและ คือ ด้านการพัฒนาคน ด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาแหล่งรายได้ และด้านการพัฒนาแผนชุมชน ประโยชน์เกิดขึ้นแก่ชุมชน ปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและตรงประเด็นความต้องการ หรือปัญหาของชุมชน^{๕๗}

^{๕๖} ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม, “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก จังหวัดนครปฐม”, *วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*, (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๗).

^{๕๗} พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาสังคม*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

พระปรีญญา ฐิตธมโม (จันทะมงคล) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อปีและตำแหน่ง พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีรายได้ ตำแหน่ง ต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปลูกพืชผักสมุนไพรปลอดสารพิษ การแปรรูปผลผลิตการเกษตร ทั้งนี้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้นำเสนอแนวทางการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องประชาชนหางดงรักษาสິงแวดล้อม การประชาสัมพันธ์และการรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องขยะในชุมชน ตลอดจนควรมีการบริการจัดศูนย์การเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของ พระสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรวมถึงการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างต่อเนื่องและการจัดฝึกอบรมการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าวให้กับประชาชน การดำเนินโครงการจัดตลาดนัดเพื่อสุขภาพในชุมชน การส่งเสริมให้ประชาชนได้ฝากเงินออมทุกรูปแบบและควรจัดให้มีนิทรรศการเกี่ยวกับจัดจำหน่ายสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล (OTOP) อย่างต่อเนื่อง^{๕๘}

อรรถพล อุทุมพร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนทุกคน รู้จักและรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจาก สื่อโทรทัศน์ วิทยุเสียงตามสายของหมู่บ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ของทางราชการและจากอินเทอร์เน็ตและเขาใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเฉลี่ยคนละ ๑ ครั้ง หากประชาชนทุกครัวเรือนสามารถดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ก็จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและระดับประเทศได้^{๕๙}

^{๕๘} พระปรีญญา ฐิตธมโม (จันทะมงคล), “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๕๙} อรรถพล อุทุมพร, “การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

รัฐติมา ปาลกะเชนทร์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนมอำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม อยู่ในระดับมาก อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพครอบครัว การรับรู้ข่าวสาร การเข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงและการอบรมเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ข้อเสนอแนะเพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพนมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มประชาชนที่มีอายุน้อย รายได้น้อย ให้สามารถรับรู้ข้อมูลและประยุกต์ในแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันและส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาปัญหาและแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน นำสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป^{๖๐}

รัฐพงศ์ บุญญานวัตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง ๑๘-๒๘ ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ในช่วง ๖,๐๐๑ - ๙,๐๐๐ บาท และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ๑๐ ปีขึ้นไป การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการปฏิบัติของประชาชนทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านการมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ ด้านเงื่อนไขความรู้และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนส่วนปัจจัยที่ไม่มีผล ได้แก่ เพศและระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ข้อเสนอแนะแนวทางการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่สำคัญที่สุดคือ ภาครัฐ หรือมหาวิทยาลัยในเขตบริการของชุมชน ควรจัดบริการวิชาการแก่ชุมชนในเรื่องการทำบัญชีการออมและให้ความรู้ด้านแนวทางการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงต่ออบายมุขโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและคนวัยทำงาน^{๖๑}

^{๖๐} รัฐติมา ปาลกะเชนทร์, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, **สารนิพนธ์หลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๕๕).

^{๖๑} รัฐพงศ์ บุญญานวัตร “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” **รายงานวิจัย**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ตามที่ได้มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในดำเนินการไปสู่เป้าหมายได้ต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง รวมถึงการใช้ความรู้ความสามารถที่ประกอบไปด้วยคุณธรรมในการดำรงชีวิตไม่ว่าจะเป็นนักรูกรักในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้ที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน โดยทรงเน้นย้ำถึงแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีแต่ความสุขความเจริญ โดยอาศัยหลักความต้องการและการริเริ่มจากบุคคลเป็นหลักเพื่อว่าผลที่ได้รับจะเป็นการแน่นอนและถาวรต่อไป

ตารางที่ ๒.๑๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระหมื่น ธีรจิตโต (สีทน) (๒๕๖๑)	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะอำเภอดรขการพิษผล จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย
รุ่งทิวา สันติผลธรรม (๒๕๕๒)	ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง ๑๘-๒๘ ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ในช่วง ๖,๐๐๑ - ๙,๐๐๐ บาท และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ๑๐ ปีขึ้นไป การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการปฏิบัติของประชาชนทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๒.๑๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (๒๕๕๗)	การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมอโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า การรับรู้ด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตด้านปลูกฝังค่านิยมไทยอยู่ในระดับมากที่สุด การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมอโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนปทุมอโศก ที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพในชุมชนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร) (๒๕๕๖)	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยภาพรวม ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ต่างกัน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ พบว่า อุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ
พระปริณญา ฐิตธมโม(จันทะมงคล) (๒๕๕๖)	บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมากเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อปีและตำแหน่ง พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน

ตารางที่ ๒.๑๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
อรรถพล อุทุมพร (๒๕๕๒)	ผู้นำชุมชนทุกคน รู้จักและรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจาก สื่อโทรทัศน์ วิทยุ เสียงตามสายของหมู่บ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ของทางราชการ และจากอินเทอร์เน็ต และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หากประชาชนทุกครัวเรือนสามารถดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ก็จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและระดับประเทศได้
ฐิติมา ปาลกะเซนทร์ (๒๕๕๕)	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม อยู่ในระดับมาก อายุ การศึกษารายได้ สถานภาพครอบครัว การรับรู้ข่าวสาร การเข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงและการอบรมเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (๒๕๕๔)	ประชาชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนส่วนปัจจัยที่ไม่มีผล ได้แก่ เพศ และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ข้อเสนอแนะแนวทางการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนเขตดุสิต ที่สำคัญที่สุดคือ ภาครัฐ หรือมหาวิทยาลัยในเขตบริการของชุมชนควรจัดบริการวิชาการแก่ชุมชนในเรื่องการทำบัญชีการออมและให้ความรู้ด้านแนวทางการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงต่ออบายมุขโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและคนวัยทำงาน

๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

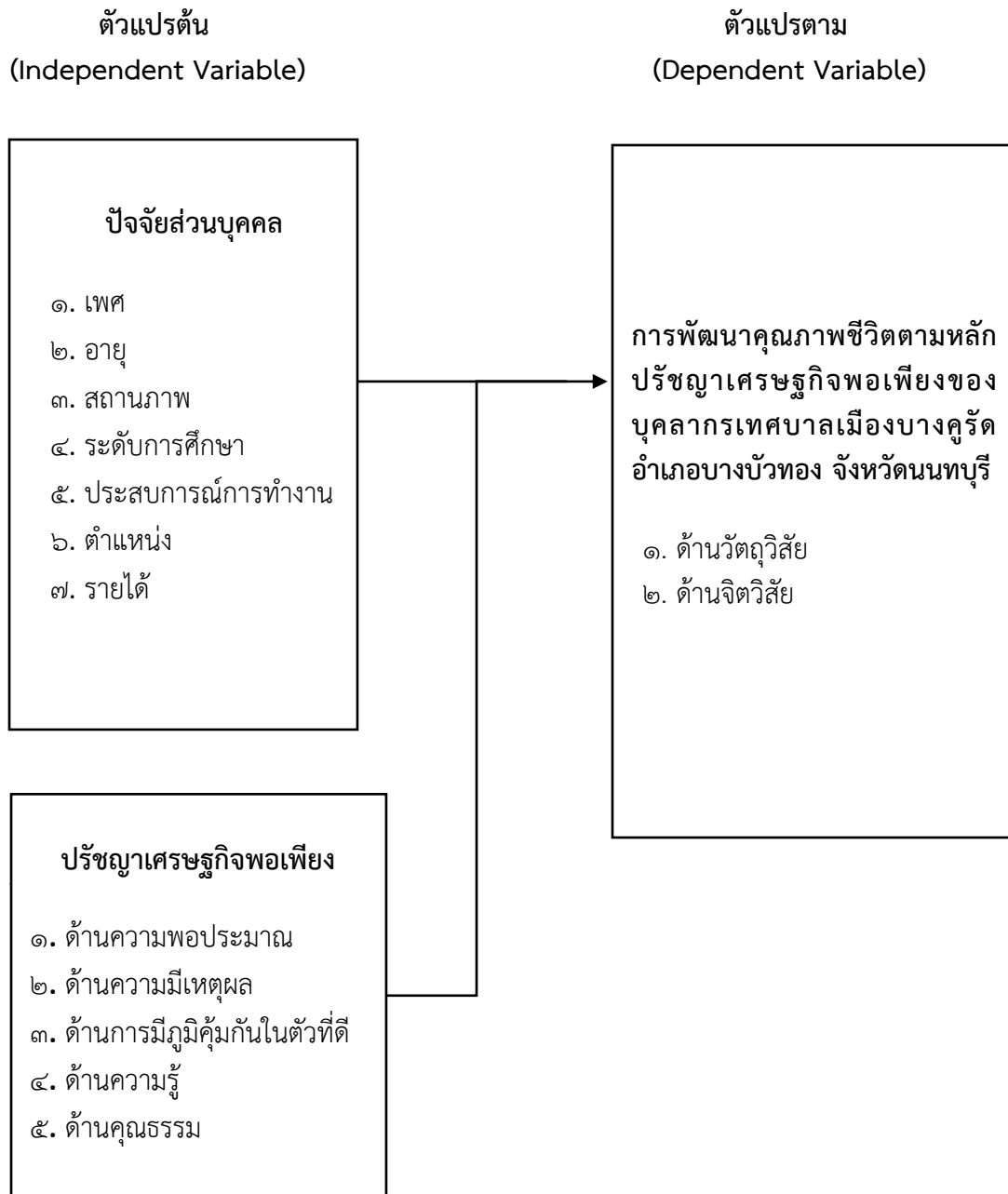
งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วย ๒ ตัวแปรที่ใช้ในการทำวิจัย คือประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

๑.ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคลคือ เพศ อายุสถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง รายได้ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๑.ด้านความพอประมาณ ๒.ด้านความมีเหตุผล ๓.ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ๔.ด้านความรู้ ๕.ด้านคุณธรรม^{๒๒}

๒.ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ คุณภาพชีวิต ประกอบด้วย ๒ ด้าน ด้านวัตถุวิสัย และ ด้านจิตวิสัย^{๒๓} ดังแผนภาพที่ ๒.๒ ดังนี้

^{๒๒} สุเมธ ตันติเวชกุล. เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก... ทางรอด; ในเปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป, ฝายขนาดประเทศไทย, บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๒, หน้า ๕๕.

^{๒๓} กระทรวงสาธารณสุข, “เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย”, (เชียงใหม่: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดการวิจัย

^{๖๔} คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗), หน้า ๑๕.

^{๖๕} กระทรวงสาธารณสุข, “เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย”, (เชียงใหม่: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ๕ ขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยนั้นได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีจำนวน ๑๙๗ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้จากได้แก่ บุคลากรเทศบาล

เมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane^๑ ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 ประชากรทั้งหมด ๑๙๗ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{197}{1 + 197(0.05)^2}$$

$$n = \frac{197}{1 + 0.492}$$

$$n = \frac{197}{1.492} = 132.03$$

$$n = 132$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๑๓๒ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) โดยแบ่งเป็นจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ๑๙๗ คน โดยแบ่งเป็น ๑ กลุ่ม โดยแบ่งเป็นระดับการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้เทศบาลเมืองบางคูรัด เป็นเขตพื้นที่ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนบุคลากรแต่ละแผนก}}{\text{จำนวนบุคลากรทั้งหมด}}$$

^๑ Yamane, t, **Statistic: An Introductory Analysis**, 3rd. ed., (Time Printers Sdn. Bnd. Singapore. 1973), p. 1130.

จากสูตรจะได้บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละแผนกในเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอ บางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี รวม ๑๓๒ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ดังนี้

ระดับการศึกษา	จำนวนบุคลากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)
๑.ปริญญาโท	๒๒	๒๔
๒.ปริญญาตรี	๖๑	๔๒
๓.อนุปริญญา/ปวส	๒๒	๒๔
๔.มัธยมศึกษา/ ปวช	๙๒	๖๑
รวม	๑๙๗	๑๓๒

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ คน ได้แก่

- ๑.นางสาวกัญญากร ไช้สง ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด
- ๒.นายสาธิต พันธุ์ช่อม รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด
- ๓.นางสาวกัลลิกา วิเศษโหวหาร หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
- ๔.นายไพโรจน์ สิงสาหัส หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ
- ๕.นางสาวจารุวรรณ หล้าเนียม นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
- ๖.นางสาวชุตินา เกิดบัณฑิต นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
- ๗.นายธนกฤต แก้วมณี นิติกรชำนาญการ
- ๘.นางสาวปภาพร อร่ามเรือง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
- ๙.นางสาววันทยา กลมแป้น นักวิเคราะห์นโยบายแผนชำนาญการ
- ๑๐.นายสมปราษฎ์ จันทร์พุ่ม นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
- ๑๑.นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
- ๑๒.นางสาววันทนา กันต่าย เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ก) แบบสอบถาม

๑) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑.ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
๔. สร้างเครื่องมือการวิจัย
๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
๖. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง
๗. เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงและนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
๙. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๒) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” โดยแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง และรายได้

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ประกอบด้วย ๑. ด้านความพอประมาณ ๒. ด้านความมีเหตุผล ๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ๔. ด้านความรู้ ๕. ด้านคุณธรรม^๒ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน ประกอบด้วย ด้านจิตวิสัย ด้านจิตวิสัย^๓

โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้^๔

^๒ สุเมธ ตันติเวชกุล. เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก... ทางรอด; ในเปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป, ฝ่าอนาคตประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๕๕.

^๓ กระทรวงสาธารณสุข, เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย, (เชียงใหม่: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๒), หน้า ๒.

^๔ ชูติ ระเบียบ และคณะ, ระเบียบวิธีวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

- ๕ หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด
- ๔ หมายถึง อยู่ในระดับ มาก
- ๓ หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง
- ๒ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย
- ๑ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๓) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้
๒. นำแบบสอบถามให้ข้อมูลสำคัญ (Key-depth Interviews) ที่สร้างเสร็จไปเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่านได้แก่

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. อาจารย์ ดร.กาญจนาคำจตุติ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. อาจารย์ บุญสิน ผิวขำ หัวหน้าสำนักวิชาสามัญ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

๕. อาจารย์ ดร.นันทวิชญ์ ฉัตรบรรยงค์ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item - Objective Congruence : IOC)^๕ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๖-๑.๐ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) จากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกัน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเพรางาย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๖ ได้ค่าความเชื่อมั่น

^๕ สมนึก ภัททิยธณี, การวัดผลการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์, ๒๕๖๐), หน้า ๒๒๐.

^๖ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูนพลับบลิชซิ่ง จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๑๙๑.

ทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๕๙ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

๔. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

ข) แบบสัมภาษณ์

๑. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึง นายกเทศบาลเมืองบางคูรัด เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๒. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกระจายกลุ่มตัวอย่างสุ่มเลือกจากประชากรที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนในเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๓๒ ชุด

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒. ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็นโดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔. นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวม แบบสอบถามในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ โดยมีการใช้สถิติในวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

๑. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

๒. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

๑. ใช้สถิติทดสอบค่า (t – test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม

๒. ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้น^๗ มากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน (รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม)

^๗ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๓๖.

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

๑. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
๒. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย
๓. วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
๔. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่วิจัยได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๓๒ ชุด มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๔.๒ ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๔.๖ องค์กรความรู้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๑๓๒ คน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งและรายได้ แสดงด้วยความถี่และร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
(n=๑๓๒)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๔๐	๓๐.๓๐
หญิง	๙๒	๖๙.๗๐
รวม	๑๓๒	๑๐๐.๐
อายุ		
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๔	๓.๐๐
๒๑ – ๓๐ ปี	๔๔	๓๓.๓๐
๓๑ – ๔๐ ปี	๔๖	๓๔.๘๐
๔๑ – ๕๐ ปี	๓๓	๒๕.๐๐
๕๑ – ๖๐ ปี	๕	๓.๘๐
รวม	๑๓๒	๑๐๐.๐
สถานภาพ		
โสด	๗๗	๕๘.๓๐
สมรส	๕๐	๓๗.๙๐
หม้าย/หย่า	๕	๓.๘๐
รวม	๑๓๒	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษา/ปวช	๒๑	๑๕.๙๐
อนุปริญญา/ปวส	๒๗	๒๐.๕๐
ปริญญาตรี	๖๔	๔๘.๕๐
ปริญญาโทขึ้นไป	๒๐	๑๕.๒๐
รวม	๑๓๒	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

			(n=๑๓๒)
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ	
ประสบการณ์การทำงาน			
ต่ำกว่า ๑ ปี	๑๔	๑๐.๖๐	
๑ - ๕ ปี	๕๕	๔๑.๗๐	
๖ - ๑๐ ปี	๒๘	๒๑.๒๐	
มากกว่า ๑๐ ปี	๓๕	๒๖.๕๐	
รวม	๑๓๒	๑๐๐.๐	
ตำแหน่ง			
ราชการ	๒๑	๑๕.๐๐	
พนักงานราชการ	๓๑	๒๓.๕๐	
ลูกจ้างประจำ	๒๓	๑๗.๔๐	
ลูกจ้างชั่วคราว	๔๒	๓๑.๑๐	
ชำนาญการ	๔	๓.๐๐	
อื่นๆ	๑๑	๘.๓๐	
รวม	๑๓๒	๑๐๐.๐	
รายได้			
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๙	๑๔.๔๐	
๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๕๖	๔๒.๔๐	
๑๕,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๓๙	๒๙.๕๐	
ตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ขึ้นไป	๑๘	๑๓.๖๐	
รวม	๑๓๒	๑๐๐.๐	

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๗ ส่วนเพศชายมีจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๐

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า ๓๑-๔๐ ปี มีจำนวน ๔๖ คนคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๐ มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี มีจำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๐ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี มีจำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ มีอายุ ๕๑-๖๐ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๐ มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๐ ตามลำดับ

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดจำนวน ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓ มีสถานภาพสมรส ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙ สถานภาพหม้าย/หย่า ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕๐ มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕๐ มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๐ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๐ ตามลำดับ

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ๑-๕ ปี จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๐ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ๑๐ ปีจำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๐ มีประสบการณ์การทำงาน ๖-๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๐ มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๑ ปี จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๐ ตามลำดับ

ตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๐ มีตำแหน่งพนักงานราชการ จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๐ มีตำแหน่งลูกจ้างประจำ จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔๐ มีตำแหน่งราชการ จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๐ มีตำแหน่งชำนาญการ จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๐ มีตำแหน่งอื่น จำนวน ๑๑ มีตำแหน่ง ๘.๓ ตามลำดับ

รายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้อยู่ระหว่างต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๐ มีรายได้อยู่ระหว่าง ๑๕,๐๐๑-๒๕,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕ มีรายได้อยู่ระหว่างมากกว่า ๒๕,๐๐๐ ขึ้นไปมีจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ตามแบบสอบถามแบ่งเป็น ๕ ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

(n=๑๓๒)

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร เทศบาลเมืองบางคูรัด	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.ด้านความพอประมาณ	๓.๓๒	๐.๔๔๘	ปานกลาง
๒.ด้านความมีเหตุผล	๓.๔๗	๐.๓๖๗	ปานกลาง
๓.ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๓.๔๖	๐.๓๕๘	ปานกลาง
๔.ด้านความรู้	๓.๕๓	๐.๓๓๐	มาก
๕.ด้านคุณธรรม	๓.๔๕	๐.๓๔๘	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๕	๐.๒๖๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๒๖๗)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ๑.ด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = ๓.๓๒$, S.D. = ๐.๔๔๘) ๒.ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = ๐.๓๖๗) ๓.ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ($\bar{X} = ๓.๔๖$, S.D. = ๐.๓๕๘) ๔.ด้านเงื่อนไขความรู้ ($\bar{X} = ๓.๕๓$, S.D. = ๐.๓๓๐) ๕.ด้านคุณธรรม ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๓๔๘) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๓$, S.D. = ๐.๓๓๐)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความพอประมาณ

(n=๑๓๒)

ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. บุคลากรมีการสร้างวินัยทางการเงินให้รายได้เหมาะสมกับรายจ่าย	๓.๔๒	๐.๖๖๗	ปานกลาง
๒. บุคลากรปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด	๓.๔๑	๐.๖๕๓	ปานกลาง
๓. บุคลากรมีวินัยในการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายลดภาระการก่อหนี้สิน	๓.๑๙	๐.๗๐๐	ปานกลาง
๔. บุคลากรมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด	๓.๒๕	๐.๖๔๖	ปานกลาง
๕. บุคลากรมีการบังคับตัวเองด้านวินัยในการปฏิบัติงานตามระเบียบวินัย	๓.๓๒	๐.๖๓๔	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๓๒	๐.๔๔๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความพอประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๒$, S.D. = ๐.๔๔๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความมีเหตุผล

(n=๑๓๒)

ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. บุคลากรมีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พออยู่ พอกิน พอใช้ สมควรแก่อัตภาพของตน	๓.๓๑	๐.๖๓๒	ปานกลาง
๒. บุคลากรมีการใช้หลักความรู้ ความสามารถในการทำงาน	๓.๕๘	๐.๕๒๕	มาก
๓. บุคลากรมีการพิจารณาอย่างถ่วงถ่วงก่อนทำการใดๆ โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง ครอบครัวและผู้อื่น	๓.๔๘	๐.๕๕๙	ปานกลาง
๔. บุคลากรมีการพิจารณาทางเลือกที่มีเหตุผล และ ประหยัดให้กับหน่วยงาน	๓.๕๐	๐.๕๔๖	มาก
๕. บุคลากรยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ	๓.๔๘	๐.๕๙๙	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๗	๐.๖๗๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = ๐.๖๗๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมากคือ บุคลากรมีการใช้หลักความรู้ความสามารถในการทำงานและบุคลากรมีการพิจารณาทางเลือกที่มีเหตุผลและ ประหยัดให้กับหน่วยงาน

ส่วนบุคลากรยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจและบุคลากรมีการพิจารณาทางเลือกที่มีเหตุผล และประหยัดให้กับหน่วยงาน และบุคลากรมีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พออยู่ พอกิน พอใช้ สมควรแก่อัตภาพของตน และตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

(n=๑๓๒)

ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. บุคลากรมีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร	๓.๕๑	๐.๕๑๗	มาก
๒. บุคลากรมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่นเจ็บป่วยเป็นต้น	๓.๔๑	๐.๖๗๖	ปานกลาง
๓. บุคลากรมีการยึดถือการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง สุจริต แม้อยู่ในภาวะขาดแคลนและขัดสน	๓.๕๖	๐.๕๔๒	มาก
๔. บุคลากรออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง	๓.๓๕	๐.๖๑๘	ปานกลาง
๕. บุคลากรมีการค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง	๓.๔๙	๐.๕๓๑	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๖	๐.๓๕๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๖$, S.D. = ๐.๓๕๘)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อยู่ในระดับมาก คือบุคลากรมีการยึดถือการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง สุจริต แม้อยู่ในภาวะขาดแคลนและขัดสน และบุคลากรมีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

ส่วนบุคลากรมีการค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่นเจ็บป่วยเป็นต้นและบุคลากรออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความรู้

(n=๑๓๒)

ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. บุคลากรมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๕๓	๐.๕๕๙	มาก
๒. บุคลากรมีการนำความรู้ที่ได้มาใช้วางแผนการใช้จ่ายภายในครัวเรือน	๓.๕๕	๐.๓๕๕	มาก
๓. บุคลากรมีการนำความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม	๓.๕๖	๐.๕๑๓	มาก
๔. บุคลากรมีการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาปรับใช้กับชีวิตการทำงาน	๓.๔๘	๐.๕๘๖	ปานกลาง
๕. บุคลากรมีการค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง	๓.๕๕	๐.๕๘๔	มาก
ภาพรวม	๓.๕๓	๐.๓๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๓$, S.D. = ๐.๓๓๐)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี คือ บุคลากรมีการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาปรับใช้กับชีวิตการทำงาน ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ส่วนบุคลากรมีการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาปรับใช้กับชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านคุณธรรม

(n=๑๓๒)

ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. บุคลากรมีจิตใจเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในองค์กร	๓.๕๒	๐.๙๒๘	มาก
๒. บุคลากรปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก	๓.๔๘	๐.๙๒๒	ปานกลาง
๓. บุคลากรมีการเสริมสร้างการรู้จักสามัคคีร่วมพลังกันเพื่อทำกิจกรรมในองค์กร	๓.๔๖	๐.๘๕๙	ปานกลาง
๔. บุคลากรได้ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงโดยความสอดคล้องกับคำสอนของพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม	๓.๔๕	๐.๖๗๓	ปานกลาง
๕. บุคลากรเข้าใจกิจกรรมและให้ความร่วมมือเมื่อมีโอกาส	๓.๕๒	๐.๙๒๑	มาก
ภาพรวม	๓.๔๙	๐.๓๔๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านด้านคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๙$, S.D. = ๐.๓๔๘)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรมีจิตใจเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในองค์กร และ บุคลากรปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ส่วนบุคลากรมีการเสริมสร้างการรู้จักสามัคคีร่วมพลังกันเพื่อทำกิจกรรมในองค์กร บุคลากรเข้าใจกิจกรรมและให้ความร่วมมือเมื่อมีโอกาส บุคลากรได้ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงโดยความสอดคล้องกับคำสอนของพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

(n=๑๓๒)

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านวัตถุวิสัย	๓.๔๐	๐.๓๗๙	ปานกลาง
๒. ด้านจิตวิสัย	๓.๔๖	๐.๓๕๙	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๓	๐.๓๔๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๓$, S.D. = ๐.๓๔๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.ด้านวัตถุวิสัย ($\bar{X} = ๓.๔๐$, S.D. = ๐.๓๗๙) ๒. ด้านจิตวิสัย ($\bar{X} = ๓.๔๖$, S.D. = ๐.๓๕๙) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านสวัสดิ์

(n=๑๓๒)

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลจัดให้มีอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคแก่บุคลากรโดยยึดหลักการใช้จ่ายแบบพอดีไม่ฟุ่มเฟือย	๓.๔๕	๐.๖๓๔	ปานกลาง
๒. เทศบาลได้สนับสนุนบุคลากรเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย โดยคำนึงถึงความพอดีของทุนทรัพย์ของแต่ละบุคคล	๓.๒๖	๐.๗๓๗	ปานกลาง
๓. เทศบาลได้จัดสรรรายได้ให้แก่บุคลากรตามหน้าที่และตำแหน่งอย่างเป็นธรรม	๓.๔๖	๐.๕๙๘	ปานกลาง
๔. เทศบาลได้มีแผนให้บุคลากรมีการเตรียมพร้อมต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ	๓.๔๒	๐.๖๐๖	ปานกลาง
๕. เทศบาลได้มีการจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรในเรื่องการแก้ไขปัญหาและผลกระทบต่อนหน้าที่การงาน และการดำรงชีวิต	๓.๓๔	๐.๗๕	ปานกลาง
๖. เทศบาลได้จัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากรพร้อมทั้งนำผลจากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน	๓.๔๑	๐.๗๒๐	ปานกลาง
๗. เทศบาลได้มีการบริหารจัดการให้บุคลากรในองค์กรมีการดำรงชีวิตด้วยปัจจัยสี่ให้พอดีและเหมาะสม	๓.๔๘	๐.๕๘๖	ปานกลาง
๘. เทศบาลมีการส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพที่ดีของตนเอง	๓.๓๖	๐.๕๙๔	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๙ (ต่อ)

(n=๑๓๒)

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๙.เทศบาลได้ส่งเสริมให้บุคลากรใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัดมีคุณภาพ	๓.๔๐	๐.๖๖๔	ปานกลาง
๑๐.เทศบาลได้มีการจัดการเมื่อมีปัญหาข้อขัดแย้ง โดยเลือกใช้การแก้ไขแบบสันติวิธี	๓.๔๒	๐.๖๓๑	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๐	๐.๓๗๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านวัตถุวิสัย ($\bar{X} = ๓.๔๐$, S.D. = ๐.๓๗๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี **ด้านจิตวิสัย**

(n=๑๓๒)

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.เทศบาลได้มีการเสริมสร้างความรู้รักสามัคคี ร่วมพลังกันเพื่อทำกิจกรรมในองค์กร	๓.๔๒	๐.๕๙๔	ปานกลาง
๒.เทศบาลได้มีการพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามและควรแก่การรักษาของบุคลากรในองค์กร	๓.๔๕	๐.๖๒๒	ปานกลาง
๓.เทศบาลได้มีการนำความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในการชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม	๓.๕๕	๐.๕๔๓	มาก

ตารางที่ ๔.๑๐ (ต่อ)

(n=๑๓๒)

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๔.เทศบาลได้คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักเมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร	๓.๔๑	๐.๕๖๖	ปานกลาง
๕.เทศบาลเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในองค์กร	๓.๔๕	๐.๕๗๐	ปานกลาง
๖.เทศบาลมีการรณรงค์ให้บุคลากรประพฤติตนตามข้อปฏิบัติของศาสนาของตนเป็นประจำ	๓.๓๘	๐.๖๑๒	ปานกลาง
๗.เทศบาลจัดให้มีการเสริมสร้างคุณธรรมโดยการปลูกฝังการลด ละ เลิก อบายมุข แก่บุคลากรในองค์กรเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี	๓.๔๘	๐.๖๑๑	ปานกลาง
๘.เทศบาลได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยปลูกฝังความคิดเห็นเรื่องความขยันอดทน อดออม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี	๓.๔๖	๐.๕๗๒	ปานกลาง
๙.เทศบาลได้ส่งเสริมให้บุคลากรประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย	๓.๕๐	๐.๖๑๒	มาก
๑๐.เทศบาลมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรในการสร้างสิ่งแวดล้อมด้วยความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	๓.๕๔	๐.๕๙๘	มาก
ภาพรวม	๓.๔๖	๐.๓๕๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านจิตวิสัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๖$, S.D. = ๐.๓๕๙)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านจิตวิสัยอยู่ในระดับมาก คือ เทศบาลได้มีการนำความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่าง

เหมาะสม เทศบาลได้ส่งเสริมให้บุคลากรประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่มีผิดกฎหมาย และเทศบาลมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรในการสร้างสิ่งแวดล้อมด้วยความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานที่ ๑ บุคลากรที่มี เพศ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ

(n=๑๓๒)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุ คลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๔๐ คน)		หญิง (๙๒ คน)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
๑. ด้านวัตถุวิสัย	๓.๓๘	๐.๔๐๖	๓.๔๑	๐.๓๖๘	๐.๔๑๙	๐.๖๗๖
๒. ด้านจิตวิสัย	๓.๔๐	๐.๔๒๒	๓.๔๙	๐.๓๒๖	๑.๔๑๙	๐.๑๓๔
รวม	๓.๓๙	๐.๓๙๙	๓.๔๕	๐.๓๑๖	๐.๗๓๘	๐.๖๗๖

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($t = ๐.๗๓๘$, $Sig. = ๐.๖๗๖$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ บุคลากรที่มี อายุ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

(n=๑๓๒)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านวัตถุวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๐๙	๔	๐.๒๗๗	๑.๙๙๒	๐.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๗.๖๗๑	๑๒๗	๐.๑๓๙		
	รวม	๑๘.๗๘๐	๑๓๑			
๒. ด้านจิตวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๓๖	๔	๐.๑๘๔	๑.๔๔๗	๐.๒๒๒
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๑๕๐	๑๒๗	๐.๑๒๗		
	รวม	๑๖.๘๘๕	๑๓๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๔๔	๔	๐.๒๒๓	๑.๙๕๖	๐.๑๐๕
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๕๐๔	๑๒๗	๐.๑๑๔		
	รวม	๑๕.๓๔๘	๑๓๑			

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำแนกตาม อายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=๑.๙๕๖$, $Sig.=๐.๑๐๕$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรที่มี อายุ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๓ บุคลากรที่มี สถานภาพ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพ

(n=๑๓๒)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านวัตถุวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๓๙	๒	๐.๒๑๙	๑.๕๔๓	๐.๒๑๘
	ภายในกลุ่ม	๑๘.๓๔๑	๑๒๙	๐.๑๔๒		
	รวม	๑๘.๗๘๐	๑๓๑			
๒. ด้านจิตวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๓๗	๒	๐.๑๐๙	๑.๔๔๗	๐.๘๖๘
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๘๔๘	๑๒๙	๐.๑๓๑		
	รวม	๑๖.๘๘๕	๑๓๑			
รวม	ระหว่าง	๐.๑๗๙	๒	๐.๐๙๐	๑.๗๐๖	๐.๔๗๐
	กลุ่ม	๑๕.๒๑๘	๑๒๗	๐.๑๑๘		
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๓๙๘	๑๓๑			
	รวม					

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำแนกตาม สถานภาพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=๑.๙๕๖$, $Sig.=๐.๑๐๕$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรที่มี สถานภาพ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๔ บุคลากรที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

(n=๑๓๒)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านวัตถุวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๐๒	๓	๐.๑๐๑	๐.๖๙๗	๐.๕๕๖
	ภายในกลุ่ม	๑๘.๔๗๘	๑๒๘	๐.๑๔๔		
	รวม	๑๘.๗๘๐	๑๓๑			
๒. ด้านจิตวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๘๒	๓	๐.๑๙๔	๑.๕๒๔	๐.๒๑๑
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๓๐๓	๑๒๘	๐.๑๒๗		
	รวม	๑๖.๘๘๕	๑๓๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๘๖	๓	๐.๒๙๒	๑.๒๑๓	๐.๓๐๘
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๗๗๒	๑๒๘	๐.๑๑๗		
	รวม	๑๕.๖๕๘	๑๓๑			

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=๑.๒๑๓$, $Sig.=๐.๓๐๘$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๕ บุคลากรที่มี ประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(n=๑๓๒)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านวัตถุดิบ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๕๓	๓	๐.๔๘๔	๓.๕๗๗*	๐.๐๑๖
	ภายในกลุ่ม	๑๗.๓๒	๑๒๘	๐.๑๓๕		
	รวม	๗	๑๓๑			
		๑๘.๗๘๐				
๒. ด้านจิตวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๑๘	๓	๐.๓๓๙	๒.๗๓๘*	๐.๐๔๖
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๘๖	๑๒๘	๐.๑๒๔		
	รวม	๗	๑๓๑			
		๑๖.๘๘๕				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๑๕	๓	๐.๔๐๕	๓.๖๕๔*	๐.๐๑๔
	กลุ่ม	๑๔.๑๘	๑๒๘	๐.๑๑๑		
	ภายในกลุ่ม	๓	๑๓๑			
	รวม	๑๕.๓๙๘				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=๓.๖๕๔$, $Sig.=๐.๐๑๔$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามโดยภาพรวม

(n=๑๓๒)

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	ประสบการณ์การทำงาน			
		ต่ำกว่า ๑ ปี	๑ - ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี
		๓.๖๐	๓.๔๘	๓.๒๘	๓.๔๐
ต่ำกว่า ๑ ปี	๓.๖๐	-	-๐.๘๘	๐.๓๒*	๐.๒๐
๑ - ๕ ปี	๓.๔๘	-	-	๐.๒๐*	๐.๐๘
๖ - ๑๐ ปี	๓.๒๘	-	-	-	-๐.๑๒
มากกว่า ๑๐ ปี	๓.๔๐	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๑ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ๑-๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง **จำแนกตามด้านวัตถุประสงค์**

(n=๑๓๒)

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	ประสบการณ์การทำงาน			
		ต่ำกว่า ๑ ปี	๑ - ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี
		๓.๕๗	๓.๔๗	๓.๒๔	๓.๓๕
ต่ำกว่า ๑ ปี	๓.๕๗	-	๐.๑๐	๐.๓๓*	๐.๒๒
๑ - ๕ ปี	๓.๔๗	-	-	๐.๒๓*	๐.๑๒
๖ - ๑๐ ปี	๓.๒๔	-	-	-	-๐.๑๑
มากกว่า ๑๐ ปี	๓.๓๕	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๑ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖-๑๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ๑-๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖-๑๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญมากที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง **จำแนกตามด้านจิตวิสัย**

(n=๑๓๒)

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	ประสบการณ์การทำงาน			
		ต่ำกว่า ๑ ปี	๑ - ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี
		๓.๖๓	๓.๕๐	๓.๓๓	๓.๔๕
ต่ำกว่า ๑ ปี	๓.๖๓	-	๑.๑๑	๐.๓๐*	๐.๑๘
๑ - ๕ ปี	๓.๕๐	-	-	๐.๑๗*	๐.๐๕
๖ - ๑๐ ปี	๓.๓๓	-	-	-	๐.๑๒
มากกว่า ๑๐ ปี	๓.๔๕	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๑ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ - ๑๐ ปี

บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ๑ - ๕ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ - ๑๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๖ บุคลากรที่มี ตำแหน่ง ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี

จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวม

(n=๑๓๒)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านวัตถุวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๘๒๗	๕	๐.๓๖๕	๒.๗๑๖*	๐.๐๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๙๕๒	๑๒๖	๐.๑๓๕		
	รวม	๑๘.๗๘๐	๑๓๑			
๒. ด้านจิตวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๒๒	๕	๐.๒๒๔	๑.๗๙๓	๐.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๗๖๔	๑๒๖	๐.๑๒๕		
	รวม	๑๖.๘๘๕	๑๓๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๗๔	๕	๐.๒๗๕	๒.๔๗๐*	๐.๐๓๖
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๐๒๓	๑๒๖	๐.๑๑๑		
	รวม	๑๕.๓๙๘	๑๓๑			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกัน (F=๒.๔๗๐, Sig.=๐.๐๓๖) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง **จำแนกตามโดยภาพรวม**

(n=๑๓๒)

ตำแหน่ง	ตำแหน่ง						
	ราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างชั่วคราว	ชำนาญการ	อื่นๆ	
	\bar{X}	๓.๔๕	๓.๕๔	๓.๒๓	๓.๔๕	๓.๕๘	๓.๓๘
ราชการ	๓.๔๕	-	-๐.๐๙	๐.๒๒*	๐.๐๐	-๐.๑๓	๐.๐๗
พนักงานราชการ	๓.๕๔	-	-	๐.๓๑*	๐.๐๘	-๐.๐๔	๐.๑๖
ลูกจ้างประจำ	๓.๒๓	-	-	-	-๐.๒๒*	-๐.๓๕	-๐.๑๕
ลูกจ้างชั่วคราว	๓.๔๕	-	-	-	-	-๐.๑๓	๐.๐๗
ชำนาญการ	๓.๕๘	-	-	-	-	-	๐.๒๐
อื่นๆ โปรตรระบุ	๓.๓๘	-	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่๔.๒๐ พบว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งราชการมีความคิดเห็นมากกว่าลูกจ้างประจำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

บุคลากรที่พนักงานราชการมีความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

บุคลากรที่มีตำแหน่งลูกจ้างประจำ มีความคิดเห็นน้อยกว่าบุคลากรลูกจ้างชั่วคราวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอ บางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านวัตถุประสงค์

(n=๑๓๒)

ตำแหน่ง	\bar{X}	ตำแหน่ง					
		ราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้าง ชั่วคราว	ชำนาญ การ	อื่นๆ
		๓.๓๘	๓.๕๓	๓.๑๙	๓.๔๓	๓.๖๓	๓.๓๑
ราชการ	๓.๓๘	-	๐.๑๕	๐.๑๙	๐.๐๕	๐.๒๕	๐.๐๗
พนักงาน ราชการ	๓.๕๓						
ราชการ		-	-	๐.๓๔*	๐.๐๑	๐.๑๐	๐.๒๒
ลูกจ้างประจำ	๓.๑๙	-	-	-	๐.๒๔	๐.๔๔	๐.๑๒
ลูกจ้างชั่วคราว	๓.๔๓	-	-	-	-	๐.๒๐	๐.๑๒
ชำนาญการ	๓.๖๓	-	-	-	-	-	๐.๓๒
อื่นๆ โปรดระบุ	๓.๓๑	-	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า พบว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งพนักงานราชการมีความคิดเห็นมากกว่าลูกจ้างประจำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๗ บุคลากรที่มี รายได้ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้

(n=๑๓๒)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านวัตถุวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๘๘	๓	๐.๒๙๖	๒.๑๑๖	๐.๑๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๗.๘๙๒	๑๒๘	๐.๑๔๐		
	รวม	๑๘.๗๘๐	๑๓๑			
๒. ด้านจิตวิสัย	ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๖๔	๓	๐.๑๘๘	๑.๔๗๔	๐.๒๒๕
	ภายในกลุ่ม	๑๖.๓๒๑	๑๒๘	๐.๑๒๘		
	รวม	๑๖.๘๘๕	๑๓๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๐๑	๓	๐.๒๓๔	๒.๐๓๔	๐.๑๑๒
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๖๙๗	๑๒๘	๐.๑๑๕		
	รวม	๑๕.๓๙๘	๑๓๑			

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำแนกตาม รายได้ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=๒.๐๓๔$, $Sig.=๐.๑๑๒$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๒๓ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑-๗

(n=๑๓๒)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๐.๗๓๘	๐.๖๗๖		✓
๒.	อายุ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๑.๙๕๖	๐.๑๐๕		✓
๓.	สถานภาพ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๑.๗๐๖	๐.๔๗๐		✓
๔.	ระดับการศึกษา	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๑.๙๓๒	๐.๑๓๐		✓
๕.	ประสบการณ์การทำงาน	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๓.๖๕๔	๐.๐๑๔	✓	
๖.	ตำแหน่ง	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๒.๔๗๐	๐.๐๓๖	✓	
๗.	รายได้	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๒.๐๓๔	๐.๑๑๒		✓

จากตารางที่ ๔.๒๓ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม
แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกันจึง
ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีรายได้ต่างกัน มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
บุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔ - ๔.๒๕

ตารางที่ ๔.๒๔ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	รสนิยมการกิน การใช้ การแต่งกายที่ปฏิบัติเลียนแบบเกินตัวการใช้ชีวิตควรมีความพอดี ตามอัตภาพของตนเอง	๒
๒.	การพัฒนาบางสิ่งบางอย่างต้องใช้ปัจจัยเข้ามาช่วยในการบริหารนี้คือปัญหาส่วนหนึ่ง	๒
๓.	บุคลากรยังมีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยไม่คุ้มค่า	๓
๔.	การใช้ชีวิตแบบไม่สมเหตุสมผล ใช้อารมณ์มากเกินไปจนเกิดปัญหา	๒
๕.	ค่าครองชีพสูงรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายทำให้มีการกู้ยืม เป็นหนี้สิน	๓
๖.	สิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงานแตกต่างกันในแต่ละสถานที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ	๑
๗.	การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจซึ่งทำให้ความพร้อมเพียงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตบางอย่างไม่ตรงตัวกันกับความต้องการทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา	๑
๘.	บุคลากรในองค์กรยังไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมากพอขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการพัฒนาและความรู้ด้านต่างๆ ทำให้การพัฒนาไม่ดีพอความต้องการสิ่งของที่เกินความจำเป็น	๑
๙.	บุคลากรมีความรู้ในหน้าที่ แต่ยังขาดความรู้ในการดำรงชีวิตทัศนคติที่ไม่ค่อยดี	๑
๑๐.	เกิดความเห็นที่ไม่ลงรอยกันสร้างความวุ่นวายขึ้นในกลุ่มทำให้เกิดความแตกแยก	๑

ตารางที่ ๔.๒๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกให้ในการดำเนินชีวิต ด้วยความประมาท ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบุคลากรอย่างสม่ำเสมอโดยการสอดแทรกในการอบรม, โดยเน้นการลงมือทำให้เป็นแบบอย่างและเห็นได้จริงมีเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ขององค์กร	๓
๒.	ควรมีการจัดกิจกรรม โครงการ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความประมาท	๑
๓.	การออมและการทำบัญชีในครัวเรือน ทำให้ก่อเกิดการประหยัด อดออม รู้จักพอเพียง พออยู่ พอกิน พอใช้	๔
๔.	ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องความประหยัดและการใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผล	๑
๕.	ควรมีการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ทุกองค์กรและทุกภาคส่วน	๑
๖.	ควรมีการหาความรู้ในเรื่องเหล่านี้เป็นอย่างดีในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรเข้าใจแก่นแท้ของหลักการนำมาใช้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๓
๗.	ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีการถ่ายทอดความรู้ให้ทั่วถึง ด้วยความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตมีเหตุผลไม่ประมาท โดยอาจจะเริ่มต้นจากการบรรยายหรืออบรมเพื่อให้เข้าใจความหมายอย่างท่องแท้	๓
๘.	ควรมีการประสานงาน สร้างความสัมพันธ์อันดีในองค์กร เพื่อสร้างความเข้มแข็งของจิตใจ และสามารถร่วมกันตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล	๑
๙.	ควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นอีกข้อหนึ่งในการดำเนินชีวิตมาใช้ในองค์กรอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อให้เกิดความผาสุกในครอบครัวและประเทศชาติ	๓
๑๐.	ควรปลูกจิตสำนึกในเรื่องของความพอดี ความเหมาะสม สมเหตุ สมผล เนื่องจากหากมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เกินความจำเป็นคุณภาพชีวิตจะแย่ลงในภายหลังหรือในอนาคต	๒

ตารางที่ ๔.๒๕ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑๑.	ควรส่งเสริมให้เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมพอดี ไม่มากเกินไปกำลังจนขาดความสุขในชีวิต	๒
๑๒.	ควรมีการสร้างกิจกรรม เพื่อความสามัคคีในชุมชนและในหมู่คณะที่ทำงาน การบำเพ็ญประโยชน์ เข้าวัดฟังธรรม ร่วมกิจกรรมทางศาสนา และตามประเพณีต่างๆ	๒
๑๓.	จัดให้มีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร สร้างความเข้มแข็งทางจิตใจสร้างสุขภาพจิตที่ดี การทำงานอย่างมีส่วนร่วม ช่วยเหลือกันและกัน เพื่อลดความกดดัน และมีสุขภาพจิตที่ดี	๒

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ตามกรอบแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งประกอบไปด้วย ๕ ด้าน คือ ๑. ด้านความพอประมาณ ๒. ด้านความมีเหตุผล ๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ๔. ด้านความรู้ ๕. ด้านคุณธรรมและคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย ๒ ด้าน ๑.ด้านวัตถุประสงค์ ๒.ด้านจิตวิสัย ดังต่อไปนี้

๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักความพอประมาณ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานแนวพระราชดำริไว้ คือต้องพอเพียงกับความต้องการที่เรามีอยู่ และอยู่ที่กำลังกายของเรา อยู่ที่กำลังทรัพย์เรา ต้องมีเป้าหมายของความพอเพียง เพราะแต่ละคนแต่ละครอบครัวไม่เหมือนกัน ความพอเพียงความต้องการของแต่ละคนเพราะฉะนั้นความพอเพียง ดูที่ความต้องการ เพราะความต้องการของแต่ละคนไม่เท่ากันแต่ว่าการพัฒนาบางสิ่งบางอย่างต้องใช้ปัจจัย เข้ามาช่วยในการพัฒนา เพื่อให้คนที่สนใจได้เข้ามาศึกษานำไปต่อยอดให้แก่ตนเอง หรือนำความรู้ไปเผยแพร่ให้แก่บุคคลที่สนใจ^๑

^๑ สัมภาษณ์ นางสาวกัญญากร ไช้สง, ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม ๒๕๖๒.

การดำเนินชีวิตต้องอยู่บนความพอประมาณ เรียบง่ายประหยัด พอเหมาะพอควร ตามศักยภาพของตนบริบทและสภาวะแวดล้อม ความพอเพียงคือความพอประมาณในตัวของเราเอง ไม่ใช่เอาการกระทำหรือกิจกรรมของคนอื่นเป็นเกณฑ์ของความพอประมาณ มีการวางแผนการใช้ชีวิตอย่างเป็นอย่างระบบ^๒

การพัฒนาคุณภาพก็คือการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่ปกติให้ดีกว่าเดิมแต่คุณภาพของแต่ละคนจะไม่เท่ากัน เพราะทุนที่มีอยู่เดิมของแต่ละคนมีไม่เท่ากันแต่เลือกที่จะใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานความพอเพียง^๓

ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ประกอบอาชีพที่มั่นคง ใช้ตนเองดูตนเองและก็ทำด้วยตนเองรู้จักใช้ชีวิตให้พออยู่ พอดี พอกิน ไม่ทำให้เดือดร้อนคนอื่น รู้จักพึ่งพาตนเอง^๔

ต้องรู้จักการจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่จำเป็น ไม่ใช่จ่ายเกินกำลัง เกินความสามารถที่หามาได้ รู้จักเก็บออม รู้จักวางแผนการใช้จ่ายในแต่ละคนชีวิตการที่เราจะใช้ชีวิตแบบประมาณตน คือมีความพอประมาณนั้น เราต้องรู้ตัวเองก่อนว่า เรามีอยู่แค่ไหนอย่างไร เราก็ใช้ตามที่เรามีไม่กู้หนี้ยืมสิน เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย ไม่ต้องดูคนอื่นให้ดูตัวเราแทน^๕

นับเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ดำเนิน ไปในทางสายกลาง ความพอดี ความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตน สังคมและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นมีการดำเนินชีวิตและใช้ชีวิตที่แตกต่างกันภายใต้บริบทความพอเพียง^๖

มีรายรับไม่พอกับรายจ่าย โดยส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายตามปกติในชีวิตประจำวันเกินตัวการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ไม่มีการวางแผนการใช้จ่าย ทำให้เกิดปัญหาทางด้านการเงิน ควรนำหลักความพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต^๗

การพัฒนาคุณภาพชีวิตคือการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการยึดหลักการประกอบอาชีพสุจริตและซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตนไม่เอารัดเอาเปรียบใช้ชีวิตด้วยความพอดี เห็นคุณค่ากับเพื่อนมนุษย์ร่วมโลกเดียวกัน ให้เกียรติ ให้ความโปร่งใส^๘

การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานด้วยความไม่ประมาทยึดทางสายกลางไม่โลกความพอประมาณในการใช้จ่ายมีหลักการและแนวในการดำรงชีวิตเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีทั้งในครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ^๙

^๒ สัมภาษณ์ นายสาธิต พันธุ์ช่อม, รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๓ สัมภาษณ์ นางสาวกัลลิกา, วิเศษโฆหาร หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๔ สัมภาษณ์ นายไพโรจน์ สิงสาหัส, หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๕ สัมภาษณ์ นางสาวจรรุวรรณ หล้าเนียม, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๖ สัมภาษณ์ นางสาวชุตินา เกิดบัณฑิต, นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๗ สัมภาษณ์ นายธนภฤต แก้วมณี, นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

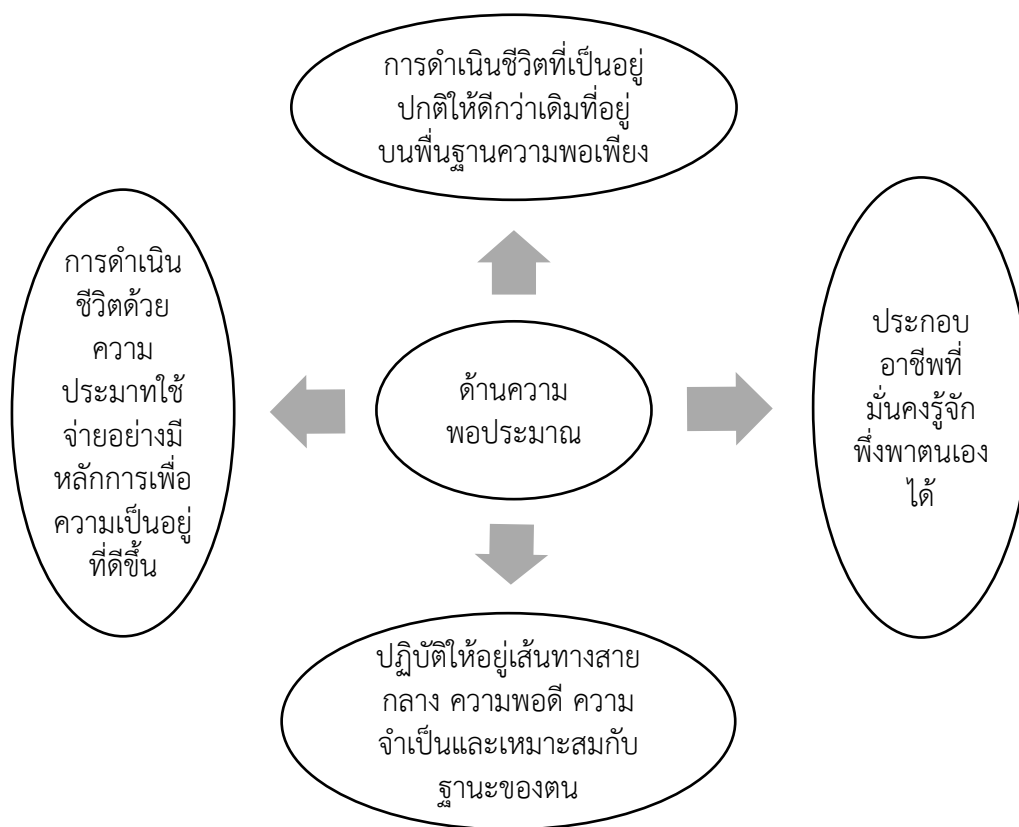
^๘ สัมภาษณ์ นางสาวปภาพร อร่ามเรือง, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๙ สัมภาษณ์ นางสาววันทยา กลมแป้น, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ความพอประมาณในความพอเพียง ความพอประมาณในครอบครัวคือต้องรู้จักพอ ตั้งแต่กระบวนการหามาใช้จ่ายไปมีการวางแผนใช้จ่ายไปถึงอนาคตและสอนให้ลูกรู้จักนำปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในชีวิตประจำวันด้านความพอประมาณ ประหยัดเพื่อให้มีอนาคตที่มั่นคง ^{๑๐}

พยายามใช้จ่ายด้วยความพอดีพยายามควบคุมรายจ่ายไม่ให้เกินกับรายรับและเหลือไว้เก็บออม มีการบริหารการเงินของตนเองและฝากประกันออมทรัพย์เก็บไว้ในยามจำเป็น เช่น ป่วย มีเหตุฉุกเฉินที่ต้องใช้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการวางแผนล่วงหน้าเอาไว้ ^{๑๑}

รู้จักประมาณตน ประหยัดและใช้จ่ายอย่างพอดี พอประมาณเท่าที่จำเป็นมากขึ้นจากเดิมใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย ประหยัด อุดออม มีการกำหนดรายจ่ายไม่ให้เกินรายได้ประจำเดือน เพื่อควบคุมสถานะทางการเงินที่ดีขึ้น ^{๑๒}

แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านด้านความพอประมาณ

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายสมปราษฎ์ จันทร์พุ่ม, นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง, นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นางสาววันทนา กันต่าย, เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

สรุป การเน้นพัฒนาคนในพื้นที่เป็นหลักเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน ความพอประมาณ รู้จักประมาณตน ประหยัดและใช้จ่ายอย่างพอดี ตามฐานะของตนเอง ครอบครัว หรือแม้แต่สังคมหรือชุมชน เมื่อมีความพอประมาณเป็นหลักในการดำเนินชีวิตหรือพัฒนาครอบครัวและสังคม ผลที่ได้ก็คือความสุข ความพอประมาณวัดค่าที่ความสุข ซึ่งนำมาบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักความมีเหตุผล

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผลในปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เมื่อเรานำมาใช้จะทำให้เรามีความสุข ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตก็ต้องมีเหตุผลในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวกับการพอเพียงในการดำเนินชีวิต เราต้องหาเหตุผลให้ตัวเอง อยู่บนเหตุผลความเป็นจริง บนทางสายกลางในการดำเนินชีวิต^{๑๓}

คุณภาพชีวิตจะดีขึ้นหรือไม่ดีขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความมีเหตุผลเพียงอย่างเดียว ต้องเอาองค์ประกอบอื่นๆ มาร่วมด้วย เช่น เรื่องทุนทรัพย์ ทุนทางสังคม เหล่านี้เป็นต้นทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเป็นอยู่แก่เรา เหตุสิ่งที่ได้รับนั่นคือผล และผลที่เกิดขึ้น^{๑๔}

หลักการมีเหตุผลข้อนี้มาเป็นเครื่องตัดสิน ความต้องการนอกเหนือจากปัจจัย ๔ คือความต้องการอื่นๆ เราต้องใช้ความพอประมาณ บวกกับความมีเหตุผลซึ่งเชื่อมโยงกันในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ บุคลากรของรัฐจะต้องพึงปฏิบัติ โดยตระหนักถึงหลักการและเหตุผลเพื่อประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความเหมาะสม^{๑๕}

การทำงานนั้นอาจมีผลเสียผลกระทบจากการกระทำได้ถ้าขาดความมีเหตุผล เช่น ขาดความละเอียดรอบคอบ ความถูกต้องของงาน เพราะเหตุผลของแต่ละคนต่างกันไม่ตายตัวอยู่ที่ว่าเหตุผลนั้นจะเข้าข้างตนเองหรืออยู่บนทางสายกลางในการดำเนินชีวิต เหตุผลของเราคือความพอใจในจุดที่ยืนอยู่ที่เป็นอยู่ ไม่มีความจำเป็นใด ที่ต้องไปแข่งกับคนอื่น^{๑๖}

เนื่องจากทุกคนต้องมีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ปัจจุบันทำให้ทุกคนต้องมีเหตุผลและไม่ประมาทดี คิดเองให้ได้ เมื่อเกิดปัญหาต้องรู้จักการแก้ไข น้อมนำเอาหลักการมีเหตุผล ของหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ดำเนินการแก้ไขปัญหา ทั้งตัวเราเองก็จะได้ประโยชน์^{๑๗}

^{๑๓} สัมภาษณ์ นางสาวกัญญากร ไช้สง, ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายสาธิต พันธุ์ช่อม, รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางสาวกัลทิษา วิเศษโวหาร, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายไพโรจน์ สิงสาหัส, หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวจรรววรรณ หล้าเนียม, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

จุดมุ่งหมายจริงๆ ของหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ให้ประชาชนมีความสุข สุขภาพที่ดีรวมทั้งความสุขทางกายและความสุขทางใจ เช่น ได้อยู่บ้าน ได้มีกำลังกายแข็งแรง ได้กินอิ่มนอนหลับ เป็นต้น มีการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ พิจารณาไตร่ตรองเหตุและผลอย่างรอบคอบ^{๑๘}

การมีเหตุผลต้องมีตั้งแต่แรก ก่อนจะจับจ่ายใช้สอยก็ต้องคิดพิจารณาแล้ว เป็นสิ่งมีค่านาน้อยเพียงใด เวลาที่จะใช้จ่ายก็ต้องมีเหตุผลเพียงพอว่า ทำไมเราต้องใช้จ่ายประมาณนี้ปรับตัวเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จำเกิดขึ้นในอนาคตที่มีการยอมรับและประกอบอาชีพเสริม^{๑๙}

การปฏิบัติงานข้าราชการต้องดำรงอยู่ในความไม่ประมาทมีการเตรียมรับเหตุการณ์และสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดอย่างเสมอ ความเกินประมาท ไม่ใช่ ความพอประมาท เพราะขาดหลักการมีเหตุผล แต่ถ้ามีเหตุผลความหมายก็จะตรงกันข้ามกับ ต้องมีความสอดคล้องกันและกันทั้ง๒ด้าน คือทำอย่างไรไม่ใหตนเองเดือดร้อนและก็ต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่นด้วย^{๒๐}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตแบ่งตามช่วงชั้นของอายุคนไม่ว่าจะช่วงอายุไหนก็แล้วแต่ ถ้าดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผลจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเป็นไปในทางบวก ถ้าดำเนินชีวิตอย่างไรเหตุไฉนผลไม่สมผิติดถูก คุณภาพชีวิตก็จะตกต่ำเป็นไปในทางลบหาความเจริญในชีวิตได้ยากในโลกที่ไม่มีอะไรที่แน่นอนเราจึงควรมีการแก้ไขปัญหา^{๒๑}

เตรียมความพร้อมในการรับผลกระทบคาดว่าทุกคนพยายามที่จะดำเนินการรับมือในสถานการณ์ แม้แต่ตัวของผมเองก็มี แต่เหตุผลนั้นจะผิดหรือถูกเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะความคิดเป็นปัจเจกไม่สามารถเหมือนกันเป็นของใคร ^{๒๒}

มนุษย์เราเป็นสัตว์สังคมชนิดหนึ่ง มีความเห็นแก่ตัวสูง เพราะเมื่อถ้ามถึงเหตุผลก็จะให้เหตุผลเข้าข้างตัวเอง และจะยอมรับเฉพาะในสิ่งที่ตัวเองถูก ปฏิเสธในสิ่งที่ตัวเองผิด รักษาผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก ซึ่งตรงนี้เราไม่ได้ถูกสอนกันมาตั้งแต่พื้นฐานดั้งเดิมด้วยสภาพเศรษฐกิจทำให้หลายคนมีความเครียดส่งผลกระทบต่อการทำงานจากเพื่อนร่วมงาน และสังคม ต้องปรับตัวและอดทนมากขึ้น^{๒๓}

การใช้สติในการคิดวิเคราะห์ผลได้ผลเสียสิ่งที่ถูกต้องกับสิ่งที่ผิด ใช้จิตสำนึกของตนเองมาเป็นเครื่องตัดสินใจไม่ต้องรอให้ใครบอกว่าผิดหรือถูกดีหรือไม่ดี ต้องคิดเองให้ได้ เมื่อเกิดปัญหาต้องรู้จักการแก้ไขเป็นลักษณะของการมองกลับมาในโลกความเป็นจริงมากขึ้น กล่าวคือนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาคิดพิจารณาประกอบกับเหตุและผลที่มีอยู่จริง เพื่อตัดสินใจในการดำเนินชีวิตมากขึ้น^{๒๔}

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวชุตินา เกิดบัณฑิต, นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายธนภุต แก้วมณี, นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

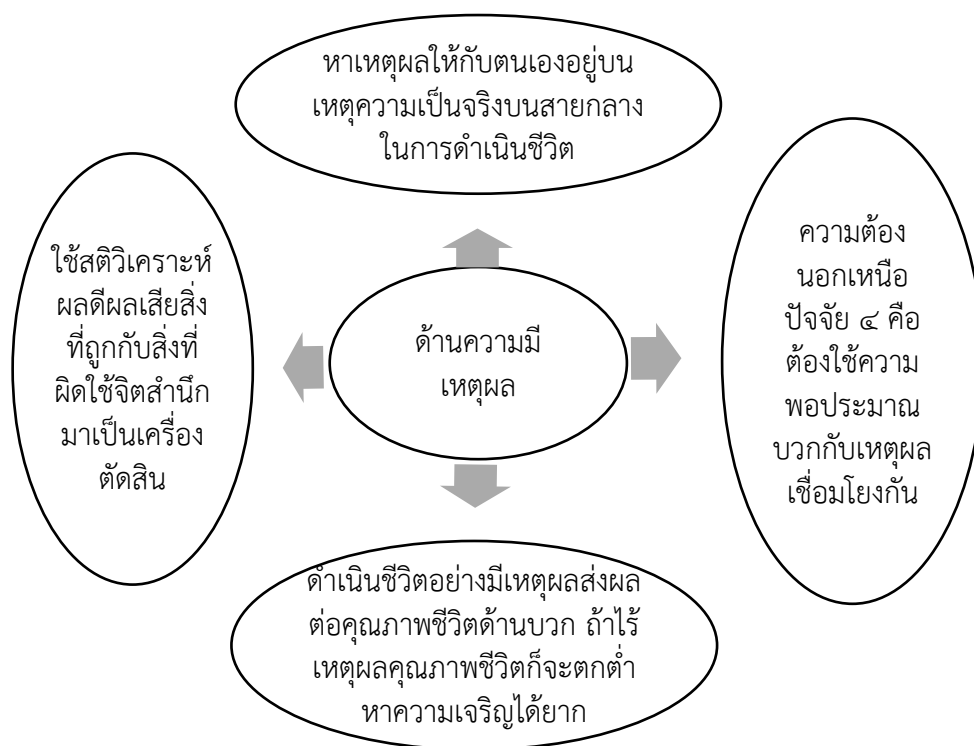
^{๒๐} สัมภาษณ์ นางสาวภาพร อร่ามเรือง, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นางสาววันทยา กลมแป้น, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายสมปราษฎ์ จันทร์พุ่ม, นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง, นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นางสาววันทนา กันต่าย, เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

แผนภาพที่ ๔.๒ แสดงการสังเคราะห์แบบสัมพัทธ์ด้านความมีเหตุผล

สรุป ความมีเหตุผลจึงเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หลักความมีเหตุผลจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงเหตุและปัจจัยแวดล้อม ความมีเหตุผล ไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น แต่จะใช้แต่สิทธิของตนไม่ก้าวก่ายในสิทธิประโยชน์ของผู้อื่น การจะพัฒนาคุณภาพชีวิตก็ต้องยึดหลักการมีเหตุผลไว้ประกอบกันในทุกๆ หลักการมีเหตุผลต้องมีตั้งแต่แรก ก่อนจะจับจ่ายใช้สอยก็ต้องคิดพิจารณาแล้ว ควรจะซื้อ มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด เวลาที่จะใช้จ่ายก็ต้องมีเหตุผลเพียงพอ

๓.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การพัฒนาคุณภาพชีวิต คือทำชีวิตที่เป็นอยู่เดิมให้ดีขึ้นกว่าเก่า และสำคัญที่สุขภาพหากร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วย การทำงานประกอบอาชีพก็จะไม่ขาดความต่อเนื่องสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้เรื่อยๆ ดังคำที่พระท่านว่า ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ การร่างกายแข็งแรงจะส่งผลให้เรามีกำลังในการประกอบอาชีพ สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือกำลังใจ แต่กำลังใจนี้มีส่วนสำคัญในการช่วยดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมด้านต่างๆ สำเร็จได้ จะทำให้เราเป็นกำลังสำคัญของครอบครัวและของสังคมได้ในอนาคต^{๒๕}

^{๒๕} สัมภาษณ์ นางสาวกัญญากร ไช้สง, ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม

วางแผนเรื่องการเงินโดยการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ทุกวันนี้มีความสุข เป็นความสุขที่เกิดจากการวางแผนชีวิตตั้งแต่พื้นฐานต้นที่ทุกคนควรมี เช่น เงินฝาก ออมทรัพย์ ใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ การวางแผนไว้ว่าจะเป็นการวางแผนแต่ตัวเราเองจะต้องวางแผนให้คนในครอบครัวด้วย^{๒๖}

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อเรานำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตก็จะทำให้คุณภาพชีวิตของเราดีขึ้น คือถ้านำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ยังไงก็ดีขึ้นแน่นอน แต่ต้องทำให้ถูกต้องด้วย ถ้าหวังคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ย่อมมีการบริหารตนเพื่อประโยชน์แก่ความอยู่รอด^{๒๗}

การพัฒนาคุณภาพชีวิต คือทำชีวิตที่เป็นอยู่เดิมให้ดีขึ้นกว่าเก่า หมายถึงการทำชีวิตให้ดีขึ้น การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มองว่า สำคัญที่สุขภาพร่างกายไม่เจ็บป่วย การทำงานหาเงินหรือการประกอบอาชีพก็จะไม่หยุดชะงักสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้เรื่อยๆ ^{๒๘}

กำลังใจมีส่วนสำคัญในการช่วยดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมด้านต่างๆ สำเร็จได้การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี จะทำให้เราเป็นกำลังสำคัญของครอบครัวและของสังคมได้ในอนาคตการดำรงอยู่ของบุคลากรในองค์กรด้วยการพึ่งพาตนเองและตั้งอยู่ในความไม่ประมาท^{๒๙}

การดำเนินชีวิตควรอยู่บนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะได้ไม่เป็นปัญหาเช่นทุกวันนี้ถ้ามีจิตสำนึกในการพิจารณาไตร่ตรองการสร้างสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ลด ละ เลิก เหล้าบุหรี่และอบายมุข เพื่อการมีสุขภาพที่แข็งแรง^{๓๐}

มีความเชี่ยวชาญและขีดความสามารถ ข้อจำกัดคือขีดความสามารถของตนเองและครอบครัว ก็จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ได้อย่างหนึ่ง พร้อมต่อการทำงานที่มีคุณภาพจะเป็นภูมิคุ้มกันสามารถพึ่งพาตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน^{๓๑}

ต้องเอาชีวิตประจำวันเชื่อมกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการดำรงชีวิต ต้องวางแผนก่อน แล้วจึงลงมือทำ เมื่อลงมือทำแล้วต้องมีการติดตามผลส่วนใหญ่สามารถรับผลกระทบและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการปฏิบัติราชการได้เป็นอย่างดี^{๓๒}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ถ้ามองในภาพรวมนั้น ต้องมาจากครอบครัว เพราะครอบครัวสามารถที่จะอบรมได้ เป็นขั้นแรกในการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน แล้วจึงควรมีการแก้ไขปัญหาต่างๆ เสมอเพื่อที่จะได้เตรียมตัวกับสถานการณ์ต่างๆ ได้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต^{๓๓}

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายสาธิต พันธุ์ขุ่ม, รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางสาวกัลทิษา วิเศษไวยหาร, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายไพโรจน์ สิงสาหัส, หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางสาวจรรุวรรณ หล้าเนียม, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางสาวชุตีมา เกิดบัณฑิต, นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายชนกฤต แก้วมณี, นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

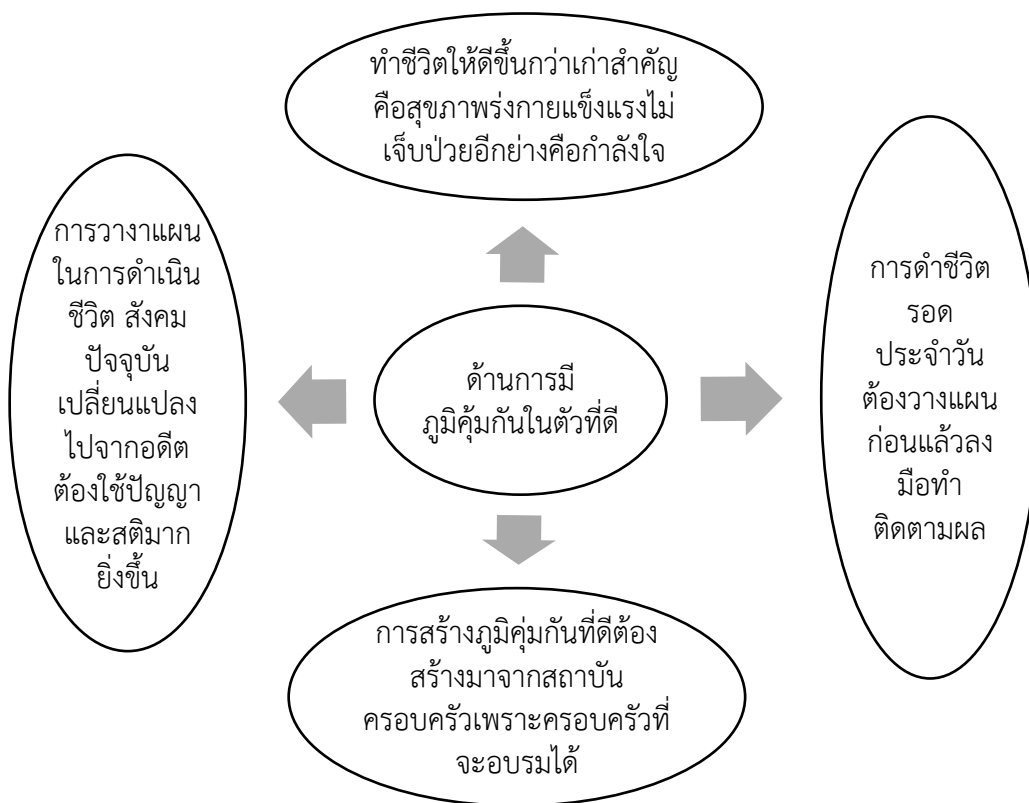
^{๓๒} สัมภาษณ์ นางสาวภาพร อร่ามเรือง, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางสาววันทิยา กลมแป้น, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

โดยส่วนใหญ่บุคลากรมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแต่ก็มีบางส่วนที่ยังไม่ปรับใช้กับตนเองต้องอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณในความพอเพียง คือดูความเหมาะสม เมื่อเน้นในทางการใช้จ่าย เราก็ต้องดูถึงการลงทุนหรือการกั๊ก การที่เราใช้เงินของอนาคตที่เรียกว่าเงินกู้นี้มากๆ ไม่ดีเพราะจะสร้างความลำบากให้กับเราได้^{๓๔}

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเมื่อมองในแง่ของนักธุรกิจจะเป็นการลงทุนแล้วให้ผลกำไรหรือค่าตอบแทนที่สูง นี่คือการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือการวางแผนในการดำเนินชีวิต สังคมปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ทั้งการใช้ชีวิต^{๓๕}

มีปัญหาและสติในการดำเนินชีวิตถือเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีประการหนึ่งการวางแผนการดำเนินชีวิตไว้ล่วงหน้า ที่เคยได้ยินจากสื่อต่างๆ มีการพูดถึงการทำบัญชีการทำบันทึกครัวเรือน^{๓๖}

แผนภาพที่ ๔.๓ แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

สรุป เป็นการวางแผนในการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานของความพอประมาณและความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีสติปัญญาในการดำเนินชีวิตถือเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีประการหนึ่งการวางแผนการดำเนินชีวิตไว้ล่วงหน้า คือจะไม่ใช้เงินของอนาคต เงินจากอนาคตก็คือเงินกู้ เหล่านี้เป็นการสร้าง

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายสมปราษฎ์ จันทร์พุ่ม, นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง, นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางสาววันทนา กันต่าย, เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ภาระที่เพิ่มขึ้นไม่ก่อให้เกิดความพอใจเพียง ประชญาเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ก็จะทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักความรู้

ด้านความรู้นี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นนักวิชาการและเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กร และเป็นผู้นำชุมชน เพราะฉะนั้นด้านความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความรู้ในการประกอบวิชาชีพช่วยให้การทำงานก้าวหน้า^{๓๗}

เมื่อเรารู้แล้วเราสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่ตนครอบครัวและสังคมต่อไปได้ เพื่อเป็นทั้งการพัฒนาความรู้ทักษะ และพฤติกรรมไปสู่การพัฒนาทัศนคติ อุปนิสัยเพื่อค้นหาตนเอง^{๓๘}

การศึกษาหาความรู้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมขององค์กร,ศึกษาระบบการทำงานในองค์กรภายในและภายนอก ศึกษาความรู้ในระยะเบียดที่เกี่ยวกับศึกษาภารกิจอำนาจหน้าที่ของตนเองและสภาพแวดล้อม^{๓๙}

บุคลากรได้พัฒนาตนเองได้ ต้องมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นแบบอย่างให้บุคคลอื่นก็จะนำไปปฏิบัติตามเพื่อพัฒนาเทศบาลให้ก้าวหน้าต่อไป^{๔๐}

จัดโครงการพัฒนาเพิ่มพูนทักษะความรู้คุณธรรมให้กับบุคลากรในเทศบาล เพื่อปลูกจิตสำนึกสร้างความสำเร็จ ความชำนาญการในหน้าที่เฉพาะด้านตามแผนกต่างๆ ในหน่วยงานของตนที่สังกัดอยู่เป็นผลดีต่อตนเองและองค์กร ในการปฏิบัติงาน^{๔๑}

มีการอบรมบุคลากรเทศบาลมีการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความรู้ในการปฏิบัติตนเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีนำความรู้มาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อนำมาพัฒนาองค์กรของตนเอง^{๔๒}

บุคลากรในเศรษฐกิจพอเพียงมิใช่รู้แค่ความพอเพียง ยังต้องรู้ถึงการบริหารจัดการด้วย บุคลากรต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงานและการดำเนินชีวิต^{๔๓}

^{๓๗} สัมภาษณ์ นางสาวกัญญากร ไช้สง, ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายสาธิต พันธุ์ขุ่ม, รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นางสาวกัลทิษา วิเศษโวหาร, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายไพโรจน์ สิงสาหัส, หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นางสาวจรรุวรรณ หล้าเนียม, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางสาวชุตินา เกิดบัณฑิต, นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายธนภุต แก้วมณี, นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงทุกวันนี้หาได้ง่ายมากจากสื่อ ยิ่งสื่อใกล้ตัวคือโทรศัพท์มือถือก็สามารถเข้าอินเทอร์เน็ตค้นคว้าหาความรู้ได้เลย ค้นคว้าหาความรู้แล้วมาวิเคราะห์ให้ต้องครได้เปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้อย่างสม่ำเสมอ^{๔๔}

ทุกคนรู้แต่ไม่ได้นำมาใช้หรือไม่ก็เข้าใจว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้เฉพาะชาวไร่ชาวนาโดยการแบ่งที่ดินตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ แต่ที่จริงแล้วทุกอาชีพสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ได้มีความรู้ในการประกอบวิชาชีพช่วยให้การทำงานก้าวหน้าความรู้และประสบการณ์จะทำให้ตัดสินใจได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล^{๔๕}

การปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองบางคูรัดเป็นไปตามระเบียบข้อกฎหมายต่างๆ เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนจะต้องศึกษาหาความรู้ระเบียบข้อกฎหมายต่างๆ อย่างดี ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือหลักเศรษฐกิจพอเพียงยังมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดีและได้ผล^{๔๖}

ทุกคนจะมีเท่ากันหมด ความรู้เหมือนกับทรัพย์สินทางปัญญา ยิ่งมีความรู้มากก็ยิ่งมีปัญญามาก ความรู้จากกล่าวได้ว่าเป็นเหตุ แต่การกระทำที่เกิดจากความรู้เป็นผลการใช้ชีวิตปัจจุบันสามารถหาความรู้ได้จากสื่อ ต่างๆ เพื่อเป็นความรู้และพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันเหตุการณ์และอินเทอร์เน็ต ต่างๆ^{๔๗}

รู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้นต่างกันคือต้องทดลองทำเองก่อนเมื่อทดลองทำแล้วได้ผลอย่างไร นั้นถึงจะเรียกว่าความรู้บุคลากรบางท่านมีความรู้เพียงผิวเผินเนื่องจากเข้าใจเพียงความหมายกว้างๆ จึงต้องมีการอบรมศึกษาเพิ่มเติมของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^{๔๘}

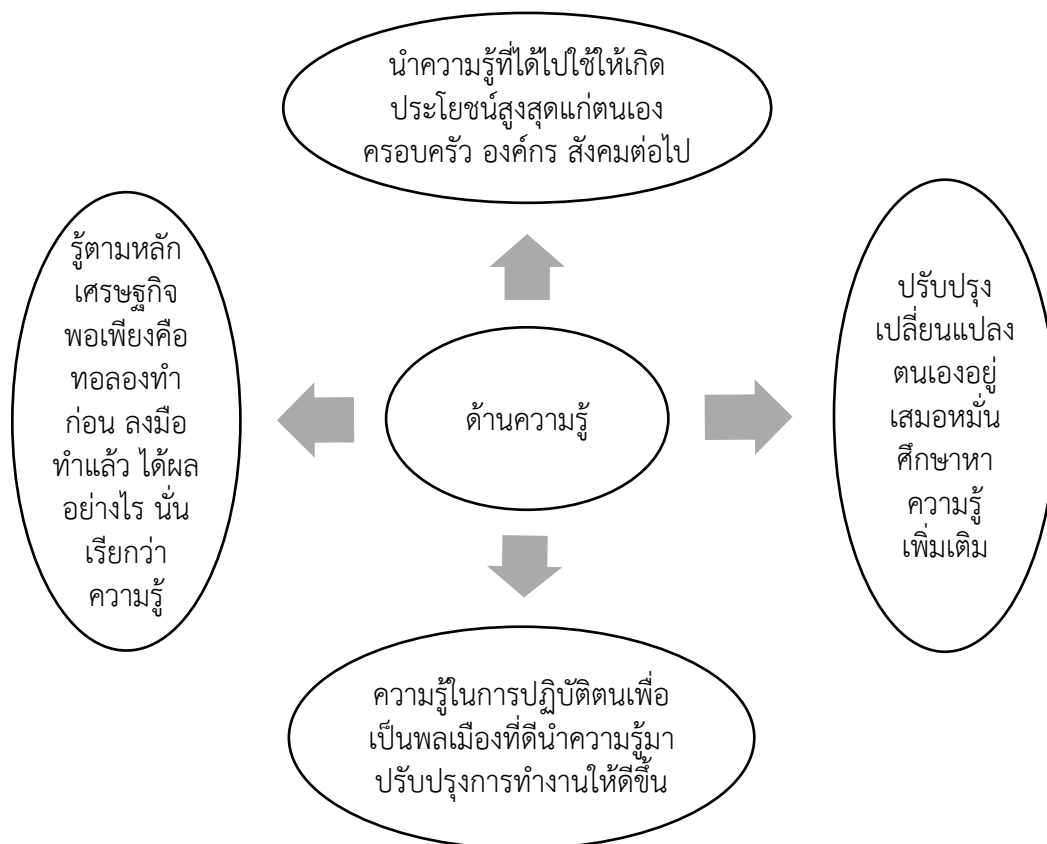
^{๔๔} สัมภาษณ์ นางสาวภภาพร อร่ามเรือง, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นางสาววันทยา กลมแป้น, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายสมปราษฎ์ จันทร์พุ่ม, นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง, นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นางสาววันทนา กันต่าย, เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

แผนภาพที่ ๔.๔ แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านความรู้

สรุป ความรู้เป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนมีความรู้ แต่จะสามารถนำความรู้นั้นมาใช้ได้มากน้อยเพียงใดเป็นประการหนึ่งเป็นการแสวงหาความรู้ต้องมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงตนเองอยู่เสมอหมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมการใช้ชีวิตปัจจุบันสามารถหาความรู้ได้จากสื่อต่างๆ ใช้สื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นความรู้และพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันเหตุการณ์

๕.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักคุณธรรม

ด้านคุณธรรมนับเป็นจุดสำคัญในการดำเนินชีวิต เพราะมีคุณธรรมชีวิตก็จะมีความสุขแต่ถ้าขาดคุณธรรมชีวิตก็จะมีแต่ความทุกข์ คุณธรรมประจำตน ใช้สติปัญญาในการใช้ชีวิตด้วยความเป็นภาวะผู้นำต้องมีการเสียสละคุณธรรมข้อนี้ที่สำคัญคือต้องเป็นแบบอย่างการดำรงชีวิตยึดหลักธรรมและยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^{๔๔}

^{๔๔} สัมภาษณ์ นางสาวกัญญากร ไช้สง, ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม

การดำเนินชีวิตให้ดีกว่าที่เป็นอยู่เดิม อาจจะมีเฉพาะสิ่งภายนอก สิ่งภายในก็สำคัญ เช่นเดียวกัน ที่จะต้องมีการพัฒนาให้เจริญไปกับสิ่งภายนอกก็คือคุณธรรม รู้จักเสียสละ แบ่งปันให้ผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเงินทองหรือทรัพย์สินตามอัธยาศัย^{๕๐}

ตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ที่ทั้งกันไม่ได้คือเงื่อนไขความรู้กับเงื่อนไขคุณธรรมต้องมีอยู่คู่กัน ถ้ามีความรู้แต่ขาดคุณธรรมบุคคลนั้นก็จะเป็นคนเอาเปรียบคนไม่ได้ใช้ความรู้ในทางที่ถูกที่ควรไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมือง^{๕๑}

การมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจในด้านต่างๆ ได้ดีซึ่งประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญา ยอมรับความเห็นของผู้อื่นอย่างเป็นความช่วยเหลือหรือบำเพ็ญประโยชน์ส่วนรวมในการดำเนินชีวิต^{๕๒}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านคุณธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึกสร้างความซื่อสัตย์ ในการปฏิบัติงาน การวัดค่าราคาคนทั้งนั้น แท้ที่จริงแล้วทุกคนต้องมีธรรมอยู่ในใจ คุณธรรมจะเป็นรูปแบบ แบบธรรมะ หรือเป็นในเชิงปรัชญาของปราชญ์ชาวบ้าน ก็ล้วนแต่ยึดการไม่เบียดเบียนกัน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีการเสียสละสิ่งของมีการแบ่งปันกัน^{๕๓}

ไม่โกงไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีมากก็แบ่งปันให้แก่ผู้อื่น ความสุขก็เกิดขึ้น คุณธรรมก็เป็นส่วนสำคัญ เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องวัดค่าราคาคน ไม่ใช่วัดด้วยปริมาณสิ่งของแต่วัดด้วยใจคนมีความขยันมั่นเพียรในการทำงานส่งเสริมการรู้จักสามัคคี^{๕๔}

ช่วยเหลือกันในการทำงานเพื่อส่วนรวม และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมถ้าอยากให้ใครเขาดีกับเรา เราก็ต้องดีกับเขาก่อนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเลยคือสละให้ก่อนและจะได้สิ่งที่ดีกว่ากลับมา^{๕๕}

สำคัญที่สุดคือ ความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ว่าจะหน่วยงานไหนหรือองค์กรไหน จะขาดความกตัญญูกตเวทียังไม่ได้ ต้องมีคุณธรรมประจำตน สิ่งที่ต้องทำคือความดี สิ่งที่ต้องมีคือคุณธรรม การอยู่ร่วมกันของคนต้องรู้จักการวางตนมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และมีความอดทนพากเพียร^{๕๖}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเริ่มที่ใจเป็นอันดับแรก เมื่อใจคิดจะพัฒนาทำให้ชีวิตตนเองดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิมเริ่มที่ใจ เพราะเริ่มที่ใจของตนเองให้มีคุณธรรมเมื่อตัวเองมีคุณธรรมแล้วก็จะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยเมตตาตามลำดับการมีจิตเกื้อกูลแก่ส่วนรวมก็ต้องมีเมตตาถึงจะช่วยเหลือคนอื่นได้^{๕๗}

^{๕๐} สัมภาษณ์ นายสาธิต พันธุ์ขุ่ม, รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๕๑} สัมภาษณ์ นางสาวกัลทิษา วิเศษไวยหาร, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๕๒} สัมภาษณ์ นายไพโรจน์ สิงสาหัส, หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๕๓} สัมภาษณ์ นางสาวจรรุวรรณ หล้าเนียม, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นางสาวชุตีมา เกิดบัณฑิต, นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นายชนกฤต แก้วมณี, นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

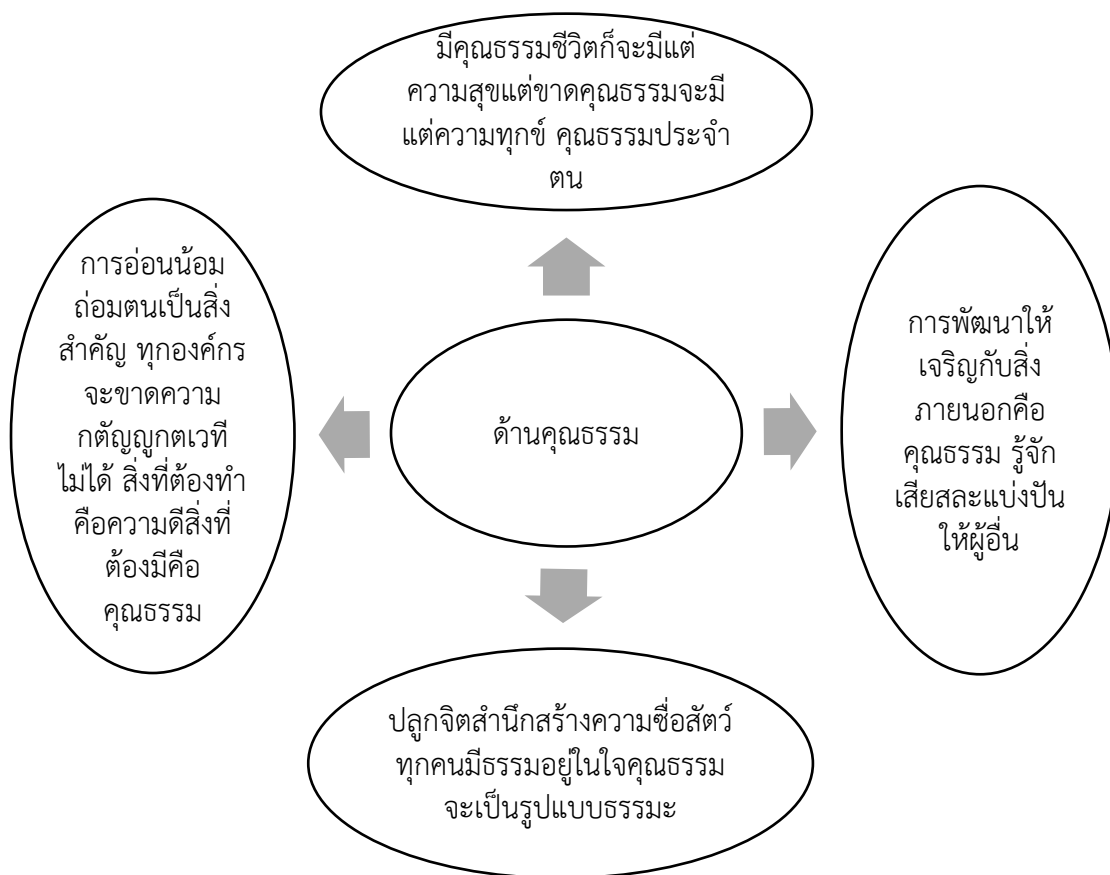
^{๕๖} สัมภาษณ์ นางสาวภาพร อร่ามเรือง, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๕๗} สัมภาษณ์ นางสาววันทิยา กลมแป้น, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

หลักการบริการคนนั้นต้องใช้ความเข้าใจ และมีเหตุผล ประกอบกับต้องใช้ความมีคุณธรรม เข้าเป็นปัจจัยการเสริมสร้างซึ่งจะช่วยขัดเกลาจิตใจคนในองค์กรให้อยู่ในธรรม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่าง ปกติสุข^{๕๘}

นอกจากการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว สิ่งที่จะช่วยพัฒนาตัวเราและช่วยให้เรามีสติในการใช้ชีวิต คือเรามีคุณธรรมในตนเองเพื่อจะใช้ชีวิตของเราอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข^{๕๙}

ในหลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นมีมากก็แบ่งปันให้แก่ผู้อื่น ความสุขก็เกิดขึ้นถึง จะจับต้องไม่ได้แต่ก็รู้ที่อยู่แก่ใจ แต่ธรรมข้อหนึ่งก่อนที่จะมีข้ออื่นๆ คือความเมตตา ต้องมีในตนถ้าเรามี ความเมตตาความทุกข์ก็จะน้อยเบาบางไปตามลำดับส่งผลให้การปฏิบัติตนการมีคุณธรรมจริยธรรมดีมากขึ้นตามลำดับ รวมถึงรู้จักพอประมาณและไม่เบียดเบียนผู้อื่น^{๖๐}

แผนภาพที่ ๔.๕ แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านคุณธรรม

^{๕๘} สัมภาษณ์ นายสมปราษฎ์ จันทร์พุ่ม, นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง, นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๖๐} สัมภาษณ์ นางสาววันทนา กันต่าย, เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

สรุป ทุกคนมีคุณธรรมประจำตนอยู่แล้วแต่จะแสดงออกในด้านไหนเท่านั้นเอง เป็นการพัฒนาที่ไม่เอาัดเอาเปรียบคนอื่นในการทำงาน บางคนก็มีศีลเป็นเครื่องปฏิบัติ มีหลักศาสนาของตนเป็นเครื่องยึดถือปฏิบัติบนพื้นฐานของหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้สำหรับการดำเนินชีวิต คุณธรรมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในหลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เราไม่โกงไม่เบียดเบียนผู้อื่น

๖.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามด้านวัตถุวิสัย

เทศบาลมีการตัดสินใจดำเนินงานเป็นระบบและขั้นตอนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีอาหาร เครื่องดื่มอุปโภคบริโภคให้กับบุคลากรโดยยึดหลักการใช้จ่ายแบบไม่ฟุ่มเฟือยคำนึงถึงทุนทรัพย์ของแต่ละบุคคล^{๖๑}

ด้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างวัตถุวิสัย คือ ต้องมีกินมีใช้พอสมควรกับอัตภาพตรงกันกับการพึ่งตนเองมีแผนในการรับมือส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัดที่สุดเท่าที่จะทำได้เป็นการบริหารจัดการให้บุคลากรในองค์กรดำรงชีวิตด้วยปัจจัยสี่ที่เหมาะสม^{๖๒}

การใช้จ่ายเงินกับสภาพเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันควรระมัดระวังประหยัดให้มากกว่าเดิมรู้จักประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างมีค่าและมีคุณภาพ การทำงานก็เช่นเดียวต้องความพร้อมทั้งกายและสติปัญญาครอบรอบแล้วทำให้มีการใช้ชีวิตที่ปลอดภัย^{๖๓}

จะมีมากหรือน้อยก็ต้องอาศัยหลักเศรษฐกิจด้วยถ้าเศรษฐกิจภายในประเทศดี ความเป็นอยู่ของประชาชนก็จะดีตามไปด้วย ถ้าเศรษฐกิจภายในประเทศแย่ ความเป็นอยู่ของประชาชนก็จะตกต่ำ ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปันมีน้ำใจต่อกันอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข^{๖๔}

เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของอย่างดียิ่งดี อาทิ อาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม เพราะทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำ ถ้าขาดบางสิ่งบางอย่างไป ก็จะทำให้ขาดคุณภาพชีวิตที่แย่งก็เป็นอย่างแต่ในยุคนี้แล้ว มีมากกว่าปัจจัย เช่น โทรศัพท์ เทคโนโลยีต่างเข้ามามีส่วนช่วยให้ชีวิตดีขึ้น^{๖๕}

ในกิจกรรมสำคัญต่างๆจึงถือว่าเป็นการพัฒนาตัวเองไปด้วยดังนั้นงานทุกอย่างที่ทำอยู่เป็นการได้รับการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นนั่นเองทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมและมีหน้าที่การงานที่มั่นคง^{๖๖}

^{๖๑} สัมภาษณ์ นางสาวกัญญากร ไช้สง, ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายสาธิต พันธุ์ขุ่ม, รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๖๓} สัมภาษณ์ นางสาวกัลทิษา วิเศษโหวหาร, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๖๔} สัมภาษณ์ นายไพโรจน์ สิงสหัส, หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๖๕} สัมภาษณ์ นางสาวจรรุวรรณ หล้าเนียม, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๖๖} สัมภาษณ์ นางสาวชุตีมา เกิดบัณฑิต, นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นสิ่งที่เราต้องเพิ่มให้มากยิ่งขึ้นในยุคปัจจุบันกับการอยู่ร่วมกันในองค์กรของรัฐมีความมั่นคงและความก้าวหน้ามากสามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน^{๖๗}

บุคลากรของเทศบาลดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีวิถีชีวิตที่เหมาะสมในการพัฒนาหาความรู้ที่ดี ค่อนข้างพร้อมเป็นส่วนใหญ่และได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามมาตรฐานชีวิตที่ดี^{๖๘}

การดำเนินการทุกขั้นตอนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น สิทธิเสรีภาพมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งด้านวัตถุ สังคม และ สิ่งแวดล้อม^{๖๙}

การประหยัดพลังงานเป็นนโยบายของชาติเพื่อเป็นการรณรงค์ให้บุคลากรในองค์กรลดประหยัด การใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม การอนุรักษ์ และฟื้นฟู เพิ่มเติมทดแทนสิ่งที่ขาดหายไปโดยการสร้างพลังงานทดแทนแบบธรรมชาติ สรรหา พัฒนา รักษาไว้ ใช้ประโยชน์^{๗๐}

วัตถุประสงค์ปัจจุบันมีพร้อมทั้ง อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย อาชีพการงานที่มั่นคงแต่ขึ้นอยู่กับบุคคลจะเลือกดำรงชีวิตแบบไหนเพื่อให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่อย่างมีระบบ เป็นแบบอย่างที่ดีก่อนทัศนคติประจำตัวและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว องค์กร ประเทศชาติ^{๗๑}

มีที่อยู่อาศัยและมีสุขภาพร่างกายที่ดี สิ่งแวดล้อม รวมถึงมีสภาพการเงินที่ดี เหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐานของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีแต่ถ้าทำได้อีกอย่างหนึ่งคือการเข้าวัดทำบุญ นั่งสมาธิได้บารมีสั่งสมคุณงามความดีจะทำให้มีความคิดที่ดี สงบ ใจเย็น ผิดฝนตนเองอยู่บ่อยทำให้บุคคลนั้นมีความคิดในแง่บวกมากขึ้น^{๗๒}

^{๖๗} สัมภาษณ์ นายชนกฤต แก้วมณี, นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

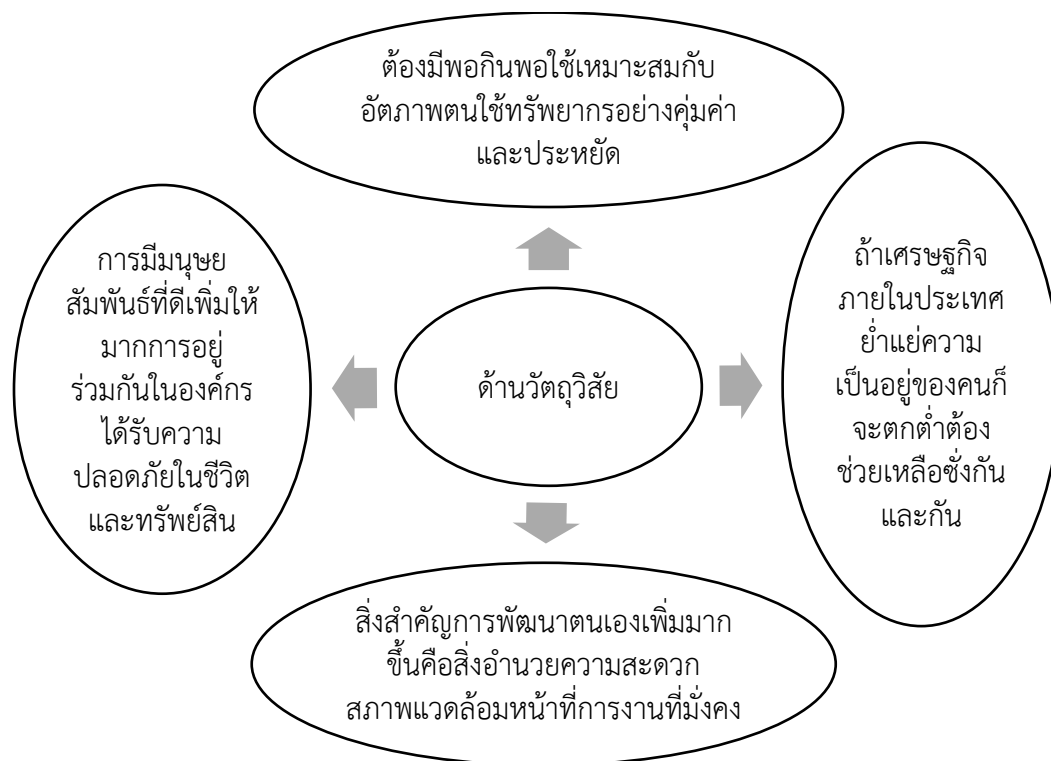
^{๖๘} สัมภาษณ์ นางสาวภาพร อร่ามเรือง, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๖๙} สัมภาษณ์ นางสาววันทิยา กลมแป้น, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๗๐} สัมภาษณ์ นายสมปราษฎ์ จันทร์พุ่ม, นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๗๑} สัมภาษณ์ นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง, นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๗๒} สัมภาษณ์ นางสาววันทนา กันต่าย, เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

แผนภาพที่ ๔.๖ แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านวัตถุวิสัย

สรุป พอมีกินมีใช้ตามอัตภาพของตนเองในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความเป็นอยู่ที่ดีมี รายได้ของครัวเรือนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตามความจำเป็น ความต้องการของคน ตามวัตถุ วิสัยที่เหมาะสมในการพัฒนาหาความรู้ที่ดี ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามมาตรฐานของคุณภาพ ชีวิตที่ดี

๗.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามด้านจิตวิสัย

การนำหลักปรัชญามาใช้ในชีวิตประจำวัน คุณภาพชีวิตประกอบไปด้วยความพร้อมทางด้าน ร่างกายและจิตใจในการดำรงชีวิตของคนเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างมีความสุขและยั่งยืน^{๗๓}

พอในความรู้สึกรู้สึกคนเราจะมีความรู้สึกเพียงพอไม่เท่ากัน บางคนมีมากก็ไม่พอ บางคนมีนิด เดียวก็พอ เป็นการเพียงพอหรือมีที่พึงทางจิตใจการรับรู้สภาพจิตใจของตนเอง การรับรู้ความรู้สึกทางบวก บุคคลที่มีต่อตนเองการรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเองรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง^{๗๔}

^{๗๓} สัมภาษณ์ นางสาวกัญญากร ไช้สง, ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๔} สัมภาษณ์ นายสาธิต พันธุ์ข่อม, รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

การรับรู้ถึงความคิดความจำสมาธิและการตัดสินใจความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ สามารถจัดการความเครียดและความกังวลทำให้บรรยากาศในที่ทำงานผ่อนคลาย มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น ความเครียดน้อยลง รู้จักยอมรับตนเอง และคุณค่าของตัวเองมากขึ้น^{๗๕}

สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตเช่นการรับรู้ว่าคุณค่าตนเองมีชีวิตอยู่อย่างอิสระไม่ถูกกักขังมีความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิตเมื่อมีปัญหาจะปรึกษากันด้วยดี พุดจากันด้วยความยิ้มแย้มฝึกฝนทักษะต่างๆ เข้าอกเข้าใจในการทำงานกันเป็นทีม และไม่เห็นแก่ตัว^{๗๖}

องค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้บุคลากรสามัคคีปรองดองกันเป็นอย่างมากเช่น การให้ความสำคัญกับสุขภาพ รู้จักบริโภคอาหารอย่างถูกต้อง พักผ่อนให้เพียงพอและออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ เพราะทำให้เทศบาลอบอุ่นใจอยู่มากขึ้น^{๗๗}

มีการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพสามารถมองเห็นเป็นนามธรรมได้เช่น การร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอโดยสมัครใจ กิจกรรมจิตอาสา ทำความดีเข้าร่วมกิจกรรมสวดเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติ^{๗๘}

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อสังคม องค์กร โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทางด้านสติปัญญาการเพิ่มทักษะความรู้ให้กับตนเองประสบการณ์ในด้านต่างๆ มีสุขภาพจิตที่ดี รู้จักผ่อนคลายความเครียดมีการควบคุมสติอารมณ์ได้ดี^{๗๙}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ต่างกันด้วย อาทิเป็นการสร้างสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุม สภาพทางจิตใจอารมณ์ โดยการหมั่นฝึกให้ทาน ทำงานอดิเรกที่ชื่นชอบ เข้าร่วมกิจกรรมสุนันทนาการ การฝึกสมาธิ ความวิตกกังวลการควบคุมอารมณ์ขึ้นอยู่กับพื้นฐานครอบครัว^{๘๐}

โดยมีความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตเห็นคุณค่าของตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองมากกว่ายิ่งขึ้น รักตนเองให้มาก เพราะถ้าไม่รักตนเอง ดูแล ใครเขาจะมาจะรักเรา เพื่ออยู่ร่วมกันกันในสังคมอย่างสงบสุข^{๘๑}

สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่ต้องการความเจริญก้าวหน้าต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง เงินทอง การยอมรับจากสังคม ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ไม่มีใครปฏิเสธ การทำงานที่ต้องอยู่กับคนอื่นมากมาย ประกอบกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น^{๘๒}

^{๗๕} สัมภาษณ์ นางสาวกัลทิษา วิเศษโวหาร, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นายไพโรจน์ สิงสาหัส, หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๗๗} สัมภาษณ์ นางสาวจรรุวรรณ หล้าเนียม, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๗๘} สัมภาษณ์ นางสาวชุตินา เกิดบัณฑิต, นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๗๙} สัมภาษณ์ นายธนภุต แก้วมณี, นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

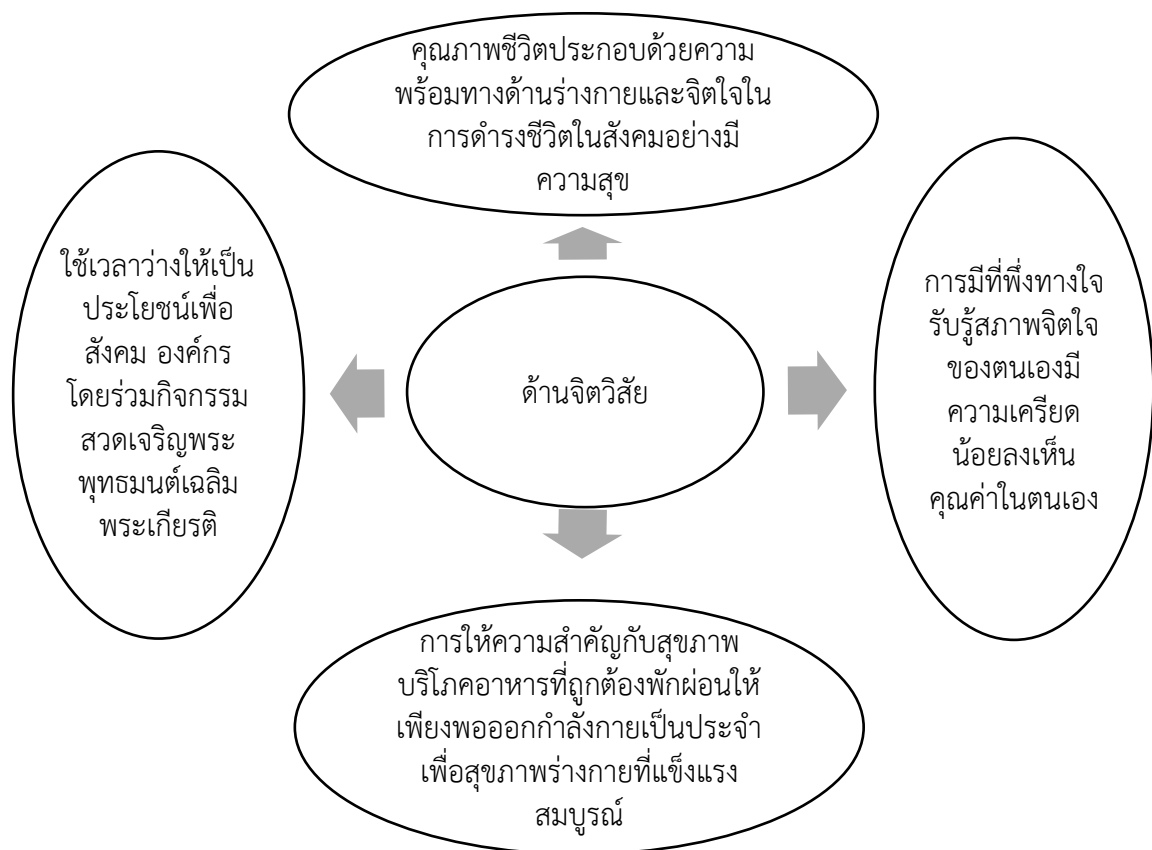
^{๘๐} สัมภาษณ์ นางสาวปภาพร อารัมเรือง, นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๘๑} สัมภาษณ์ นางสาววันทิยา กลมแป้น, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๘๒} สัมภาษณ์ นายสมปราชญ์ จันทร์พุ่ม, นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

อาจก่อให้เกิดความเครียดบ้างก็พยายามรับตัวเองยอมรับในข้อเสียของผู้อื่นปล่อยวาง ไม่คิดมากเกินไป ก็สามารถทำให้ผ่านจุดนี้ไปได้ บางครั้งอาจต้องระบายกับเพื่อน ครอบครัว เพื่อสร้างกำลังใจให้กับตนเอง^{๘๓}

บุคลากรที่เดินรอยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความพึงพอใจในชีวิต มีสุขภาพร่างกาย สุขภาพใจที่ดี ไม่วิตกกังวลรู้จักพอเพียงเห็นคุณค่าในตัวเอง ทำให้เกิดการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี ซึ่งส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันของสังคม^{๘๔}

แผนภาพที่ ๔.๗ แสดงการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้านจิตวิสัย

สรุป ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้ เทศนคติ ซึ่งแต่ละคนย่อมมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันในแต่ละระดับ การสร้างบรรยากาศในที่ทำงาน รู้สึกผ่อนคลาย ทำให้บุคลากรในองค์กรนั้นมีสุขภาพจิตที่ดี สุขภาพเป็นสิ่งมนุษย์ทุกคนปรารถนา ประสบการณ์ และความรู้สึกที่บุคคลสามารถบริหารจัดการได้เสมอ อาทิ สภาพจิตใจอารมณ์ ความวิตกกังวล เพื่อสร้างกำลังใจให้กับตนเอง

^{๘๓} สัมภาษณ์ นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง, นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๘๔} สัมภาษณ์ นางสาววันทนา กันต่าย, เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

๔.๖. องค์ความรู้

๔.๖.๑. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้

แผนภาพที่ ๔.๘. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๘. องค์ความรู้จากการวิจัย “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร ประกอบด้วย ๒ ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีข้อค้นพบคือ

๑.ด้านวิถีชีวิต

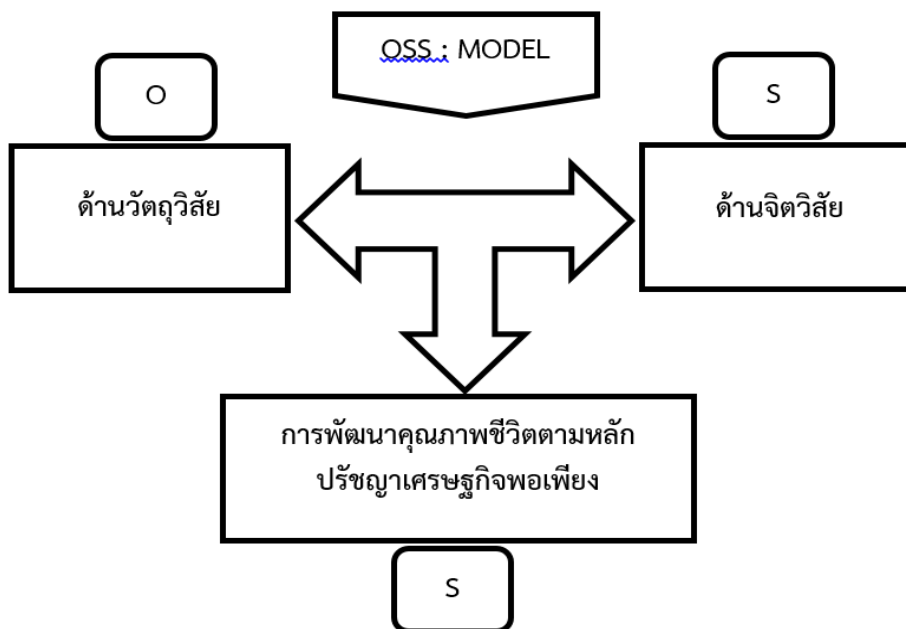
สร้างวินัยในออมเพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็นใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าประหยัดและมีคุณภาพในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมมีที่อยู่อาศัย ส่งเสริมให้รู้จักรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิตของตนเอง ฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อการปัญหาผลกระทบต่อน้ำที่การงานนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

๒.ด้านจิตวิสัย

การรณรงค์ให้บุคลากร ลด ละ เลิก อบายมุขเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบอาชีพสุจริตไม่ผิดกฎหมาย รู้จักพึ่งพาตนเองมีความอดทน อดออม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี มั่นศึกษาหาเพิ่มทักษะความรู้กับอาชีพและการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รู้รักสามัคคีร่วมมือกันทำกิจกรรมขององค์กรมีจิตใจเอื้ออาทรต่อและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๔.๖.๒. องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัย ดังแสดงในบทแผนภาพที่ ๔.๙. ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๙. องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์

O - Objective หมายถึง การดำรงชีวิตให้เหมาะสมการใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและประหยัดมีคุณภาพสร้างวินัยในการออมเพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น ผูกอบรมให้ความรู้ให้กับบุคลากรแก้ไขปัญหาการดำรงชีวิตผลกระทบต่อหน้าที่การงาน ศึกษาเพิ่มพูนทักษะนำความรู้มาประยุกต์ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้รู้จักรักษาสุขภาพร่างกายของตนให้แข็งแรง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพมีความเป็นอยู่ที่ดีได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดี

S - Subjective หมายถึง ปลุกฝังเรื่อง ลด ละ เลิก สิ่งอบายมุขทั้งปวง ประกอบอาชีพซื้อสัตว์ที่สุจริต การรู้จักพึ่งพาตนเอง ขยัน อดทน อดออม เพื่อคุณภาพความเป็นอยู่ที่ดีไม่เครียด มีสุขภาพจิตที่ดี มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองและมีความต้องการความเจริญก้าวหน้า เกียรติยศ ชื่อเสียง เงินทอง การยอมรับจากสังคม ความสำเร็จในหน้าที่การงาน เน้นการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

S - Sufficiency หมายถึง ทางการดำรงชีวิตโดยยึดทางสายกลางและปฏิบัติตนของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดในการดำรงชีวิตประจำวันที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุล มั่นคงและยั่งยืน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๓๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๗ มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗ มีสถานภาพโสด จำนวน ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓๐ มีระดับการศึกษา มีปริญญาตรี จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕๐ มีประสบการณ์การทำงาน ๑ - ๕ ปี จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๐ มีตำแหน่ง ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๐ มีรายได้ จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๐.

๕.๑.๒ ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๒๖๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑. **ด้านความพอประมาณ** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๒$, S.D. = ๐.๔๔๘)

๒. **ด้านความมีเหตุผล** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = ๐.๓๖๗)

๓. **ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๖$, S.D. = ๐.๓๕๘)

๔. **ด้านความรู้** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๓$, S.D. = ๐.๓๓๐)

๕. **ด้านคุณธรรม** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๓๔๘)

๖. **ด้านวัตถุวิสัย** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๐$, S.D. = ๐.๓๗๙)

๗. **ด้านจิตวิสัย** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๖$, S.D. = ๐.๓๕๙)

๕.๑.๓ สรุปแบบสัมภาษณ์

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบ ๗ ด้าน ดังนี้

๑) **การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักความพอประมาณ** เป็นการเน้นพัฒนาคนในพื้นที่เป็นหลักเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประหยัดใช้จ่าย อดออม สิ่งที่มาได้เพื่อนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การดำเนินชีวิตอยู่บนความพอประมาณ เรียบง่าย ประหยัด ตามอัตภาพและเศรษฐกิจบ้านเมือง ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ประกอบอาชีพที่มั่นคง เพื่อให้

บุคลากรในองค์กรได้เพิ่มพูนทักษะการดำรงชีวิตของตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีศูนย์เรียนรู้ภายในเป็นที่ให้ข้อมูล และเป็นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันผู้ที่สนใจ เมื่อบุคลากรมีความเข้าใจในการจับจ่ายใช้สอยมีประสบการณ์ ความพอประมาณในความพอเพียง ความพอประมาณในครอบครัว มีความรู้ จึงทำให้สามารถยกระดับชีวิตการเป็นอยู่ของบุคลากรในองค์กรทำให้บุคลากรเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตัวเองได้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักมีเหตุผล บุคลากรของรัฐจะต้องพึงปฏิบัติ โดยตระหนักถึงหลักการและเหตุผลเพื่อประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมจะต้องคำนึงถึงเหตุและปัจจัยแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องดีงาม เกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์และความสุขแก่บุคลากรโดยรวม ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นการเปลี่ยนแปลงในอนาคตจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยคำนึงถึงบริบทพื้นที่ของตนเองว่าเหมาะที่จะนำมาใช้ในด้านไหนก่อน โดยมีการจัดประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างรอบด้าน

๓) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การดำรงชีวิตที่เป็นอยู่เดิมให้ดีขึ้นกว่าเก่า และสำคัญที่สุขภาพ หากร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วย ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ การร่างกายแข็งแรงจะส่งผลให้เรามีกำลังในการประกอบอาชีพ สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือกำลังใจ แต่กำลังใจนี้มีส่วนสำคัญในการช่วยดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมด้านต่างๆ สำเร็จได้ จะทำให้เราเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ให้มีสภาพพร้อมรองรับต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในองค์กร ผู้นำและบุคลากรในองค์กรได้เอาใจใส่ดูแลชุมชนและสิ่งแวดล้อม จึงมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ เพื่อจัดทำระบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ถือเป็น การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งจะทำให้บุคลากรพึ่งพาตนเองได้ สามารถอยู่รอดได้ด้วยตนเองและพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง

๔) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักความรู้ เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรอย่างรอบด้าน เพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาองค์กรพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมไปสู่การพัฒนาทัศนคติ อุปนิสัยเพื่อค้นหาตนเอง ทำให้บุคลากรสามารถปรับตัว และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในได้ เพื่อให้บุคลากรได้รับทราบเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้อย่างสม่ำเสมอ ผ่านศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสามารถหาความรู้ได้จากสื่อต่างๆ เพื่อเป็นความรู้และพัฒนาตนเอง เพื่อให้ทันเหตุการณ์ และอินเทอร์เน็ตขององค์กรและการช่วยเหลือจากภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของบุคลากร จะทำให้เกิดความสามัคคีและรวมตัวช่วยกันในการพัฒนาองค์กรอย่างแท้จริง

๕) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักคุณธรรม เป็นการพัฒนาที่ไม่เอาัดเอาเปรียบคนอื่นในการทำงานของคนในองค์กรโดยยึดตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การทำงานพัฒนาองค์กรเป็นไปอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง เมื่อคนในชุมชนมีหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตโดยใช้คุณธรรมนำความรู้ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตมีกระบวนการคิดการทำงานร่วมกันให้อยู่ในความพอเพียง ซื่อสัตย์ในการประกอบอาชีพอย่างสุจริตช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาองค์กรการมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจในด้านต่างๆ ได้ดี ซึ่งประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนมีความเพียร มีสติปัญญา ยอมรับความเห็นของผู้อื่นอย่างเป็นธรรมทำให้องค์กรกายเป็นตัวอย่างในการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๖) การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านวัตถุวิสัย เป็นการพัฒนาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตการมีพอกินพอใช้ตามอัตภาพของตนเอง การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความปลอดภัยในชีวิต การแบ่งปันน้ำใจมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ปัจฉัย๔ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม อาหารยารักษาโรค สภาพแวดล้อมที่ดี มีหน้าที่การงานที่มั่นคง มีทรัพย์สินที่เลี้ยงชีพตนเองได้ การดำรงชีวิตทุกขั้นตอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม การดำรงชีวิตประจำวันต้องมีปัจฉัย๔ เป็นพื้นฐานอย่างเหมาะสม เป็นมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดี

๗) การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตวิสัย การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันโดยมีการดำเนินชีวิตความรู้สึกรู้จักคิด ผ่อนคลาย มีสุขภาพจิตที่ดี เครียดน้อยลง รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น เมื่อมีปัญหาปรึกษากันด้วยดีเข้าอกเข้าใจในการทำงานเป็นทีมไม่มีความเห็นแก่ตัวทำให้เกิดความสามัคคีปรองดอง สร้างบรรยากาศในที่ทำงานอบอุ่นน่าอยู่มากขึ้นทำให้การดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ มีสุขภาพจิตที่ดีมีความสุขพยายามรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นปล่อยวาง ไม่คิดมากเกินไปสามารถผ่านจุดนั้นไปได้ สิ่งสำคัญคือ การรู้เห็นคุณค่าในตนเอง ควบคุมอารมณ์ของตนเอง ซึ่งมีผลต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

๕.๑.๕ สรุปปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหา และอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑. บุคลากรในองค์กรยังขาดความรู้ความสามารถเพียงพอในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมากพอขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการพัฒนาและความรู้ด้านต่างๆ ทำให้การพัฒนาไม่ดีพอ

๒. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้บุคลากรบางส่วนมีการสร้างหนี้ เช่น มีการกู้ยืม ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การใช้สิ่งของเกินความจำเป็น ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๓. บุคลากรในองค์กรบางส่วนยังไม่สามารถเลิกสิ่งอบายมุข ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำร้ายตัวเองและสังคมโดยรวม

๔. การพัฒนาบางสิ่งบางอย่างต้องใช้ปัจจัยเข้ามาช่วยในการบริหารนี้คือปัญหาส่วนหนึ่ง
ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑. การทำบัญชีในครัวเรือนทำให้ก่อเกิดการประหยัดอดออมรู้จักพอเพียงพออยู่พอกินพอใช้และการส่งเสริมการพัฒนาแกนนำแต่ละองค์กร เพื่อไปเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชน เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ต้องรณรงค์โทษของอบายมุขต่างๆ โดยอาศัยวัดเป็นที่อบรมคุณธรรม ศีลธรรม และสร้างระเบียบขึ้นมาร่วมกันในองค์กรหรือกลุ่มและบังคับให้ทำตามระเบียบที่สร้างขึ้นร่วมกันไม่ให้มีการเหลื่อมล้ำเกิดขึ้นภายในกลุ่ม

๓. ใช้เหตุผลในการพิจารณาแก้ไขปัญหาย่างถูกวิธีและรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกันเมื่อเกิดปัญหาเล็กน้อยภายในองค์กร

๔. ปลุกฝังให้คนในองค์กรมีความซื่อสัตย์สุจริต, มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้โอกาสกับผู้ที่เคยทำพลาด

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” โดยรวมทั้ง ๗ ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมทั้ง ๗ ด้านมีดังนี้

๑) **ด้านความพอประมาณ** การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความพอประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระหมื่น ธีรจิตโต (สีทน)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความ

คิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะอำเภอดุสิต จังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับมาก^๑

๒) ด้านความมีเหตุผล การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความมีเหตุผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมศก จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมศกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า การรับรู้ด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๒

๓) ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **จารุวรรณ บัวทุม** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมสาขาจังหวัดพิจิตร” ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมสาขาจังหวัดพิจิตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๓

๔) ด้านความรู้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านความรู้ คุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชน วัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ของประชาชนมีความพึงพอใจในชีวิตการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทุกด้านอยู่ในระดับมาก^๔

^๑ พระหมื่น ธิรจิตโต (สีทน), “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะอำเภอดุสิต จังหวัดอุบลราชธานี”, **สารนิพนธ์สาขาวิชาประวัติศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

^๒ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม, “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมศก จังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม), ๒๕๕๗.

^๓ จารุวรรณ บัวทุม, “การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมสาขาจังหวัดพิจิตร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๔ พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง) “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนวัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิธรรม**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

๕) ด้านคุณธรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระปริยญา ฐิตธมโม (จันทะมงคล)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษารายงานว่า ประชาชนที่มีรายได้ ตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๕

๖) ด้านวิถีชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านวิถีชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุทธิพงศ์ บุญผดุง** ได้ศึกษารายงานเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการรวมกลุ่มทางสังคม ด้านสภาพอารมณ์ที่ดีและด้านสภาพร่างกายที่ดี ตามลำดับ ในขณะที่ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและด้านการตัดสินใจด้วยตนเองมีระดับคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง^๖

๗) ด้านจิตวิสัย การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านจิตวิสัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษารายงานว่า พบว่า มีระดับการปฏิบัติของประชาชนทั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๗

๕.๒.๒ เปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง และรายได้ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

^๕ พระปริยญา ฐิตธมโม (จันทะมงคล), “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๖ สุทธิพงศ์ บุญผดุง, “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ ๑)”, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔).

^๗ รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” **รายงานวิจัย**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔).

บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าเพศไม่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระหมี ธิรจิตโต (สีทน)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะ อำเภอดงระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะอำเภอดงระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๙ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าอายุไม่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร)** ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่จำแนกตาม อายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน^๙ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าสถานภาพไม่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด นนทบุรี ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **Phang Kosal** ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ

^๙ พระหมี ธิรจิตโต (สีทน), “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะ อำเภอดงระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี”, **สารนิพนธ์สาขารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

^๙ พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนใน ตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน^{๑๐} จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ทำให้รู้ว่ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระปริญญาลิขิตธมโม (จันทะมมงคล)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษารว้วิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ ตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ^{๑๑}จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ทำให้รู้ว่ประสบการณ์การทำงานมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด โดยภาพรวมแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอศไก จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปฐมอศไก โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ^{๑๒} จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชน วัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน

^{๑๐} Phang Kosal, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา”[ออนไลน์],แหล่งข้อมูล file:///C:/Users/Meewhat/Downloads/149083-Article%20Text-399317-1-10-20181004.pdf. [๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒].

^{๑๑} พระปริญญาลิขิตธมโม (จันทะมมงคล), “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๒} ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม, “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอศไก จังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๗).

กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๑๓} จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ทำให้รู้ว่ารายได้ ไม่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พบว่า มีระดับการปฏิบัติของประชาชนทั้งโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน”^{๑๔}จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

๑) ภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรปลูกฝังให้ประชาชนหรือบุคลากรรู้จักประกอบอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ลดรายจ่ายของครอบครัวและสร้างความตระหนักถึงการมีวางแผนรายรับ-รายจ่ายไว้ล่วงหน้า

๒) การส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้วยการลด ละ เลิกอบายมุขต่างๆ อันเป็นการส่งผลเสียต่อการทำงานและการดำเนินชีวิต รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวินัยในการออมให้กับบุคลากรเทศบาล

๓) การพัฒนาความรู้ในการทำงานแบบองค์รวมในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บุคลากรสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานได้

^{๑๓} พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง) “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชน วัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑).

^{๑๔} รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” **รายงานวิจัย**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔).

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

๑) บุคลากรควรมีองค์ความรู้เรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสมคุ้มค่า มีความเพียงพอตามความต้องการและใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๒) บุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด ควรตระหนักรู้ถึงการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในองค์กรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดและผู้บริหารควรมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของพนักงานเทศบาลและการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน

๓) บุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดควรสร้างความพอประมาณของตนเองให้เกิดขึ้นก่อนและประกอบอาชีพที่มั่นคงมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ควรศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่เน้นหลักการบริหารมนุษย์และเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. ควรมีการศึกษาในด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัดเพิ่มเติม เช่น ด้านการเมือง สังคมวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

๓. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานองค์กร เพื่อก่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑). หนังสือทั่วไป:

กระทรวงสาธารณสุข. “เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย”.

เชียงใหม่: กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๒.

การพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๘.

การศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ. ทฤษฎีใหม่สู่การเรียนรู้มุ่งสู่เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, ๒๕๔๓.

การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, ๒๕๕๑.

เกื้อ วงศ์บุญสิน. ประชากรกับการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๘.

จักษิ์ เสริมทรัพย์. คุณภาพชีวิตกับการทำงาน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๓.

จำนง หนูนิล และพัฒนสุตา สอนชื่อ. หนังสือเรียนสาระกับทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชา เศรษฐกิจ

พอเพียง (ทช ๒๑๐๐๑) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง ๒๕๕๔.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา “คำปรารภ” ในคำพ้อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพระดาบส, ๒๕๕๑.

ชุตติ ระบอบ และคณะ. ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒ นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ,

๒๕๕๓.

ดวงศักดิ์ ชื่นสินธุ์. “หมู่บ้านต้นแบบดีเด่นเศรษฐกิจพอเพียง ๗๕ จังหวัด”. มติชน. ๓๐ มิถุนายน, ๒๕๔๙.

ทศ คณนาพร. พลิกกลยุทธ์ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจ สไตส์เจ้าสวรรค์ เจียรนวนนท์. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์ไพลิน, ๒๕๕๒.

ประเวศ วะสี. ประชาคมตำบล ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียงศีลธรรมและสุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ ณ ปรินตติ้งเซ็นเตอร์, ๒๕๔๑.

ประเวศ วะสี. เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, ๒๕๕๐.

ประเวศน์ วะสี. ประชาคมตำบล. ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศีลธรรมและสุขภาพ.

พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๑.

ป่วย อึ้งภากรณ์. ศาสนธรรมกับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โกมลคีมทอง, ๒๕๕๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ผาสุก ยุทธมธธา. **คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: คอมแพคท์พรีน จำกัด, ๒๕๔๐.
- พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ.ดร. **ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์** พิมพ์ครั้งที่ ๑. เชียงใหม่: บริษัท ประชากรธุรกิจ จำกัด, ๒๕๕๘.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **การศึกษาเพื่อสันติภาพ**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๗.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. **คำพ่อสอน: ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ, ๒๕๕๒.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. **คำพ่อสอน: ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพระดาบส, ๒๕๕๗.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. **เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงอะไร**. สถาบันไทยพัฒนา: มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๐.
- ศรายุทธ์ บุรณ์เจริญ. **งาน หนูนิล และพัฒนาสู่ตา** สอนชื่อ. **หนังสือเรียนสาระกับทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง (ทช ๒๑๐๐๑) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง ๒๕๕๔**.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. **ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๓.
- ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ. **คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๕๖.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. **คุณภาพชีวิตของคนในเขตเมืองภาคกลาง**. กรุงเทพมหานคร: ทิพนตร์การพิมพ์, ๒๕๔๒.
- สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์. **มาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงาน**. สมุทรสาคร: สำนักพิมพ์ก๊อตเนส, ๒๕๕๑.
- สมนึก ภัททิยธนี. **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กทม: ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙.
- สมพร เทพสิทธิธา. **เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: สภาอุรวุทธิกสมาคมแห่งชาติ, (๒๕๔๙): ๔๓.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๙.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๖๐.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์, ๒๕๕๐.
- สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(NIDA). “คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี ๒๕๕๓”. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๓.
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. คู่มือการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอสเพรส จำกัด, ๒๕๕๔.
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. แนวทางการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สไตส์ศรีเอทีพีเฮ้าส์ จำกัด, ๒๕๖๐.
- สิน พันธุ์พินิจ. เทคนิคการวิจัยทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูนพลับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย โครงการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปในการสำรวจสุขภาพจิตในพื้นที่. โรงพยาบาลสวนปรุง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๕.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกทุก ๑๐๐ ตัวชี้วัด และ ๒๖ ตัวชี้วัด. โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๐.
- ๒๐๙ คำสอนพอเศรษฐกิจพอเพียง หนังสือเฉลิมพระเกียรติเฉลิมฉลองพระชนมายุ ๘๑ พรรษา. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา สถาบันลือธรรม, ๒๕๕๑.

๒). ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

- กมลวรรณ ปั้นขาว. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”. สารนิพนธ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.
- เกสิดแก้ว บุญเกิด. “คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี”. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.
- ฐิติมา ปาลกะเชนทร์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. สารนิพนธ์หลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยสยาม. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๕๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ตรีชฎา อุ่นเรื่อน. “คุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนกรมวิชาการเกษตรใน ส่วนกลาง”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย:
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.
- ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม. “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน
 ปฐมอโศก จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๗.
- ธิดาวลัย ปลื้มคิด. “คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”. **วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโท**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑.
- นางสาวจรรุวรรณ บัวทุม. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง:
 กรณีศึกษาสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมสาขาจังหวัดพิจิตร”. **วิทยานิพนธ์พุทธ
 ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- เนตร นามโคตรศรี. “คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอตำบลขุนทด
 จังหวัดนครราชสีมา”. **วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา**.
 สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ๒๕๕๓.
- พระปริณญา ฐิตธมโม (จันทะมงคล). “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- พระมหาชาญชัย ฐิตเมธี (หนูทอง) “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชน วัด
 ไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการพัฒนาสังคม**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
 ของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการพัฒนาสังคม**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พระหมี ธิรจิตโต (สีทน). “การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจ
 พอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี”. **สารนิพนธ์
 สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย, ๒๕๖๑).
- ภัทรา หิรัญรัตนพงศ์. “คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัทไต้กิ้น อินดัสทรีส์
 (ประเทศไทย) จำกัด”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รณชฤดี ปองกันภัย. “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานการเคหะแห่งชาติ: กรณีศึกษาพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานใหญ่”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. การบริหารการพัฒนาสังคม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๗.
- รัตนภรณ์ บุญมี. “คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลนาดี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง**. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๘.
- รุ่งทิศา สันติผลธรรม. “การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๕๒.
- วรรณภา กุมารจันทร์. “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน”. **วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๓.
- วรภรณ์ ปันสุรัตน์. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพนักงานเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- วาทพ ตั้งทีฆะรักษ์. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.
- สหัทยา พลปลื. “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”. **ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
- สุรัชย์ แก้วพิกุล. “คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ”. **วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการและนโยบายสวัสดิการสังคม**. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒.
- สุรางค์ทิพย์ ทะวิไชย. “คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อารดา ธารเกียรติกำจร. “คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. *ภาคนิพนธ์ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต*. คณะเศรษฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔.

อำนาจ เจริญสุข. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

Phra thongkham singthong. “การพัฒนาสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริของมูลนิธิชัยพัฒนา”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

๓). รายงานการวิจัย:

โกนิฐฐ์ ศรีทอง (และคณะ). “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธศาสตร์: กรณีศึกษาวัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี”. *รายงานวิจัย*. คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

ปาริชาติ จันท์ลา. “คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลในเขตพื้นที่อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม”. *รายงานการวิจัย*. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ๒๕๕๗.

รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” *รายงานวิจัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔.

๔). บทความในวารสาร:

จุมพล วิเชียรศิลป์. “ระบบเศรษฐกิจพอเพียง Sufficiency Economy”. ใน เอกสารการสัมมนาในการประชุมทางวิชาการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย. เชียงใหม่: สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย, (๒๕๕๐): ๔๘.

ธาริน สุขอนันต์และคณะ. “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนจังหวัดชลบุรี”. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*. ปีที่ ๔๑ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๔): ๒๓.

พุด ชาติเขนย. “คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลตลิ่งคู่ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี”. *บทความวิชาการในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒*. สถาบันวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, (๒๕๕๕): ๔๕.

เพ็ชรี รุปีเชตร. *คุณภาพชีวิตของการทำงาน: เพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการแบบไทย*. กรุงเทพมหานคร : วิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (๒๕๕๖): ๖๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มนสิกุล โอวาทเภสัชช์. “คุณภาพชีวิตที่ดี”. *คมชัดลึก*. ๘ : ๒๔ (สิงหาคม ๒๕๕๒): ๖.
- วันชัย ทรงเมตตา. “พุทธศาสนากับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-ธันวาคม, ๒๕๕๓): ๕๕
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ ๑)”. *มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, (๒๕๕๔): ๓๖.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. “ชีวิตพอเพียง”. *พุทธธรรม*. ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๓๓๘ (ตุลาคม ๒๕๕๔): หน้า ๖๗.
- สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุลและคณะ. “เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์กรอนามัยโลก ชุดย่อ ๑๐๐ ตัวชี้วัด และ ๒๖ ตัวชี้วัด”. *วารสารกรมสุขภาพจิต*. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (มิถุนายน-กันยายน ๒๕๕๑): ๔๗.
- อุษณีย์ เกษมสันต์ฯ. “ศาสตร์แห่งธรรมราชา สร้างคุณค่าแห่งชีวิต”. *นิตยสารข่าวทางเดิน*. ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๑๔๙ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๓): ๒๑

๕). สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

- มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ สถาบันส่งเสริม และ พัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ แนวคิด *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*, พ.ศ ๒๕๕๕. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.pidthong.org/philosophy.php#.XHoz-MAzbiU> [๐๗ ตุลาคม ๒๕๖๑].
- มานพ นักการเรือน. *พระพุทธรูปศาสนากับแนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิต*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/gemkkkr/word-of-the-week/schadenfreudeshah-dn-froi-duhnoun> [๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖].
- ภูษณิศ นวลสกุล. *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการทำงาน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.ubu.ac.th/web/files_up/doc [๒ เมษายน ๒๕๖๑].
- คุณภาพชีวิต. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/gem๒kkkr/word-of-the-week/schadenfreudeshah-dn-froi-duhnoun>. [๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

บรรณานุกรม (ต่อ)

๖). สัมภาษณ์

- นางสาวกัญญากร ไช่สง ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด, ๖ มกราคม ๒๕๖๒.
- นายสาธิต พันธุ์ช่อม รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นางสาวกัลลธิชา วิเศษโวหาร หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นายไพโรจน์ สิงสาหัส หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นางสาวจรรุวรรณ หล้าเนียม นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นางสาวชุติมา เกิดบัณฑิต นักรัพยากรบุคคลชำนาญการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นายธนกฤต แก้วมณี นิติกรชำนาญการ, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นางสาวปภาพร อร่ามเรือง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นางสาววันทยา กลมแป้น นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นายสมปราชญ์ จันทร์พุ่ม นักวิชาการเกษตรชำนาญการ, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ, ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.
- นางสาววันทนา กันต่าย เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Books

- Yamane. t. **Statistic: An Introductory Analysis.** 3rd. ed.. Time Printers Sdn. Bnd. Singapore,1973.
- UNESCO. “Indicator or Environment Quality of Life”. **Research and Paper in Social science.** No.38 1978:
- Kim. M. and Cho. K.H.. “**Quality among government employees**”. Social Indicators Research. 2003: Herzberg. F. Bamard. M. And Synderman. B. **The Motivation to Work.** (New York: John Wiley, 1959.
- Dicaprio. Nicholas S.. **Personality Theories: guide to Living.** London: W.B. Saunders Company, 1974.
- Na Ayuthaya. **His majesty the King and the Royal Initiatives towards Balancing Thailand’s Development.** Translated by Sawanee Nivasabutr. Devawongse Varopakarn Institute of Foreign Affairs. Ministry of Foreign Affairs. n.d.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ลอ ๙๐๐๕.๒/๑๐๕๓ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ้ม อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย พระคำแสน ปภสสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๐๐๕ ๒
๒๐๑๓ ๙๖
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดา หมั่นมี)
เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ธรรมาวุธ ธีระชัย/ลว

S. J. J.

(ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ้ม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
๑๑ ต.ค. ๒๕๖๓

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภสสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศส๐๐๕.๓/๑๐๕๓ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ประเสริฐ อีลาว อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย พระคำแสน ปกสสุโร รหัสประจำตัวนิสิต ๒๑๐๒๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบบมาพร้อมแล้ว นี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจแล้ว

ดร.ประเสริฐ อีลาว

๑๑ ต.ค. ๒๕๖๒

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสสุโร

โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ลอ ๙๐๐๕.๒/๑๐๕๓ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย พระคำแสน ปภัสสรโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจแล้ว

11 ต.ค. 63

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภัสสรโร

โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๖๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

10 ก กท

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์
เรียน อาจารย์บุญสิน ผิวขำ หัวหน้าสำนักวิชาสามัญ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม (สยามเทค)
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ปภัสสรโร หัสสประจำตวันนิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจ
แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้ว
นี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภัสสรโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๘๕๒๘๘

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ ๐๒๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์
เรียน อาจารย์ ดร.นันทวิษณุ ฉัตรบวรยงค์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม (สยามเทค)
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ปกสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
"การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูวัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว สามารถตรวจ
แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้ว
นี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

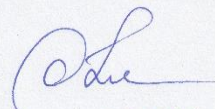
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๐๕๒๕๘

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

อนพนธ์

 (ผศ.ดร. อนันต์ กระสังข์)
 E-mail: anon.kongsing@ru.ac.th

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ

(Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบาง

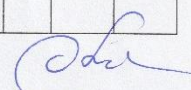
คูร์ดี อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัย พระคำแสน ปภัสสรโร (บุคตารา)

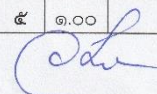
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูร์ดี อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑.ด้านความพอประมาณ									
๑.	บุคลากรมีการสร้างวินัยทางการเงินให้รายได้เหมาะสมกับรายจ่าย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	บุคลากรปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	บุคลากรมีวินัยในการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายลดภาระการก่อหนี้สิน	+๑	๐	๐	+๑	+๑	๓	๐.๖	ใช้ได้
๔.	บุคลากรมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	บุคลากรมีการบังคับตัวเองด้านวินัยในการปฏิบัติงานตามระเบียบวินัย	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๒.ด้านความมีเหตุผล									
๑.	บุคลากรมีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พออยู่ พอกิน พอใช้ สมควรแก่อัตภาพของตน	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๒.	บุคลากรมีการใช้หลักความรู้ ความสามารถในการทำงาน	+๑	๐	+๑	+๑	๐	๓	๐.๖	ใช้ได้
๓.	บุคลากรมีการพิจารณาอย่างถ่วงถ่วงก่อนทำการใด ๆ โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองครอบครัว และผู้อื่น	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้

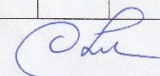

ที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๔.	บุคลากรมีการพิจารณาทางเลือกที่มีเหตุผลและประหยัดให้กับหน่วยงาน	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘	ใช้ได้
๕.	บุคลากรยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘	ใช้ได้
๓.ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี									
๑.	บุคลากรมีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	บุคลากรมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น เจ็บป่วย เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	บุคลากรมีการยึดถือการประกอบอาชีพที่ถูกต้องสุจริต แม้อยู่ในภาวะขาดแคลนและขัดสน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	บุคลากรออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	บุคลากรมีใช้เวลาว่างสร้าง/หารายได้เสริม นอกเหนือจากการทำงานประจำ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.ด้านความรู้									
๑.	บุคลากรมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	บุคลากรมีการนำความรู้ที่ได้มาใช้อย่างแผนการใช้จ่ายภายในครัวเรือน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	บุคลากรมีการนำความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	บุคลากรมีการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาปรับใช้กับชีวิตการทำงาน	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘	ใช้ได้
๕.	บุคลากรมีการค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.ด้านคุณธรรม									
๑.	บุคลากรมีจิตใจเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในองค์กร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	บุคลากรปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

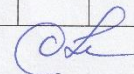

ที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	ส่วนรวมเป็นหลัก								ใช้ได้
๓.	บุคลากรมีการเสริมสร้างการรู้จักสามัคคีร่วมพลังกันเพื่อทำกิจกรรมในองค์กร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	บุคลากรได้ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงโดยความสอดคล้องกับคำสอนของพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	บุคลากรเข้าใจกิจกรรมและให้ความร่วมมือเมื่อมีโอกาส	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้

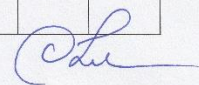
	การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	๑) ด้านสวัสดิการ								
๑.	เทศบาลจัดให้มีอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคแก่บุคลากรโดยยึดหลักการใช้จ่ายแบบพอใช้ไม่ฟุ่มเฟือย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	เทศบาลได้สนับสนุนบุคลากรเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยโดยคำนึงถึงความพอดีของทุนทรัพย์ของแต่ละบุคคล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	เทศบาลได้จัดสรรรายได้ให้แก่บุคลากรตามหน้าที่และตำแหน่งอย่างเป็นธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	เทศบาลได้มีแผนให้บุคลากรมีการเตรียมพร้อมต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	เทศบาลได้มีการจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรในเรื่องการแก้ไขปัญหาและผลกระทบต่อน้ำที่การทำงาน และการดำรงชีวิต	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	เทศบาลได้จัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากรพร้อมทั้งนำผลจากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

	การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรเทศบาล เมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัด นนทบุรี	ผู้เกี่ยวข้องคนที					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๗.	เทศบาลได้มีการบริหารจัดการให้บุคลากรใน องค์กรมีการดำรงชีวิตด้วยปัจจัยสี่ให้พอดีและ เหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๕	๐.๘	ใช้ได้
๘.	เทศบาลมีการส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักรักษา สุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพที่ดีของ ตนเอง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙.	เทศบาลได้ส่งเสริมให้บุคลากรใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่าและประหยัด มีคุณภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐.	เทศบาลได้มีการจัดการเมื่อมีปัญหาข้อขัดแย้ง โดยเลือกใช้การแก้ไขแบบสันติวิธี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒) ด้านจิตวิสัย									
๑.	เทศบาลได้มีการเสริมสร้างความรู้สึกสามัคคี ร่วมพลังกันเพื่อทำกิจกรรมในองค์กร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	เทศบาลได้มีการพัฒนาและส่งเสริม ศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามและควรแก่การรักษา ของบุคลากรในองค์กร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	เทศบาลได้มีการนำความรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่าง เหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	เทศบาลได้คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็น หลัก เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	
๕.	เทศบาลเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในองค์กร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	เทศบาลมีการรณรงค์ให้บุคลากรประพฤติตน ตามข้อปฏิบัติของศาสนาของตนเป็นประจำ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗.	เทศบาลจัดให้มีการเสริมสร้างคุณธรรมโดยการ ปลูกฝังการลด ละ เลิก อบายมุข แก่บุคลากร ในองค์กรเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘.	เทศบาลได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กร รู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยปลูกฝังความคิดเห็น เรื่องความขยันอดทน อดออม เพื่อความ เป็นอยู่ที่ดี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

	การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๙.	เทศบาลได้ส่งเสริมให้บุคลากรประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐.	เทศบาลมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรในการสร้างสิ่งแวดล้อมด้วยความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๔	๐.๘	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๑๐๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรียน นายทวี ฝีม่อง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองเพรางาย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปภสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลของท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

(นายทวี ฝีม่อง)
นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองเพรางาย

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบาง

คูร์ดี อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัย พระคำแสน ปภัสสรโร (บุตรารา)

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ / ไปด้วยใจ
กับกลุ่มตัวอย่าง

อ. อ. อ. อ.
อ. อ. อ. อ.

(ผศ.ดร. อธิวัฒน์ หนึ่งมี)
อ. น. น. / น. น.

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables
in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.959	45

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	171.20	278.166	.634	.958
a2	171.07	281.375	.595	.958
a3	171.07	281.375	.595	.958
a4	171.07	281.375	.595	.958
a5	171.07	281.375	.595	.958
b1	171.47	291.499	.087	.960
b2	171.50	280.534	.472	.959
b3	171.60	281.352	.529	.958
b4	171.60	281.352	.529	.958
b5	171.20	284.855	.350	.959
c1	170.93	280.478	.569	.958
c2	170.80	283.890	.391	.959
c3	170.80	283.890	.391	.959
c4	171.07	273.995	.723	.957
c5	171.20	275.476	.750	.957
d1	171.30	287.321	.548	.958
d2	171.17	293.868	.000	.959
d3	171.17	293.868	.000	.959
d4	171.07	289.444	.417	.959
d5	171.07	289.444	.417	.959
e1	170.93	295.099	-.096	.960
e2	171.13	292.947	.041	.960
e3	171.13	292.120	.050	.961
e4	171.27	286.409	.345	.959
e5	171.00	285.931	.273	.960
f1	171.27	277.030	.606	.958

০০
১০০১

f2	171.67	275.678	.727	.957
f3	171.53	277.637	.656	.958
f4	171.70	280.700	.759	.957
f5	171.70	280.700	.759	.957
f6	171.30	275.734	.849	.957
f7	171.17	279.247	.567	.958
f8	171.43	272.461	.917	.956
f9	171.33	268.092	.970	.956
f10	171.47	274.189	.893	.956
g1	171.47	274.189	.893	.956
g2	171.47	274.189	.893	.956
g3	171.47	274.189	.893	.956
g4	171.57	278.530	.907	.957
g5	171.30	277.941	.741	.957
g6	171.30	277.941	.741	.957
g7	171.30	277.941	.741	.957
g8	171.30	277.941	.741	.957
g9	171.30	277.941	.741	.957
g10	171.43	274.944	.631	.958

১৩
১৩

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์อนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย

ที่ อา ๘๐๐๕.๒/๑๕๗

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวกัญญากร ไช้สง ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

Plampl
(นางสาวกัญญากร ไช้สง)
ปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก (Key Informants)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ก ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวกัญญากร ไช้สง ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

นางสาวกัญญากร ไช้สง
(นางสาวกัญญากร ไช้สง)
ปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ก ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสาธิต พันธุ์ขุ่ม รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสโร รัทสประจำตวันิสิต ๒๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

(นายสาธิต พันธุ์ขุ่ม)
รองปลัดเทศบาลเมืองบางคูรัด

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวกัลติกา วิเศษไวยหาร หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ เทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปภสฺสโร รักษารูปจำตวนิสิท ๖๑๑๒๐๔๑๐๘ นิสิทหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิท
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิทดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภสฺสโร

โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

(นางสาวกัลติกา วิเศษไวยหาร)
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

ที่ อว ๘๐๐๕๒/๑๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายไพโรจน์ สิงสาหัส หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ เทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๑๒๐๕๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๕๕๒๘๘

(นายไพโรจน์ สิงสาหัส)
หัวหน้าฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบ

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวจรรวรณ์ หล้าเนียม นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ เทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปภสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๔๕๒๘๘

(นางสาวจรรวรณ์ หล้าเนียม)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ที่ อว ๘๐๐๕๒/๑๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม ไขนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวชุตินา เกิดบัณฑิต นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ เทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๑๘๘ชุตินา เกิดบัณฑิต
1(นางสาวชุตินา เกิดบัณฑิต)
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ,

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ก ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายธนกฤต แก้วมณี นิติกรชำนาญการ เทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสลโร รัชสประจําตัวนิตินิ ๖๑๐๑๒๐๕๑๐๘ นิตินิหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิตินิ
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิตินิดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสลโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

(นายธนกฤต แก้วมณี)
นิติกรชำนาญการ

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๕๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวปภาพร อร่ามเรือง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ เทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปภสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

(นางสาวปภาพร อร่ามเรือง)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๓๐๕๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาววันทิยา กลมแป้น นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ เทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปภสฺสโร รหัสนิติบัตรประจำตัวนิติบัตร ๖๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิตินิติ
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

(นางสาววันทิยา สดมแป้น)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑ ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมปราชญ์ จันทร์พุ่ม นักวิชาการเกษตรชำนาญการ เทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสฺสโร รหัสประจำตัวนิติ ๖๑๐๒๐๕๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิติ
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๕๕๒๘๘

(นายสมปราชญ์ จันทร์พุ่ม)
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๗ ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม ไขนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ เทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปกสฺสโร รหัสประจำตัวนิสิต ๒๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปกสฺสโร

โทร. ๐๘๖-๒๐๘๕๒๘๘

(นางสาวอารีรัตน์ จำปาทอง)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๑๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำสนธิ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอเช่าพื้นที่เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาววันทนา กันต่าย เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน เทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระคำแสน ฉายา ปภสฺสโร รัชสประจําตัวนิต ๖๑๐๑๒๐๔๑๐๘ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิต
มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขออนุมัติขอให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระคำแสน ปภสฺสโร
โทร. ๐๘๖-๒๐๙๕๒๘๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววันทนา กันต่าย)
เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน

ภาคผนวก ช
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง :

๑. ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๒. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”

ส่วนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” โดยมีเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากทุกท่านในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณทุกคนที่ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

พระคำแสน ปภัสสร (บุศดาราร)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงลงในช่องว่างที่กำหนด

๑. เพศ

ชาย หญิง

๒. อายุ

ต่ำกว่า ๒๑ ปี ๒๑ - ๓๐ ปี
 ๓๑ - ๔๐ ปี ๔๑ - ๕๐ ปี
 ๕๑ - ๖๐ มากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป

๓. สถานภาพ

โสด สมรส
 หม้าย/หย่า

๔. วุฒิการศึกษา

มัธยมศึกษา/ ปวช. อนุปริญญา / ปวส.
 ปริญญาตรี ปริญญาโทขึ้นไป

๕. ประสบการณ์การทำงาน

ต่ำกว่า ๑ ปี ๑ - ๕ ปี
 ๖ - ๑๐ ปี มากกว่า ๑๐ ปี

๖. ตำแหน่ง

ราชการ พนักงานราชการ
 ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว
 ชำนาญการ อื่นๆ โปรดระบุ.....

๗. รายได้

ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐บาท ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐บาท
 ๑๕,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐บาท มากกว่า ๒๕,๐๐๐ ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง : โปรดกรอกแบบสอบถามและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด (Rating Scale) โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
 ๔ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
 ๓ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
 ๒ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
 ๑ หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑. ด้านความพอประมาณ						
๑.	บุคลากรมีการสร้างวินัยทางการเงินให้รายได้เหมาะสมกับรายจ่าย					
๒.	บุคลากรปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด					
๓.	บุคลากรมีวินัยในการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายลดภาระการก่อหนี้สิน					
๔.	บุคลากรมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด					
๕.	บุคลากรมีการบังคับตัวเองด้านวินัยในการปฏิบัติงานตามระเบียบวินัย					
๒. ด้านความมีเหตุผล						
๖.	บุคลากรมีการดำเนินชีวิตตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พออยู่ พอกิน พอใช้ สมควรแก่อัตภาพของตน					
๗.	บุคลากรมีการใช้หลักความรู้ ความสามารถในการทำงาน					
๘.	บุคลากรมีการพิจารณาอย่างถ่วงถ่วงก่อนทำการใดๆ โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองครอบครัวและผู้อื่น					
๙.	บุคลากรมีการพิจารณาทางเลือกที่มีเหตุผลและประหยัดให้กับหน่วยงาน					
๑๐.	บุคลากรยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ					

ลำดับที่	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาล เมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี						
๑๑.	บุคลากรมีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร					
๑๒.	บุคลากรมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่นเจ็บป่วย เป็นต้น					
๑๓.	บุคลากรมีการยึดถือการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง สุจริต แม้อยู่ในภาวะขาดแคลนและขัดสน					
๑๔.	บุคลากรออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง					
๑๕.	บุคลากรมีใช้เวลาว่างสร้าง/หารายได้เสริม นอกเหนือจากการทำงานประจำ					
๔. ด้านเงื่อนไขความรู้						
๑๖.	บุคลากรมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
๑๗.	บุคลากรมีการนำความรู้ที่ได้มาใช่วางแผนการใช้จ่ายภายในครัวเรือน					
๑๘.	บุคลากรมีการนำความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม					
๑๙.	บุคลากรมีการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาปรับใช้กับชีวิตการทำงาน					
๒๐.	บุคลากรมีการค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง					
๕. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม						
๒๑.	บุคลากรมีจิตใจเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในองค์กร					
๒๒.	บุคลากรปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก					
๒๓.	บุคลากรมีการเสริมสร้างการรู้จักสามัคคีร่วมพลังกันเพื่อทำกิจกรรมในองค์กร					

๒๔.	บุคลากรได้ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงโดยความสอดคล้องกับคำสอนของพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม					
๒๕.	บุคลากรเข้าใจกิจกรรมและให้ความร่วมมือเมื่อมีโอกาส					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับ “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”

ลำดับ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑. ด้านวัตถุดิบ						
๑.	เทศบาลจัดให้มีอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคแก่บุคลากรโดยยึดหลักการใช้จ่ายแบบพอดีไม่ฟุ่มเฟือย					
๒.	เทศบาลได้สนับสนุนบุคลากรเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย โดยคำนึงถึงความพอดีของทุนทรัพย์ของแต่ละบุคคล					
๓.	เทศบาลได้จัดสรรรายได้ให้แก่บุคลากรตามหน้าที่และตำแหน่งอย่างเป็นธรรม					
๔.	เทศบาลได้มีแผนให้บุคลากรมีการเตรียมพร้อมต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ					
๕.	เทศบาลได้มีการจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรในเรื่องการแก้ไขปัญหาและผลกระทบต่อน้ำที่การทำงาน และการดำรงชีวิต					
๖.	เทศบาลได้จัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากรพร้อมทั้งนำผลจากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน					
๗.	เทศบาลได้มีการบริหารจัดการให้บุคลากรในองค์กรมีการดำรงชีวิตด้วยปัจจัยสี่ให้พอดีและเหมาะสม					
๘.	เทศบาลมีการส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพที่ดีของตนเอง					
๙.	เทศบาลได้ส่งเสริมให้บุคลากรใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าแลประหยัด มีคุณภาพ					
๑๐.	เทศบาลได้มีการจัดการเมื่อมีปัญหาข้อขัดแย้ง โดยเลือกใช้การแก้ไขแบบสันติวิธี					

ลำดับที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอ บางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๒. ด้านจิตวิสัย						
๑.	เทศบาลได้มีการเสริมสร้างความรู้สึกสามัคคี ร่วมพลังกันเพื่อทำกิจกรรมในองค์กร					
๒.	เทศบาลได้มีการพัฒนาและส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามและควรแก่การรักษาของบุคลากรในองค์กร					
๓.	เทศบาลได้มีการนำความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ในการชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม					
๔.	เทศบาลได้คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร					
๕.	เทศบาลเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในองค์กร					
๖.	เทศบาลมีการรณรงค์ให้บุคลากรประพฤติตนตามข้อปฏิบัติของศาสนาของตนเป็นประจำ					
๗.	เทศบาลจัดให้มีการเสริมสร้างคุณธรรมโดยการปลูกฝังการลด ละ เลิก อบายมุข แก่บุคลากรในองค์กรเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี					
๘.	เทศบาลได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยปลูกฝังความคิดเห็นเรื่องความขยันอดทน อดออม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี					
๙.	เทศบาลได้ส่งเสริมให้บุคลากรประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่มีผิดกฎหมาย					
๑๐.	เทศบาลมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรในการสร้างสิ่งแวดล้อมด้วยความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน					

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง: ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑. ด้านความพอประมาณ

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๒. ด้านความมีเหตุผล

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๔. ด้านความรู้

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๕. ด้านความคุณธรรม

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๖. ด้านวิสัยทัศน์

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๗. ด้านจิตวิสัย

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอเจริญพร/ขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

๑. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๒. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๗ ด้าน

๑. ด้านความพอประมาณ

๒. ด้านความมีเหตุผล

๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

๔. ด้านความรู้

๕. ด้านคุณธรรม

๖. ด้านวิถีสบาย

๗. ด้านจิตวิสัย

๓. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จะใช้สำหรับเก็บข้อมูลตามทัศนะของท่าน ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๔. กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับและนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้นไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อสถานภาพของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ชุดนี้ให้ครบถ้วน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณทุกคนที่ตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

พระคำแสน ปภัสสรโร

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากร เทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ประเด็นการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

สถานที่วัน/เดือน/ปี.....

ผู้สัมภาษณ์/(ผู้วิจัย) พระคำแสน ปภัสสร (บุศดาราร)

วิธีสัมภาษณ์ (จดบันทึก, บันทึกเสียง)

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
บุคลากรเทศบาลเมืองบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

๑.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลด้านความ
พอประมาณ เป็นอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....

.....

.....

๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลด้านความมีเหตุผล เป็นอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....

.....

๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลด้านการมี ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....

.....

๔. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลด้านความรู้ เป็นอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....

.....

๕. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลด้านคุณธรรม เป็นอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....

.....

๖.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลด้านสวัสดิการ
เป็นอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....
.....

๗.การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรเทศบาลด้านจิตวิสัย
เป็นอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....
.....
.....

เจริญพร/ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ ฉายา/นามสกุล : พระคำแสน ปภสฺสโร (บุตดารา)
- วัน เดือน ปีเกิด : วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙
- ภูมิลำเนาที่เกิด : เกิดที่บ้านชายฟองเหนือ เมืองหาดชายฟอง แขวงกำแพงนครหลวง เวียงจันทน์ สปป.ลาว
- การศึกษา : พ.ศ. ๒๕๕๔ ปธ.๑-๒, นักระรมชั้นเอก วัดหนองขุนชาติ ตำบลหนองสรวง อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี พ.ศ. ๒๕๖๑ จบการศึกษา พธ.บ. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่นที่ ๖๓ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)
- ผลงานทางวิชาการ : พระคำแสน ปภสฺสโร “สัปปุริสธรรมทฤษฎีการบริหารตนเอง วารสารสมาคม ศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๑).
- อุปสมบท : เมื่อวันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ วัดพระเจ้าช้าง บ้านชายฟองเหนือ เมืองหาดชายฟอง แขวงกำแพงนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว
- สังกัด : วัดพระเจ้าช้าง บ้านชายฟองเหนือ เมืองหาดชายฟอง แขวงกำแพงนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว
- ปีที่เข้าศึกษา : พ.ศ. ๒๕๖๑ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม) รุ่น ๒
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : พ.ศ. ๒๕๖๓
- ศึกษาดูงาน : ศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์ราชการหน่วยงานคือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑
- ศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ ประเทศไต้หวัน ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดเต็มรักสามัคคี ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๑๐

E-mail :kham-san2539@hotmail.com